

Katolički list

ZVONIK

GOD: IX BR. 9 (95) Subotica, rujan (septembar) 2002. 40,00 din

DIJETE - NADA

Počela je školska godina. Oživjele su naše ulice i školske klupe. Imao sam nedavno jednu lijepu misnu nakanu: za blagoslov i uspjeh dvije djevojčice u novoj školskoj i vjeronaučnoj godini. Bez sumnje, roditelji očekuju puno od njihovog školovanja te su stoga i Božji blagoslov zatražili za svoju djecu u tom smislu.

Radujem se svakom djetetu koje se rodi, koje krstim i koje dolazi na vjeronauk, a sada i onom koje roditelji upišu na vjeronauk u školi...

Očito, djeca su radost i nada svijeta i Crkve...

No, sve su češći i sve glasnjiji u našoj zemlji oni koji govore o problemima niskog nataliteta. Nedavno je televizija Novi Sad emitirala razgovor u kojem je iznešen i ovaj podatak: "U Vojvodini godišnje 12000 osoba više umre nego li se rodi". Ovaj podatak me je šokirao. Znao sam da "stvari" loše stoje, ali baš toliko loše!? - nisam bio svjestan i nisam mogao vjerovati. Isto tako se sve glasnije i otvorenije govori o, u tom smislu, strašnim posljedicama "bijele kuge", tj. o brojnim pobačajima koji u mnogim krajevima dostižu omjer 3:1 - na jedan porođaj, tri pobačaja. S druge strane, ovoga prvog petka bio sam u kući u kojoj jedna samoprijegorna žena ima na brizi i njezi u svojoj kući 17 staraca i starica i donomice joj se javljaju novi koji traže smještaj... Dakle, sve je manje djece, sve više staraca! A kaže se: "Na mlađima svijet ostaje" ili "Djeca su naša budućnost".

I Sveto pismo na dijete gleda s puno radosne nade. U Starom zavjetu je brojno potomstvo znak Božjeg blagoslova i zalog blagostanja. I II. vatikanski koncil u tom smislu otvoreno kaže: "Djeca su najdragocjeniji dar braka i uvelike pridonose dobru samih roditelja" (*Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, Radost i nada*, br. 50). Rađanje djece je znak spremnosti supružnika da surađuju sa Stvoriteljevom i Spasiteljevom ljubavlju, "koji po njima neprekidno umnožava i obogaćuje svoju obitelj" (isto, br. 50). I narod će u pjesmi reći: "Nije gazda tko ima volova, već je gazda tko ima sinova".

Uvijek kada razmišljam o djetetu kao izuzetnoj dragocjenosti sjetim se događaja rođenja Ivana Krstitelja. Zapisao je evanđelist Luka: "I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se: 'Što li će biti od ovoga djeteta?'" (2,66). Svako dijete u sebi nosi velike potencijale. U svako dijete polaže se velika nada. Svi od djeteta puno očekuju u budućnosti...

Sudeći po situaciji kod nas, loše nam se piše. Budućnost nam baš neće biti svijetla. Zapravo neće je ni biti, jer nestajemo!

Stoga je krajnje vrijeme da roditelji shvate kako je velika njihova odgovornost. Ne smije se "zakopati" tako veliko blago, ne smije se ne upotrijebiti tako velika moć kao što je rađanje djece. Za kršćanske roditelje to je ujedno odbijanje suradnje s Bogom koji im je podario taj veliki dar i povjerio im tu veliku odgovornost: "Plodite se i množite i napučite zemlju" (Post 1,28), zapisano je već na prvoj stranici Biblije.

U tom smislu u župi koja mi je povjerena već nekoliko godina "vodimo" odlučnu borbu protiv "kulture smrti" za "kulturu života". Ove godine ovoj svojevrsnoj "Akciji za život" dali smo na blagdan sv. Roka jedan novi pozitivni zamah. Nazvali smo je "Hvalospjev životu". Sve je toga dana odisalo "životom" protiv "smrti" i "ubijanja" (abortusa). Toga je dana na svečanoj misi proštenja pred oltarom ponosno stajalo 19 budućih majki s čedima koje nose pod svojim srcem. U pratnji svojih muževa i već rođene djece svojom prisutnošću ali i aktivnim sudjelovanjem u misi bile su najljepši ukras crkve koja je slavila svog nebeskog zaštitnika i živi, glasni i prekrasni "hvalospjev životu". Radost i ponos na licima ovih majki napunio je nadom u ljepšu i bolju budućnost i dao nadu koja se urezala negdje duboko u podsvijesti: "ipak nećemo propasti. Još ima onih koji vole život. Još ima onih koji se raduju djetetu".

Bilo bi dobro da ovakvih pozitivnih primjera bude što više. Vjerujem da bi oni bili ohrabrenje mnogim roditeljima da prihvate još jedno dijete usprkos svih poteškoća koje takva odluka sa sobom nosi.

Bilo bi dobro da napokon i odgovorni u ovoj državi, jer su već svjesni opasnosti niskog nataliteta, učine nešto konkretno za obitelji s djecom. Kada će u našem društvu a osobito u našim bolnicama majke - nositeljice života biti pravo vrednovane i radosno čašćene? Kada će "stručnjaci" početi ohrabrivati trudnice da prihvate i izdrže muke trudnoće, pa i rizične? Kada će trudnice koje odu na porodiljski dopust imati najbolje plaće? Kada će povećati dječji dodatak? Kada će učiniti da dječje stvari budu najjeftinije? Kada?! Kada to učine, dat će veliki doprinos ISTINSKOJ NADI BUDUĆNOSTI - DJETETU - tom najvećem UKRASU SVIJETA i NAJVEĆOJ VREDNOTI ČOVJEČANSTVA.

Molim na tu nakanu i nadam se da će tako biti. Pridružite mi se!

Vaš urednik

Meditacija

Kap po kap

Kap po kap vrijeme protječe.
Svaka se kap zrcali ljepotom dara.
Obdareni smo vazda
oblacima i vedrinom,
blizinama i samoćom,
riječju i tišinom.

A mi žedamo uvijek više, uvijek dublje.
Žedamo za brzacima vode,
za spokojnim lahorima u tihe večeri,
za hridima koje od oluja štite,
za plodnim brazdama u koje bismo život s radošću posijali.
Žedamo za dušom u sebi i u drugima,
za dječjim očima bistrim poput planinskog potoka.

Vazda žedamo,
a voda života pored nas tiho protječe.
Hoćemo li je danas, čistim okom,
u sebi i oko sebe ugledati?
Hoćemo li usne žedne za gutljaj života otvoriti?
Hoćemo li ruku daru pružiti?

Ljubav je Božja preobilna
i neprestano za nas i prema nama
poput žive vode dotječe.
Tek da nam je lišće i suhe trave s putova duha ukloniti,
pa da voda poteče u živo središte
i tamo žednu dušu natopi.
Kap po kap.

s. Martina Koprivnjak

Piše: mr. Andrija Kopilović

15. 09. 2002. - 24. NEDJELJA KROZ GODINU

Sir 27,30-28,7; Rim 14,7-9; Mt 18,21-35

Svi mi živimo u Gospodinu

U Crkvi se može vidjeti kako ljudi idu za Kristom. Međutim, sve vjernike ujedinjuje uvjerenje da su naš život i naša smrt usmjereni na Krista. U ovom odlomku poslanice Rimljanima apostol Pavao sa samo nekoliko rečenica daje smisao cjelokupnoj našoj stvarnosti. Da bi čovjek mogao uistinu već na zemlji započeti ono za što je stvoren, treba imati pred sobom trostruku stvarnost. Prva je činjenica da nitko od nas nije rođen slučajno. Ako, ljudski govoreći, takvo mišljenje i postoji, ono nije istinito jer je svakome od nas ishodište života, darovatelj života i životvorac - Bog. Dakle, ako nas nitko i nije htio, on nas hoće. Druga stvarnost je da smo u ovom prolaznom životu na njegovom očinskom dlanu i pod nadzorom njegova brižnoga oka. Tu stvarnost nazivamo providnošću. Dakle, svatko od nas živi život upravo onoliko i s onoliko darova koliko mu je potrebno da ostvari sebe. I konačno, treća stvarnost, jest da i smrt nije ništa drugo nego uranjanje u puninu života i vraćanje Stvoritelju kojega sada nakon rođenja i zemaljskoga življenja možemo kao djeca spoznati i u njemu živjeti pobožanstvenjeni životom vječnim. To znači Apostolova tvrdnja da smo do kraja u Kristu. Njegova smrt i uskrsnuće nam takvu vjeru i takav život omogućuju.

22. 09. 2002. - 25. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 55,6-9; Fil 1,20c-24,27a; Mt 20,1-16a

Meni je živjeti Krist

Pavao zatočenik ne boji se smrti. Na srcu mu je samo evanđelje. U svakom slučaju, on želi pripadati Kristu i ništa više. Filipljanima, svojoj najdražoj zajednici, Pavao ovog puta daje svjedočanstvo smisla svoga života: "Živjeti u Kristu". Njegova želja je što prije živjeti puninu Krista, a to može samo oslobođen raspadljivosti i smrti. Dakle, u Pavlu živi čežnja za životom vječnim i za sjedinjenjem s Kristom, ali je jednako svjestan da je Krist u njemu prisutan i da po njemu želi djelovati na korist ljudima. Stoga Pavao rado pristaje podnositi sve tegobe i ograničenosti što ih ovaj život daje samo da bi se po njemu proslavio Krist. On ne taji da je ono vječno bolje, ali je spreman poradi Krista činiti ovo da bude drugima bolje i zato poradi svojih vjernika ostaje među njima, svjestan da je to volja Božja. U tome se za nas krije jedna od najtemeljitijih poruka kršćanstva - volja Božja. Ne mjerimo svoj život duljinom godina, ne budimo nestrpljivi u starosti i nemoći, jer svi mi znamo da je vječnost bolja od ovozemaljskoga ali naša ovozemaljska stvarnost, dok Bog hoće i dok je prihvaćamo, uvijek je nekom korisna. Ako ništa drugo, korisna je patnja koja otkupljuje.

29. 09. 2002. - 26. NEDJELJA KROZ GODINU

Ez 18,25-28; Fil 2,1-11; Mt 21,28-32

Naš uzor

Poprimiti Kristove osjećaje znači priznati da su osnovne vrednote poniznost i poslušnost Bogu. U drugom dijelu današnjega čitanja čuli smo jedan od najljepših starokršćanskih himana o Isusu Kristu. U tom himnu Pavao veliča Isusovo utjelovljenje, poslušnost, i pobjedu u uskrsnuću te se isplati ovaj odlomak kao himan često moliti i pjevati. Tek tom poslušnošću i predanošću i tim služenjem i "opljenjivanjem" samoga sebe stekao je on i kao čovjek "ime nad svakim imenom" da ga se neprestano slavi. Iz te činjenice Pavao poučava svoju dragu zajednicu i nabraja kodeks uvjeta kako se u Krista obući. Prvi od uvjeta da bismo mi kao Crkva mogli biti "Kristonosci" jesu sloga, ljubav, jednodušnost, ista misao. Da bismo mogli živjeti ljubav i slogu, potrebna je poniznost koja drugoga stavlja u prednost iznad sebe i ispred sebe. I, uz poniznost, djelotvornu ljubav koja se očituje u brizi ne samo za svoje, nego prije i prvo za ono što se tiče drugih. Tako smo dobili jedno zlatno pravilo: Ako hoćeš živjeti slogu, budi ponizan; ako hoćeš živjeti ljubav - nek ti je tuđe važnije od tvoga!

6. 10. 2002. - 27. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 5,1-7; Fil 4,6-9; Mt 21,33-43

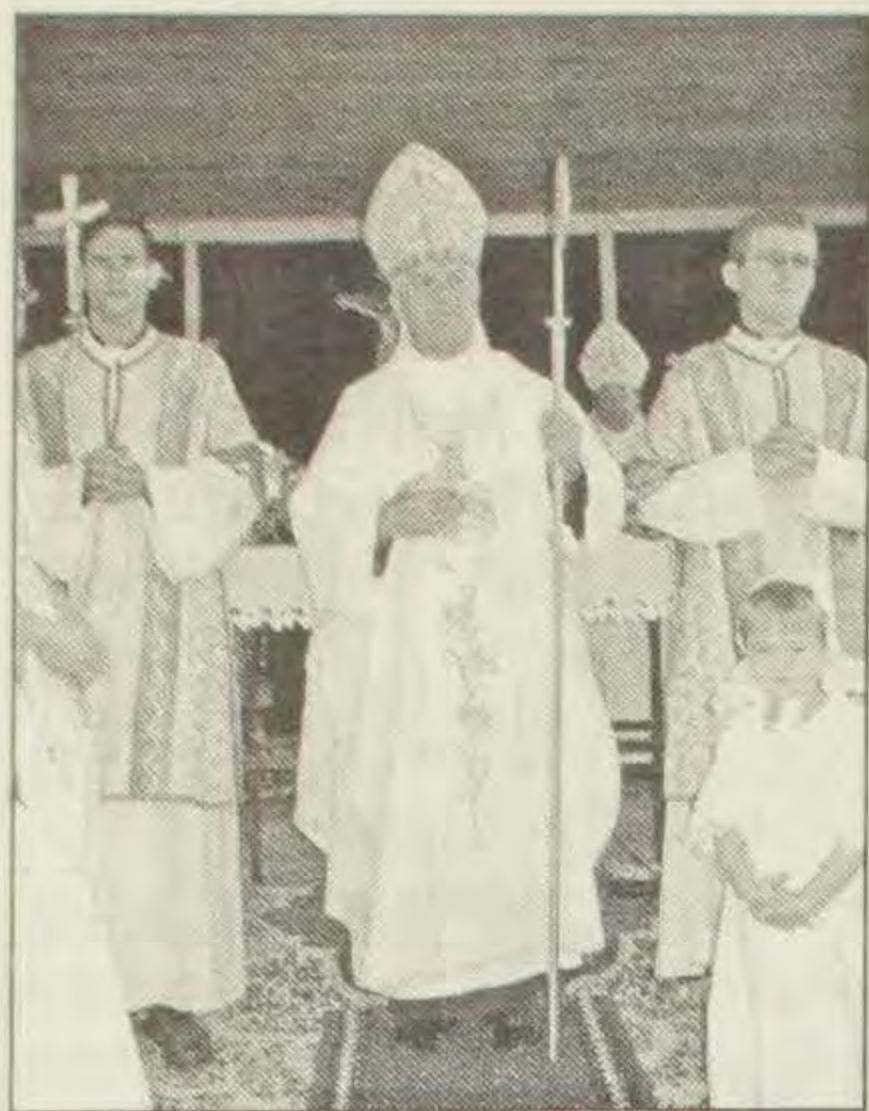
Krist dolazi

Apostol nastavlja svoje učenje. Kršćanima daje nadu činjenica da Gospodin dolazi. On ujedno potiče da sa svima živimo u slozi, da svima pokazujemo svoju sigurnost i radost unatoč nevolja, jer Kristov se dolazak bliži. Apostol na tom putu upućuje na bogatstvo duhovnog života kroz trostruku dimenziju molitve, tj. kroz molbu, prošnju i zahvaljivanje. Takvo nas molitveno raspoloženje oslobađa zabrinutosti za ovozemaljske brige. Plod takvog uranjanja u molitvu, prošnju i zahvaljivanje je mir Božji koji čuva srca i naše misli da ostanu u Kristu bez tjeskobe i straha. Drugo što osim molitve ispunja čovjeka sigurnošću jesu dobra djela koja valja činiti časno, pravedno, čisto, ljubazno. Ako takve kreposti prakticiramo, a ovdje naziremo stožerne kreposti (razboritost, pravednost, duhovnu jakost i umjerenost) tada naše srce biva ispunjeno, a puno srce je pravo srce i Bog mira boravi u njemu. Ovakav stav i nauk Apostola je zbijeni kodeks dubine kršćanske askeze i prakse da bi kršćani tako živeći uistinu bili i svjetlost svijeta i sol zemlje. Teže je biti napola kršćanin, "započet" kršćanin nego pravi kršćanin. Pravi kršćanin u potpunosti ulazi u posjedovanje mira i sigurnosti a onda i sam postaje mirotvorac i znak.

Na naslovnoj strani:

Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije u Svetozar Miletiću

BUNARIČKO PROŠTENJE 2002.

Banjalučki biskup Komarica u Subotici

Banjalučki biskup i predsjednik Biskupske konferencije BiH **dr. Franjo Komarica** boravio je od 23. do 26. kolovoza u pastirskom pohodu subotičkoj Crkvi. On je bio gost ovogodišnjeg Bunaričkog proštenja, omiljenog okuplja lišta Marijinih štovatelja Subotičke biskupije.

Svečani koncert

Proslava ovogodišnjeg Bunaričkog proštenja započela je u petak, 23. kolovoza, svečanim solističkim koncertom u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici. Koncert je priredio Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" zajedno s marijanskim svetištem "Bunarić". Na ovom svečanom koncertu nastupili su **Dario Teskera** - truba (Zagreb), **Sanja Madunić** - sopran (Split), **Saša Štulić** - tenor (Novi Sad) i **Alen Kopunović Legetin** - orgulje. Alen je inače rodom iz Subotice a sada je orguljaš u požeškoj katedrali. Izvodeći djela Bacha, Handela, Durantea, Stradellea, Caldara i dr. oni su oduševili brojnu publiku okupljenu te večeri u katedrali.

Kod gradonačelnika Subotice

Biskup Komarica je u subotu prijepodne u pratnji svojih domaćina, subotičkog biskupa **dr. Ivana Pénzesa** i upravitelja bunaričkog svetišta **mr. Andrije Kopilovića** te još nekih predstavnika hrvatskih institucija posjetio subotičku lokalnu samoupravu. U poznatoj i prekrasnoj subotičkoj Gradskoj kući dočekali su ga gradonačelnik **István Ispánovics** te **Géza Kucsera**, predsjednik Izvršnog odbora općine. Domaćini su pozdravljajući visokog gosta predstavili grad Suboticu, te rad mjesne samouprave ističući kao veliku vrlinu suživot i toleranciju svih Subotičana bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost te na izvrsnu suradnju mjesne samouprave i rimokatoličke Crkve. Odgovarajući na pozdrav biskup Komarica je govorio o svojim bolnim i tragičnim iskustvima iz rata u Bosni i Hercegovini kao i iz poslijeratnog perioda. On je rekao da se nažalost ono čime se Subotica ponosi ne može reći i za Banja Luku, ali da je on kao katolički biskup učinio sve da u svojoj porušenoj i od katolika raseljenoj biskupiji bude biskup svima. Kao primjer istakao je da je svoj biskupski dom pretvorio u ambulante koje su i sada otvorene svima, a najmanje katolicima jer njih u Banja Luci najmanje ima.

Poslije toga biskup Komarica se na ručku u župi Marije Majke Crkve u Subotici, koja vodi brigu o Bunaričkom svetištu, susreo s nekolicinom subotičkih svećenika kao i s biskupom domaćinom u kojima im je također govorio o svom pastoralnom djelovanju u ratu i poslije rata ističući brojne bolne situacije mržnje, rušenja crkava, progona vjernika...

Bdjenje na Bunariću

U večernjim satima, točnije od 19 do 23 sata na Bunariću je bilo uobičajeno bdjenje koje se sastojalo od pokorničkog bogoslužja s osobnom ispovijedi, Službe svjetla i procesije sa svijećama te Euharistijskog slavlja. Ugledne goste: biskupa **dr. Franju Komaricu**, biskupa **Gerarda Žerdina** iz Perua, opata

Pála Balázsa iz Mađarske, te domaćeg biskupa **Pénzesa** pozdravio je srdačnim riječima domaćin, rektor svetišta **mr. Andrija Kopilović**. On je u pokorničkom bogoslužju održao i prigodnu homiliju s ispitom savjesti. Zatim je biskup Komarica blagoslovio vodu i poškropio okupljeno mnoštvo. Preko dvadeset svećenika zajedno s biskupima više od sat vremena su neprekidno ispovijedali okupljene vjernike. U međuvremenu molila se Krunica s razmatranjem slavnihtajstava. Slijedila je Služba svjetla dok su mnogi svećenici i dalje nastavili ispovijedati. Od Gospine kapelice pošla je procesija sa svijećama a na kraju procesije Gospin lik koji su nosile djevojke u bjelini okružene dječicom također obučenom u bjelinu te biskupima i svećenicima. Dok se Gospin lik približavao glavnom oltaru, orio se svečani akatistos njoj u čast i poznata lurdska marijanska pjesma "Ave Maria".

Veseo skup Marijinih štovatelja

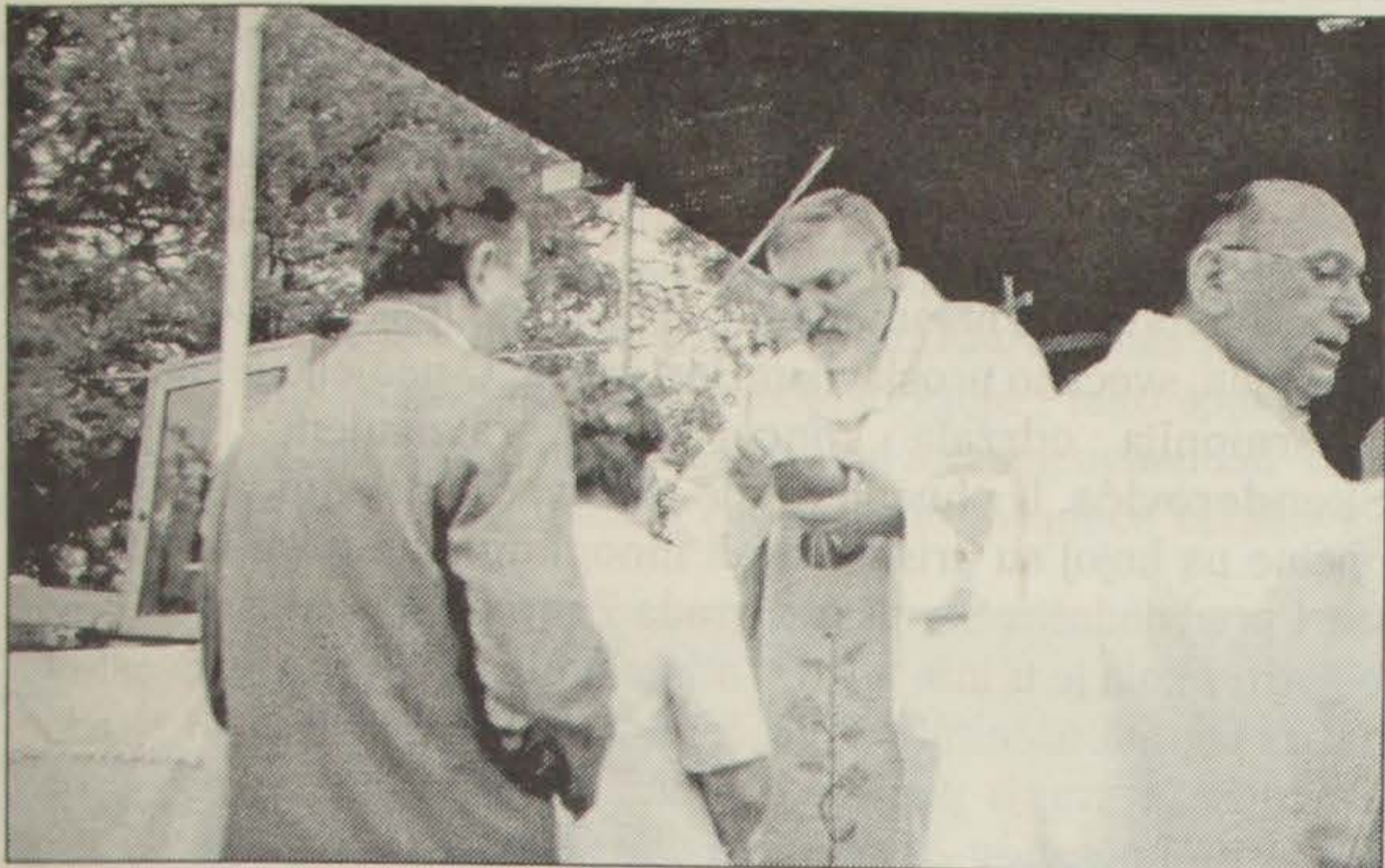
Slijedilo je euharistijsko slavlje koje je i ove godine predvodio katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral **mons. Stjepan Beretić**. U svojoj zanosnoj propovijedi on je pozdravio "veseo skup Marijinih štovatelja" umilnim riječima sv. Ćirila Aleksandrijskog: "Promatram kako je veseo i ponosan skup svetih, koji pozvani od svete Bogorodice i vazda Djevice Marije prispješe ovamo spremna

srca..." U nastavku svoje propovijedi upozorio je okupljene na djelovanje Napasnika u ovo naše vrijeme i u konkretnoj sredini "tjerajući" mlade u beznađe zbog neimaštine i nezaposlenosti, pružajući im drugu utjehu govoreći: "Zgrabite čašu, mažite se trave, tablete ili šprica. Kad nemaš pravog životnog zadovoljstva, grabi privid. Jedi, pij, uživaj... Tako nam prijeti đavao da nas obeshrabri, da nas natjera u beznađe frustracije i mrak depresije", istaknuo je mons. Beretić. U takvom ozračju napasti, Gospa nam govori: "Upali malu svijeću i lice će ti u ovom mraku beznađa zasjati. Koliko je noćas sjajnih lica okupanih svjetlom malenih svijeća Gospine radosti ovdje pokraj tihog bunaričkog izvora", a zatim je naveo riječi hrvatskog karmelićanina Vjenceslava: "Pođite ljudi, zmajevom pojavom zastrašeni, pođite u pustinju i šutnju Marijinih svetišta diljem domovine. Zaustavite se u nekom kutu i uđite u svetište vlastite duše. Pozorno slušajte njegov govor. Mariju, Ženu, čujte kako vas upućuje: Učinite sve što vam rekne... Okrenite se oko sebe i vidjet ćete vašu Elizabetu, čovjeka. Prepoznat ćete Isusa jedan u drugom i zajedno ćete zapjevati: Veliča duša moja Gospodina... Obnovio Gospodin u svakome od nas svoje boravište. Neka nam pomogne Gospa naša, neka nas ispuni svojim optimizmom i božanskim realizmom", završio je svoju propovijed oduševljeno mons. Beretić.

Svečana misa na Bunariću na mađarskom jeziku

Na sam dan Bunaričkog proštenja slavlje je započelo sv. misom u 7 sati koju su predvodili franjevci. Svečana sv. misa na mađarskom jeziku bila je u 8 sati. Ovu sv. misu predvodio je biskup **Gerard Žerdin** iz Perua a prigodnu propovijed održao je opat **Pál Balázs** iz Mađarske. S njima su sv. misu slavili **mons. József Miocs** i **mr. Andrija Kopilović**. Sv. misi je u ime lokalne samouprave prisustvovao **Géza Kucsera** a u ime pokrajinske vlade **Imre Kern**, sa suprugama.

Na misi je svirao **Alen Kopunović Legetin** koji je zapjevao i antifonu.

Predvoditelji slavlja pričešćuju vjernike

U svojoj propovijedi opat dr. Balázs je rekao: "Marija je živjela život jednostavne i siromašne majke slične mnogima od vas! Nije joj bilo lako kada je s Djetetom bježala u inozemstvo - u Egipat. Kasnije, slušala je o svom Sinu i loše i dobre vijesti. Kad je sa svojom rodbinom došla uvjeriti se u ono što pričaju, Isus je nije htio primiti rekavši da tko sluša Božju riječ taj mu je brat, sestra i majka. Da li ju je s time ponizio? Ne! S tim riječima ju je uzvisio jer nitko nije bolje od Marije slušao Božju riječ... Bila je u Isusovoj blizini kad mu je bilo najteže - na križu. Marija ipak nije nikada očajavala... Zahvalimo joj za sve što za nas čini, kao što svojim roditeljima trebamo zahvaliti za sve ono dobro što su za nas učinili."

Milostinja skupljena na ovoj sv. misi namijenjena je peruanskim siromasima.

Eržika Richter

Biskup - svjedok vjere i "anđeo mira" iz mučeničke biskupije na Bunariću

Prije svečane sv. mise na hrvatskom jeziku bandaš i bandašica Dužijance 2002. godine **Marin Bašić** i **Biserka Jaramazović** u pratnji djece i mladih u bunjevačkim narodnim nošnjama donijeli su iz zavjetne kapele Gospin lik na glavni oltar. Ondje su Gospu najprije pozdravile "šandorske kraljice" prigodnom "kraljičkom" pjesmom. Zatim je uglednog gosta, predvoditelja euharistijskog slavlja, **biskupa Franju Komaricu** pred mnoštvom od preko deset tisuća vjernika predstavio i pozdravio rektor svetišta **mr. Andrija Kopilović** kao biskupa svjedoka i ispovjedatelja katoličke vjere naših dana koji dolazi iz mučeničke biskupije Banjalučke.

U svojoj oduševljenoj propovijedi, u kojoj je otvoreno govorio o strahotama rata, stradanju naroda i napose katolika u svojoj biskupiji, biskup Komarica je među ostalim rekao kako je Marija prvi član Crkve i Majka Crkve koja stoji na njezinom kormilu. "Marija je doista najjasnija i najsigurnija predvodnica svakoga od nas. Najsigurniji kormilar ove Kristove lađe i ona će nas sigurno dovesti u obećanu zemlju u postignuće vječnog bogatstva za kojim čezne svako normalno ljudsko srce. U postignuće sretnog, vječnog života...", rekao je biskup Komarica. I dodao: "I mi danas trebamo Marijine vjere. I nas Bog poziva na isti jasan put kojim je Gospa išla. Ona je naš uzor, naš putokaz...". Podsjećajući na proživljene strahote rata, posvjedočio je kako je vlastitim očima gledao i doživljavao strašno gaženje čovjeka i njegovih prava. "Mi kršćani, jer nam je više dano i vjere i nade i ljubavi, trebamo biti svjesni svoje suodgovornosti i u žalostima i tjeskobama suvremenoga svijeta kao i u radostima ovoga života" istaknuo je biskup Komarica i kao glavni grijeh suvremenih kršćana označio pomanjkanje svjedočenja kršćanskom vjerodostojnošću i propustom zbog ne ukazivanja na kršenja temeljnih ljudskih prava. On je naglasio kako kršćani trebaju biti ponosni što imaju odgovore na temelj-

na pitanja svoga života i što posjeduju zalog vječne, sretno budućnosti u svojoj vjeri te stoga moraju biti svjesni svoje odgovornosti za sve ljude te i njima ponuditi bogatstvo vjere koje posjeduju. Biskup Komarica je na koncu pozvao okupljeno mnoštvo: "Napijte se, svaki dan pijte ne iz bunarića, ne iz bunara, nego iz neizmjernoga mora Božje ljubavi i Božjega milosrđa koje vam on nudi... I pozivam vas na kraju da u svom srcu i u svojim mislima ponavljate onu pjesmu naših pradjedova, koja neka bude i jasna ispovijest naše opredijeljenosti za Boga i za onoga za kojega nam je Gospa preporučila: Što god vam kaže učinite: Zastava nas, ne bilo kakva, ne bilo čija, nego zastava nas sveta vodi pobjednika Krista, mučenička krv se na njoj kao sunce blista. Mi znademo za kim stupamo. Vođa je nama - ne bilo tko - vođa je nama sam svevišnji Bog i zato ćemo i mi ostati uvijek uz Krista Kralja svog."

Na misi je pjevao zbor župe Isusova Uskrsnuća uz orguljsku pratnju i pod ravnanjem **Alena Kopunovića Legetina**. Na misi su bili prisutni potpredsjednik vlade R. Srbije **József Kasza** i predstavnici mjesne samouprave na čelu s predsjednikom Skupštine općine Subotica **Istvánom Ispánovicsem**. Bio je nazočan i predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2002. godine **Lazo Vojnić Hajduk** jer je Bunaričko proštenje posljednja u nizu pedesetak manifestacija u okviru Dužijance - zahvale za kruh svagdašnji. Nazočni su bili i predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Olga Misović** i **Miroslav Kovačić** kao i drugi predstavnici kulturnih i društvenih organizacija Subotice.

Slavlje ovogodišnjeg bunaričkog proštenja završilo je u poslijepodnevnom satima misom za bolesnike koju je priredio Caritas Subotičke biskupije a predvodio ju je palički župnik **Josip Leist**.

U znak kršćanske globalizacije solidarnosti na koju nas Papa stalno poziva, rektor Bunaričkog svetišta priopćio je da će prikupljenu milostinju darovati biskupu **Žerdinu** iz Perua i biskupu **Komarici**.

Valja još napomenuti da je na svetkovinu Velike Gospe na ulazu u Bunaričko svetište postavljen novi križ na kojem jednostavno latinskim, hrvatskim i mađarskim jezikom piše: "Hvaljen Isus i Marija" te novi svečani ulaz, a u svetištu su postavljena nova elektronska zvona koja će od ovog proštenja pa ubuduće upućivati pozdrav Gospi ujutro, u podne i navečer i poticati ljude na molitvu.

Upravitelj svetišta zahvalio je i prometnoj policiji koji su izvrsno upravljali prometnom gužvom i održavali red i mir u Svetištu za cijelo vrijeme slavlja.

Sa svećenicima

U nedjelju poslijepodne biskup Komarica je posjetio župu Uznesenja BDM na Bikovu a u večernjim satima posjetio je i uredništvo katoličkog lista "Zvonik".

U ponedjeljak je na Paliću predvodio duhovnu obnovu za tri subotička dekanata, održao prigodno predavanje i predvodio Euharistijsko slavlje.

Andrija Anišić

Vječiti problem "Bunarića" - nedostatak hladovine (dio vjerničkog mnoštva koji ju je "uspjio" pronaći)

Razgovor s predsjednikom Organizacijskog odbora Dužijance, Lazom Vojnić Hajdukom u povodu 10. godišnjice kako je ujedinjena svjetovna i crkvena Dužijanca

ZVONIK: *Budući da je ove godine 10 godina kako su ujedinjene crkvena i svjetovna Dužijanca, a vi ste sve to vrijeme bili predsjednik Organizacijskog odbora, biste li nam mogli reći kako je bilo organizirati svih ovih godina Dužijancu?*

□ **Lazo V. Hajduk:** Dužijancu je lijepo, časno organizirati, jer je ona sama po sebi jedna takva manifestacija koja svakom građaninu Subotice ulijeva neko posebno strahopoštovanje i dostojanstvo, a biti u organizaciji svega toga je velika obveza, odgovornost jer je to izuzetno važna stvar za Hrvate u Subotici, a samim tim i za sve Hrvate u Vojvodini. Ja sam, kao što ste rekli, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance, a u Dužijanci radim više od 30 godina. Drago mi je da je objedinjenje crkvene i svjetovne Dužijance učinjeno onda kada smo bili ugroženi, i u položaju da izgubimo sve one elemente, i sve pozitivne attribute Dužijance koje ona u sebi nosi. I zahvaljujući tom jedinstvu crkvene i svjetovne Dužijance, ona je dobila izuzetno veliku kvalitetu koja je iz godine u godinu rasla. I ove godine, s ponosom mogu reći da je zadobila takvu poziciju u društvenom i kulturološkom, a i u duhovnom zbivanju grada, da spada sigurno u vrhunske manifestacije koje naši ljudi, Hrvati Bunjevci organiziraju. Dužijancom oni dokazuju svoj identitet i kontinuitet postojanja na ovim prostorima.

ZVONIK: *Kada se nešto 10 godina za redom organizira, da li je svake godine za vas isto, ili imate različit osjećaj?*

□ **Lazo V. Hajduk:** Ni jedne godine nije isto, jer svake godine je nova obveza i nov strah da li će to uspjeti, i svake godine je to jedan izazov, jer organizirati ovako velike manifestacije se ne može ako nemaš neki poseban motiv. I meni kao organizatoru je to izuzetno važno, da svake godine nađem motiv zašto raditi. To se ne može platiti i raditi rutinski. To se može raditi samo iz duše i s velikim entuzijazmom. I bit ću iskren, prije dvije godine sam to organizirao s motivacijom da je Dužijanca 90 godina prisutna u subotičkoj javnosti. Ove godine jedna od motivacija je bila ta da sam ja evo već 10 godina na čelu Organizacijskog odbora. Cilj mi je da ne odstupim od onoga što su kameni temeljci u toj organizaciji. A mislim da je za mlade važno da znaju da Dužijanca bez duhovne dimenzije nije Dužijanca. I svatko tko želi izbaciti taj segment iz Dužijance, a ima takvih, taj ne želi dobro Dužijanci. Dakle, organizirati Dužijancu može smo onaj koji ima motivaciju, koji može raditi s ljudima i koji je spreman odreći se svojega "ja" i dati prilike mnogim ljudima koji su nosioci određenih aktivnosti u okviru svih programa Dužijance da i oni dođu do izražaja. I onda u tom kolektivnom nastupu Dužijanca dobiva upravo te kvalitete koje ima.

ZVONIK: *Dužijanca vjerojatno nije oduvijek bila ovakva kako sad izgleda. Da li se možda planira nešto u budućnosti promijeniti u organizaciji Dužijance?*

□ **Lazo V. Hajduk:** Ovo je 91. godina kako Dužijanca postoji, i ona je u toj svojoj povijesti doživjela određene transformacije, i normalno bi bilo da se ona razvija, da se traže novi elementi koji bi je obogatili, stavili u funkciju stvarnog i realnog života, jer život traži nove stvari. Dakle, ja mislim da Dužijanca treba napredovati, u nju se trebaju ugrađivati nove komponente koje će odgovarati suvremenim zahtjevima, a posebno je bitno da mladi ne traže smisao samo u segmentu etno folkloristike, nego da ga traže u okviru Dužijance, kao i neke druge sadržaje koji spadaju u domenu kulture i duhovnosti. Tada Dužijanca sigurno neće nikad propasti.

Razgovarali: **Željka Zelić, Ivana Lazić i Igor Čeliković**

U POVODU 1. RUJNA - DANA GRADA SUBOTICE

Časnoj sestri najviše gradsko priznanje

U Subotici je nizom manifestacija u nedjelju i ponedjeljak, 1. i 2. rujna, svečano proslavljen Dan grada. U nedjelju je Subotička filharmonija održala koncert pod ravnanjem **Berislava Skenderovića**. U ponedjeljak je bila svečana sjednica Skupštine općine na kojoj su prisustvovali mnogi ugledni gosti među kojima i predsjednica Skupštine grada Zagreba **Morana Paliković Gruden** koja je u ime gostiju održala pozdravni govor i čestitala praznik gradonačelniku i građanima Subotice. Na ovoj sjednici uručena su zvanja počasnog građanina i priznanja "Pro urbe". Zvanjem počasnog građanina ove godine okićeni su **Lazar Merković**, književnik i prevoditelj te **prim. dr. László Tot**, stomatolog. Priznanje "Pro urbe" ove godine dobila je **s. Mirjam Pandžić**, iz Družbe sestara Naše Gospe - Zagreb. U obrazloženju dodjele ovog značajnog priznanja upravo njoj, među ostalim, stoji i ovo: "Životno djelo s. Mirjam Pandžić je osnivanje i vođenje Katedralnog zbora "Albe Vidaković" koji je osnovan u jesen 1973. godine... Od 1966. godine kada postaje orguljašicom u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije, s. Mirjam neprestano djeluje u izvedbi orguljaške glazbe na svetim misama na hrvatskom i mađarskom jeziku. Djelovanje s. Mirjam Pandžić na liturgijsko-crkvenom polju je ogromno, a njezino vođenje i sudjelovanje Katedralnog zbora "Albe Vidaković" u glazbenom miljeu Subotice veoma je značajno i plodotvorno."

Uz s. Mirjam Pandžić ovo priznanje dobili su i **Dom za napuštenu djecu "Kolevka"**, **Ferenc Baracska**, konstruktor; **Mađarski kulturni centar "Népkör"** i **Stipan Šabić**, nastavnik i likovni stvaratelj. Priznanja su im uručili gradonačelnik Subotice **István Ispánovics** i predsjednik Izvršnog odbora općine Subotica **Géza Kucsera**.

Navečer istoga dana u velikoj vijećnici Gradske kuće priređen je zajednički koncert na kojem su nastupili solisti iz Turkua (Finska) **Samuli Tuomikoski** (violina) i **Anssi Virtanen** (klavir) te članovi **Hrvatskog kulturnog kluba** iz Zagreba: **Miljenka Grđen**, **Ivica Trubić**, **Nikša Radovanović**, **Sotir Spasevski**, **Nina Čangalović** uz klavirsku pratnju **prof. Mire Files-Šimatović**.

Novi članovi Franjevačkog svjetovnog reda

Na blagdan svete Klare Asiške, 11. kolovoza, Franjevački svjetovni red u Subotici primio je u godinu formacije 18 novih kandidata. Bio je to razlog za proslavu. Prisustvovao je i vodio bratski sastanak ministar područja Franjevačkog svjetovnog reda sv. Antuna Padovanskoga sa sjedištem u Osijeku, **brat Mato Batorović**, OFS. Zajedničku svetu misu su slavili duhovni asistent mjesnog bratstva u Subotici, **fra Marijan Kovačević** OFM i **msgr. Marko Forgić** OFS. Nakon mise upriličen je bratski agape uz mnoštvo braće, sestara i gostiju.

Kandidati koji su sada primljeni, pripremali su se već šest mjeseci. Jedan dio u samostanu u Subotici, a drugi u subotičkoj župi Marija Majka Crkve. Posljednji sat pouka za kandidate vodio je franjevački misionar u Peruu, **biskup Gerard Žerdin**, za vrijeme svog boravka u Subotici.

HVALOSPJEV ŽIVOTU

Župa sv. Roka u Subotici svečano je proslavila svog nebeskog zaštitnika. Bio je to svojevrsni hvalospjev životu protiv kulture smrti.

"Želimo ukazati na LJEPOTU I VREDNOTU LJUDSKOG ŽIVOTA! Živimo u sredini u kojoj se negativan stav prema životu

očituje ne samo brojnim pobačajima (u Subotici na jedan porod dolaze tri pobačaja), nego i užasno niskim natalitetom (u Vojvodini godišnje 12000 osoba više umre nego li se rodi!), rekao je župnik **Andrija Anišić** obrazlažući ovakvu proslavu proštenja, dodavši: "Mislim da se ovo savršeno uklapa u tradiciju štovanja sv. Roka u našem gradu i u našem narodu. Kao što nas je nekoć njegov zagovor izbavio od strašne bolesti kuge i tako spasio od izumiranja, on nas i danas može spasiti od strašne opasnosti 'bile kuge' koja je već uzela maha o čemu jasno svjedoče statistički podaci".

Da bi ovaj "hvalospjev životu" bio što konkretniji, na proštenje je pozvao bračne drugove koji očekuju dijete, tako je ovaj dan bio i svojevrsni dan trudnica.

Program PROŠTENJA je bio sljedeći:

- Od 9 sati: KLANJANJE U TIŠINI, kao zadovoljština za grijehe pobačaja. Prilika za sv. ispovijed je bila od 11 do 12 sati te od 15 do 16 i od 17,30 do kraja mise.

- Od 17,30 do 18,15: ZAJEDNIČKO KLANJANJE I MOLITVA pod geslom: "HVALOSPJEV ŽIVOTU" uz sudjelovanje žena trudnica.

Pred oltarom su bili su izloženi prigodni panoi koji veličaju ljepotu života i govore protiv pobačaja, a u predvorju crkve vjernici su mogli uzeti razne materijale s istom tematikom koje umnaža i dijeli "Obiteljski centar" iz Zagreba.

Svečanu sv. misu proštenja predvodio je ovogodišnji subotički mladomisnik **Josip Štefković** koji je održao i prigodnu propovijed. Na početku sv. mise članovi dječjeg zbora župe otpjevali su pjesmu u čast sv. Roku koju je skladala župljanka ove župe **Nela Skenderović** za ovogodišnju Zlatnu harfu. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem s. **Bosiljke Halužan** dok je za orguljama bio **mr. Ervin Čeliković**.

Na kraju sv. mise mladomisnik je predmolio blagoslovnu molitvu za 17 majki koje očekuju dijete prema obredniku "Blagoslovi" te svima podijelio mladomisnički blagoslov. /Zv/

PISMO IZ SUBOTIČKE BOLNICE

"Aleluja! Spasenje i slava i moć Bogu našem!" (Otkr 19,1)

Zahvala za blagoslov

Na ovo pismo potiče me nježna sreća i velik majčinski ponos pri pogledu na mog novorođenog, drugog od Boga darovanog sina i najdublja zahvalnost dragom Bogu na blagoslovu za sretan porod koji sam primila na proštenje sv. Roka u Vašoj župnoj crkvi.

Hvala Vam na ideji da taj dan proglasite Danom obitelji, Danom života, Danom trudnica i velikim danom molitve za zagovor sv. Roka da nas sve očuva od tuge i jada koje nosi "bijela kuga", nesretna bolest koja čovjeka pogađa dok je najbespomoćniji - nerođeno dijete. Hvala Vam što ste meni i ostalim trudnicama omogućili da se na tom slavlju osjetimo

počašćenima (što se, vjerujte, skoro nigdje ne doživljava tako javno!) i da svima posvjedočim kako se zbilja osjećam blagoslovljenom zbog djeteta koje sam nosila i da stoga MORAM, svjesna svoje neznatnosti, zahvaljivati i veličati Gospodina, u sebi pjevajući krasni "Veliča", hvalospjev Marije, Isusove i naše Majke.

Hvala na podijeljenom blagoslovu koji je sigurno učinio da moj porođaj i oporavak dobro prođu, te da i usprkos proživljenih boli (koje su bile sjajna prilika za pjevanje "Veliča" - u sebi, naravno, i za prikazivanje boli za druge majke porodilje) dobijem na dar zdravo, lijepo, veliko dijete.

Dragi vlč. Andrija, Vama i svim Vašim suradnicima u obiteljskom pastoralu zahvaljujem toplo, od srca jer osjećam da ste od srca i priredili sve za taj lijepi dan - Dan obitelji. Na kraju, s ljubavlju preporučam svim budućim majkama da od naših svećenika zatraže ovaj blagoslov jer - tko od dragog Boga moli obilje milosti, u raširene ruke obilje i prima.

Zahvalna majka

Blagoslovljena i urešena kapela svetišta "MAJKE ŽIVOTA" u Đurđinu

Štovanje Majke Božje zvane "Crna Gospa" u Subotici traje više od 300 godina. Naime, u subotičkoj franjevačkoj crkvi slavi se i štuje, i čuva "Crna Gospa" okrunjena zlatnom krunom od dvanaest zlatnih zvijezda, koja je vjekovna pratilja, zagovornica i Majka kojoj se povjeravamo za sve neizvjesniju i tmurniju sutrašnjicu na ovim prostorima.

U đurđinskoj župi sv. Josipa počelo je štovanje ovog milosnog lika postavljanjem kopije "Crne Gospe" u posebnu kapelu, posvećenuj njoj u čast, na Blagovijest 2000. godine. Spontano je rođena ideja da se štovanje "Crne Gospe" poveže sa starim pavlinskim samostanom, koji se nalazio na lokalitetu Pavlovca (nekad Vanteleku), kao i ideja pavlinskog reda u Varšavi po pitanju biološkog izumiranja. Ova ideja je već skoro dvadeset godina prihvaćena u Europi pa i među našim hrvatskim pavlinima.

Problem biološkog izumiranja se tiče i ovdašnjeg bunjevačkog - hrvatskog življa jer su postale rijetke obitelji s više djece. Danas u Đurđinu već ima nekoliko obitelji s trećim, četvrtim pa čak i šestim djetetom.

Tijekom ove godine kapelu "Crne Gospe" uresio je naš umjetnik **Šime Pejić - Tukuljac**. On je kapelu za zdravlje svoje bolesne supruge Klare, a nažalost poslije njene smrti za njen vječni spas, ukrasio dvjema velikim freskama koje prikazuju štovanje Majke Božje "Crne Gospe". Naime, pavlini koji su imali i svoj samostan u Pavlovcu, prilikom svog odlaska za Ostrogon 1598. godine, ostavili su ovu sliku franjevačkom samostanu na čuvanje dok se katolički svećenici ne vrate na ove prostore. Na jednoj fresci se vidi kako pavlini predaju sliku narodu na čuva-

nje, a na drugoj je scena iz 2001. godine kada se narod okupio na obližnjem salašu **Vece Čovića** gdje se nekada nalazio ovaj samostan.

Ove freske je 17. kolovoza blagoslovio najmlađi hrvatski pavlin, mladomisnik **fra Marko Kornelije Glogović**, Zagrepčanin, koji je u okviru proštenja i misnog slavlja proglasio kapelu središtem molitvene akcije za duhovno posvojenje nerođene djece, nazvavši kapelu "Svetištem Marije, Majke Života". Mlade djevojke i žene u bogatim bunjevačkim nošnjama, koje je obukla **Kata Stipić** iz Tavankuta, prinijele su "Crnoj Gospi" darove u cvijeću a simbolično mjesto zauzela je prazna kolijevka, iznad koje je smješten "petrolinski lampaš" da bi nam pokazivao kako su nam kolijevke prazne.

Sutradan, u nedjelju, slavljeno je euharistijsko slavlje na salašu **Vece Čovića**, pred kopijom svetog lika "Crne Gospe" uz veliko prisustvo vjernika iz Đurđina i obližnjih mjesta, osobito bivših stanovnika okolnih, danas već porušenih salaša. Poslije II. svjetskog rata bilo ih je oko stotinu, a danas su samo tri nastanjena. U ovoj pustinji, mladomisnik Pavlin fra Marko Kornelije Glogović, navijestio je Riječ Gospodnju kao nekad u Ezekijelovo vrijeme, da naviještanje Riječi može obratiti polje suhih kostiju u živi narod i učiniti pustinju vreloom života. I ovaj puta je zajednički usvojena obveza o duhovnom posvojenju nerođene djece u istinskoj vjeri u Boga i presvetu Bogorodicu, i ovim činom stavljena je budućnost populacije našeg življa, Hrvata - Bunjevaca u ruke najvjernije odvjetnice Crkve.

Ljudevit Vujković Lamić

PROSLAVE SV. STJEPANA, MAĐARSKOG KRALJA

U Subotici

Svečanost ovogodišnje proslave sv. Stjepana započela je, kao i prethodne godine, u katedrali-bazilici sv. Terezije. Svečanu sv. misu predvodio je subotički biskup dr. Ivan Péntzes u zajedništvu sa svećenicima iz cijele Vojvodine. U ovom slavlju sudjelovali su i superintendant Evangeličke crkve Árpád Dolinszky i svećenik Reformatske crkve Attila Orosz. Na misi su bili prisutni i vd. ambasadora Republike Mađarske u Beogradu Lázár Kristof, politički tajnik ureda premijera vlade Republike Mađarske Vilmos Szabó, predstavnici Generalnog konzulata Republike Mađarske sa sjedištem u Subotici, potpredsjednik Vlade Republike Srbije József Kasza, gradonačelnik Subotice István Ispánovics, predstavnici gradske vlade, susjednih općina te odbornici i poslanici SVM-a kao i vjernika iz cijele Vojvodine. Poslije sv. mise slavlje je nastavljeno prigodnim programom na Paliću gdje su na Velikoj terasi blagoslovili novi kruh Imre Ehmman, župnik župe sv. Križa iz Subotice te spomenuti A. Orosz i A. Dolinszky. /Zv/

Foto: Subotičke novine

U Bezdanu

Župna zajednica u Bezdanu broji oko 4.000 vjernika, od kojih su većina Mađari, ima i 10 % Hrvata. Tri godine ovu župu vodi vlč. Mihalj Zelić. Kako sam kaže, ministranti su vrlo aktivni, ima ih dvadesetak. Vjeronauk se drži na oba jezika, kako na župi tako i u školi. Sv. mise na hrvatskom jeziku su srijedom i zadnje nedjelje u mjesecu. O većim blagdanima čitanja i evanđelje se čitaju na oba jezika.

Na župi se mogu dobiti vjerski listovi (na hrvatskom je to "Zvonik"). Crkva je posvećena Šimunu i Tadeju, a pripadaju joj tri kapele: sv. Ane, Velike Gospe i Presvetog Trojstva. Potonja kapela je pod zaštitom države jer je najstarija građevina u Bezdanu.

I u župi u Bezdanu svečano su u nedjelju 18. kolovoza blagoslovljeni kruh i novi plodovi. Ova zahvala usko je vezana za spomendan Stjepana kralja ugarskoga. Za tu prigodu djeca u mađarskoj narodnoj nošnji donijela su na oltar kruh, krunu od žita i nove plodove. Slavlje je nastavljeno u popodnevnim satima. U svečanoj povorci uz pratnju limene glazbe išli su i gosti iz Kupusine, Čonoplje, Doroslova, Sv. Miletića - svi u narodnoj nošnji. Usprkos kiši domaćini su otvorili etno izložbu u prostorijama Doma kulture. Dan je završio predstavom u izvedbi mjesnih glumaca amatera.

Lucia Tošaki

Proštenje u Čelarevu oživjelo Crkvu

Tiho i skromno su počele pripreme crkve u Čelarevu za blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije. Muškarci su u radnoj akciji uredili prostor oko crkve, a žene su prionule na posao i s puno ljubavi očistile crkvu. Ovako nešto je u drugim zajednicama uobičajeno, ali za Čelarevo, gdje zajednica polako gasne, bio je to nagovještaj promjena. Nagovještaj da će ovo proštenje biti drukčije od dosadašnjih.

I zaista, Duh Sveti je učinio da ove godine na proštenju bude puna crkva. Došli su vjernici iz Bačke Palanke, a i domaćina je bilo više nego inače.

Sv. misu je predvodio vlč. **Attila Nagy** iz Novog Sada. Na početku sv. mise sve prisutne kao domaćin pozdravio je **đakon Ivan Kisegi**. Zahvalio je svima koji su sudjelovali u radnim akcijama i dodao kako je neizmerno sretan što je doživio to da vidi toliko puno vjernika u ovoj crkvi.

Pjesme su se pjevale na njemačkom, mađarskom i hrvatskom jeziku. Čitanja na njemačkom i mađarskom jeziku je pročitala **Ana Majer** iz Čelareva.

Propovijed je održao **đakon Ivan Kisegi**. On je među ostalim rekao: "Neizmjerna je ljubav majke Marije i Sina, toliko snažna da je Marijino tijelo uzneseno silinom te ljubavi na nebo. Sumnjati u Marijino uznesenje, znači sumnjati u ljubav Sina, a sumnjati u Njegovu ljubav znači sumnjati u naše uskrsnuće." Na kraju propovijedi đakon je uputio molitvu majci Mariji da čuva i jača zajednicu u Čelarevu.

Poslije sv. mise zbor KUD-a "Vecsera Sándor" iz B. Palanke otpjevao je nekoliko pjesama posvećenih kralju sv. Istvánu. Vjernici su ih pozdravili toplim pljeskom. Zajedništvo se nastavilo u župnim prostorijama, gdje su domaćini pripremili kolače i sokove.

F. Kiš

Proštenje na Hrvatskom Majuru

Proštenje sv. Marka Križevčanina održano je u nedjelju, 1. rujna u salašarskom naselju Hrvatski Majur. Svečanu sv. misu na otvorenom kod tzv. "Gabrićevog križa" predvodio je preč. **Ivan Skenderović**, župnik iz Aldena (biskupija Buffalo - USA). Zajedno s njim su suslavili **Ivan Prčić**, župnik župe Presvetog Trojstva iz Male Bosne, kojoj teritorijalno pripada i Hrvatski

Srdačan razgovor s nekim članovima velike obitelji Skenderović

Majur, zatim **Antun Gabrić**, umirovljeni svećenik, i **Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka u Subotici, a svi su rodom iz ovoga mjesta. Na slavlje se okupilo više od petsto vjernika. Preč. Ivan Skenderović je također rođen na Hrvatskome Majuru, a ovo mu je bio prvi posjet zavičaju nakon 33 godine. On je u prigodnoj homiliji, kako je sam rekao, odstupio od redovite propovijedi, zbog izuzetne prilike te se u svom govoru osvrnuo na svoju povijest, istaknuvši kako je kao mladić iz prkosa prema bezbožnom komunizmu napustio svoj zavičaj i svoju obitelj te se našao u Americi gdje je završio teologiju i postao svećenikom 1976. godine. On je zatim u kratkim crtama prikazao urušavanje toga komunizma ističući u svemu tome velike zasluge pape Ivana Pavla II. i povezujući sve s porukom Gospinih fatimskih ukazanja. Na koncu svoje propovijedi, ne krijući svoju radost što se nakon toliko godina nalazi na mjestu gdje je proživio svoje djetinjstvo, rekao je: "Dragi Bog ima svoje planove i prema tim planovima svijet ide naprijed. Stoga trebamo svoj život usredotočiti na njega, bez obzira gdje se nalazili. On je vodio mene, kao i sve druge svojim putem. I ja sam danas ovdje, iako još prije nekoliko godina o tom nisam mogao ni sanjati, kao ni moji roditelji ni mnogi od vas, a zahvaljujući Božjem vodstvu to se ipak dogodilo. I stoga želim Bogu zahvaliti na svom zvanju baš na ovom mjestu, gdje sam u djetinjstvu puno puta molio, i u ovom kraju koji je dao puno svećenika i gdje je niklo i moje zvanje. Želim zahvaliti na Božjoj prisutnosti koju sam toliko puta promatrao u ovim lijepim njivama, koje je Bog podario našim pradedovima koje i sada obrađujemo na dobrobit svima." Na kraju je izrazio i svoju nadu da uspomena na Hrvatski Majur, iako je prije mnogo godina smišljeno raseljen, ipak neće nestati upravo stoga jer se tu na molitvu okuplja toliko mnoštvo, te je sve prisutne preporučio zagovoru sv. Marka Križevčanina, kojega su sadašnji i bivši stanovnici ovoga salašarskoga naselja predvođeni svećenicima rodom iz ovoga kraja, izabrali za svog nebeskog zaštitnika.

Kao uspomenu na posjet rodnoj grudi, obitelj **Ostrogonac**, rođaci vlač. Skenderovića, podarila mu je lijepu sliku od slame, rad **Ane Milodanović** iz Starog Žednika. /A. A./

**PREKO DEVEDESET GODINA ŽIVI I DJELUJE
TREĆI RED SVETOG FRANJE U SONTI**

ŽRTVA KOJU SLABO POZNAJEMO I SHVAĆAMO

Šezdesetih godina prošloga stoljeća sončanski Treći red sv. Franje brojio je preko 300 članica, ali i sada je u odnosu na one koji dolaze u crkvu i brojan i radan.

Teta Eva Lojinova - jedan o najsvjetlijih likova sv. Franje iz Sonte

Treći red sv. Franje u Sonti je jedna lijepa, tiha zajednica: molitava, duhovne produbljenosti i velike kršćanske želje da se bude dostojan i pred Bogom postojan i bolji! Nekada je ova zajednica imala par stotina članova, i to u vrijeme najvećega "procvata komunističkog neznaboštva". Razumije se da su tada sve aktivne članice zapinjale za oko onima koji su vrebajući druge živjeli i od toga brali svoje koristi...

Kada je nastao počinjje Treći red u Sonti?

Štovanje sv. Franje u Sonti potiče par stoljeća unatrag i ono je, zasigurno se zna, poteklo još iz stare Domovine, prije naseljavanja ovih krajeva. Osim toga, sončanska je župa pripadala Baču, odakle su franjevci pohađali Sontu. Iz tih davnih vremena bilježimo ime župnika **Vilova** iz Sonte "koji je pridonio kod obnove samostana".

Stup Trećeg reda bila je i ostala sestra Eva Lojinova

Zapisati jednu riječ o sončanskom Trećem redu, a ne spomenuti ime stupa duhovnosti - sestru **Evu Lojinovu** (u Sonti poznatija po nadimku i danas, pa mi to koristimo katkad u svojim zapisima), **Eva Lukić** djevojačko, a po mužu **Klapčić**, koja je obogatila župnu zajednicu svojim djelovanjem u redu sv. Franje, gotovo je nemoguće. Rođena je 1901. godine, povučena i tiha, u kršćanskoj obitelji, koja je bila nositelj kršćanskog života u ovom velikom mjestu, Eva se vrlo rano uključila u Treći red. Bilo je to 1925. godine (10. svibnja) kada je dobila redovničko ime **ELizabeta**... Tada je već bila bolesna, rodila je četvero djece od kojih je prvih dvoje odmah umrlo. S 11 godina staža u ovoj zajednici, nakon smrti **Marije Vizentaner** (baka svećenika Ivana Vizentanera) primila je dužnost savjetnice i do tada je ona vodila duhovnost brojnog Trećega reda u Sonti.

Tako je skoro cijeli život hodala pomažući se štakama, jer je imala jednu kraću nogu nakon teške bolesti, obilazila je svoje sestre, bodrila ih i učila, a na svoje bolesti nikada se nije tužila, jer je podnosila volju Božju kao dar. "Moramo moliti i trpjeti jer su žrtve jako potrebite" - govorila je...

Iz toga vremena, već spomenutih 60-ih, sončanska je crkva, usprkos bezbožničkom sustavu koji je obnašao vlast, bila dupke puna. Tih je godina župa zabilježila u istoj godini 7 kandidata za svećenička zvanja, a sestra **Eva**, doduše i druge sestre (teta **Laudina** npr.) obilno su pomagale sjemeništarcu (pamtim to iz osobnog iskustva).

Bol da nije dovoljno ljubila Gospodina

Eva Lukić je prije svega mnogo ljubila Isusovu Majku, i onako bolesna išla je na daleka hodočašća. Bila je u Mariji Bistrici, Olovu, ali i kod Sinjske Gospe, o čemu čitamo u "Glasu koncila" iz 1965. godine, gdje je na fotografiji zajedno s majkom svećenika iz Sonte **Josipa Miloša** potpisana ovako: **Žene iz Bačke za svečanost su saznale iz "Glasa koncila"**.

"Na tim hodočašćima toliko je bila izranjivana ispod pazuha od tvrdih štaka da je sva bila u krvi", kažu nam njene sestre danas, rado je se sjećajući, ali ističu da je to šutnjom trpjela.

"Najviše ju je bolilo, to nam je je pripovidala kad se ispovidala, što nije dovoljno ljubila Gospodina, iako svi znamo da ga je ljubila svim srcem i bićem."

Umrula je 1978. godine (29. prosinca), ali njeno se dobro djelo nije ugasio.

Tadašnji sončanski župnik vlč. Jakob Grunčić je na pokopu među ostalim rekao: "Bila je žrtva koju nismo poznavali niti shvaćali!"

"I danas se, i uvijek molimo za nju i sićamo kako je bila vedra i snažna, toliko za uzor kako treba ljubiti Krista, svoju Crkvu i svoj narod", rekla nam je jedna trećoredica. "Kad je bila 1965. godine u Sinju, jest bila kod Gospe, ali bila je proslaviti datum svojega naroda tako slavan i velik kao što je pobjeda nad Turcima, koja se te godine slavila kao 250. obljetnica hrvatske pobjede nad silnom vojskom kod Sinja", istaknula nam je naša sugovornica.

Brojno slabiji...

... Treći red sv. Franje u Sonti danas broji 30-ak članica.

"Brojno smo slabiji", kaže nam glavarica sestra **Kata Beljina**, i dodaje da "triba puno više ljubavi i sloge da se božansko Srce Isusovo proslavi". Ona je u Trećem redu od svoje 27. godine (ušla je u red 1960. godine) i rado pamti sestru Evu Lojinovu.

"Bila je uzorita, bila i ostala. Blagost u ričima, snaga u srcu i molitvi. Prija smo imali 'Skupe' - prva je bila na Mrtvi dan, a druga na sv. Barbaru" kaže nam sestra Kata Beljina, poglavarica. "Na Skupama smo proučavali dilo sv. Franje, sastajali smo se i na blagdan sv. Ivana o Božiću, na Mladence, pa Četrdeset mučenika, u korizmi jedanput... I onda i sad, selo nije volilo članice našeg reda, ali vam kažem da nismo posustali u molitvama i dobroti, u trudu da budemo bolji. A kad već pišete za našu dragu sestru Evu Lojinovu - imamo više nas iskustava da nas je ozdravila dotičući nas svojim blagim rukama. Imala je mnogo više u sebi nego što dobar katolik i virnik ima ali, eto, nadamo se da će dragi Bog opet nam koga poput nje podariti."

Članice Trećeg reda danas u župi sv. Lovre uređuju crkvu i pomažu sve što je u svezi s crkvom. Mnoge su članice "vikovičnog klanjanja", pa Svetog časa. Pomažu se između sebe koliko je to moguće.

"Kadgod nam se desi da u molitvi dotaknemo blago lice naše sestre Eve i iz njega i danas izbija milina i nježnost poput pamuka", rekle su nam naše sugovornice iz Sonte.

A što se tiče onoga što selo nije volilo niti danas voli - za utjehu se prisjetimo Gospodina - ta i on je bio popljuvan, a znano je da ga je bolilo... U Sonti se čini toga ima prikoviše, ali ima i onih koji čine suprotno.

Josip Brdarić

Kip sv. Elizabete ugarske, zaštitnice trećoredaca i trećoredica u sončanskoj crkvi dobio je nedavno novi oltar.

Oltar je podignut darovima vjernika a izradio ga je majstor Milan Mudrinić.

ZAVRŠENO HODOČAŠĆE NA BUNARIĆ 2002.

Svečanom sv. misom na blagdan Male Gospe, 8. rujna, završeno je ovogodišnje tradicionalno, višemjesečno hodočašćenje na Bunarić, to skromno ali omiljeno svetište, koje iz godine u godinu okuplja na molitvu i pokoru sve više Marijinih štovatelja.

Slavlje ovog - kako reče upravitelj svetišta **mr. Andrija Kopilović** - "malog Bunaričkog proštenja", jer se okupio doista veliki broj hodočasnika, predvodio je mladomisnik **Josip Štefković** u zajedništvu sa spomenutim upraviteljem svetišta, dok su četvorica svećenika i ovog puta gotovo do završetka svete mise ispovijedala.

Mladomisnik Josip je održao i prigodnu homiliju a na kraju mise podijelio je posebno djeci a onda i svima prisutnima svoj mladomisnički blagoslov.

Sva djeca poslije mise počašćena su kolačima a dobili su svi i žute plastične čaše iz kojih su se napili, umjesto soka, svježom bunaričkom vodom. Domišljato - u stilu s. Eleonore.

Brojni vjernici poslije mise dugo su se opraštali od drage "Gospe Bunaričke" upućujući joj još jednom svoje molitve i pozdravljajući je cjelovom ljubavi i štovanja. /Zv/

PASTIRSKO PISMO O VJERONAUKU U ŠKOLI

Mi, pastiri Crkve u Republici Srbiji, obraćamo se svojim vjernicima i zajedno razmišljamo o ispovijedanju vjere, odgoju i svjedočenju u obitelji, školi, kršćanskoj zajednici i društvu.

Škola je po svoj naravi informativna i odgojna ustanova koja pomaže roditeljima u formiranju osobnosti djeteta. Stoga je zadatak vjeronauka u školi odgajati u kulturi i vjeri koja je vlastita tradiciji i ovom podneblju. Kroz školu će roditelji slobodno ostvariti pravo na vjersku pouku, odgoj i obrazovanje svoga djeteta.

Crkva je božanskim pravom poslana od Božanskog utemeljitelja Isusa Krista naviještati blagu vijest spasenja svakom čovjeku. Ono to sada čini i u školi po školskom vjeronauku, dok nastavlja vjersku praksu u zajednici vjernika po župnoj katehezi. Crkva tako prožima cijeli čovjekov život. Stoga i sudjeluje u odgoju kako u školi na način školskog predmeta, tako i u crkvenim prostorima osobito na pripravi za sakramente.

Društvo je kao zajednica pozvano brinuti se za opće dobro svojih građana i poštivati svakog čovjeka. Društvo koje želi biti zdravo, demokratsko i slobodno, mora poštivati slobodu savjesti i neotuđiva prava i roditelja i djece na vlastiti vjerski, nacionalni i društveni identitet. Mora stvarati uvjete za zajednički život u povezanosti, poznavanju i prihvaćanju različitosti u jedinstvu.

U Irigu više tuge nego radosti

Iako se u prethodnim izvještajima moglo čitati o mnogim radosnim događajima, ovoga puta počinjemo vijestima o smrti kojih je bilo najviše: KATA (86), KATICA (92), KARLO (96), JULKA (80), MARIJA (81), BARBARA (76), MARIŠKA (60), PAVLE (54), IŠTVAN (53) i MARGITA (79). Tri pokojnice iz Iriga (Julka, Marija, Barbara) sahranjene su u tri dana za redom u isto vrijeme, u istoj ulici.

Za svakog pokojnika služi se sv. misa s lijepim odzivom rodbine, prijatelja, vjernika i drugih vjeroispovijesti. Misa za pokojne je događaj župe jer okupi mnoge, a poslije i kod stola u obitelji.

U nedjelju, uoči Tekija, služene su sve tri mise na tri mjesta. U Šatrincima je bilo krštenje GABRIJELE, drugog djeteta obitelji Činteki, a prvo dijete su čekali 14 godina. U međuvremenu im umire jedno novorođenče. Kakva radost što im je Bog podario opet dijete.

U Irigu, u 20 NKG vrdnička radost - obitelj Tot krsti svoje troje djece: NEBOJŠA (14), STEFAN (10) i KRISTINA-KATA (9 mjeseci). Dugo su čekali ovaj trenutak a sada svjedoče svoju vjeru. Najradosnija je stara prabaka od 86 godina dok gleda unučad.

Odmah zatim dva slavlja u Šatrincima. U ponedjeljak, 19. 08. pravoslavni vjernici slave svoju slavu - Preobraženje Gospodnje (crkva u donjem šoru) a sutradan vjernici katolici (Mađari) slave svog apostola, zaštitnika i ideal Ugarske: Sznet Istvána, kralja Ugarske. S njime se u jedinstvo sjediniše mađarska kruna, kraljevina i nacija. Crkva je za ovu prigodu obojena u dva tona (izvana), uz lijepi broj vjernika i gostiju. Sv. misu je predvodio budisavački župnik **Robert Erhard**.

Blaž, župnik

Misa za poginule u bitci kod Slankamena 1691. godine

U župnoj crkvi Sv. Mihaela arkanđela u Novom Slankamenu u subotu 17. kolovoza slavljena je misa zadušnica za sve poginule u čuvenoj bitci kod Slankamena 18. kolovoza 1691. godine.

Misu u duhu zahvale i molitvenog sjećanja predvodio je župnik župe Petrovaradin 3 i autor knjige "Slankamen kroz povijest" **preč. Marko Kljaić**, uz koncelebraciju župnika iz Novog Slankamena **Dinka Kalmara** i župnika iz Srijemskih Karlovaca **Ivice Živkovića**.

U svojoj propovijedi **preč. Kljaić** se osvrnuo na događaje prije 311 godina, kada se kršćanska vojska od oko 55.000 ljudi, predvođena vojvodom **Ljudevitom Badenskim** suprotstavila nadmoćnoj turskoj sili od 130.000 vojnika pod vodstvom velikog vezira **Mustafe Čuprilića**. Ishod bitke je bila pogibija velikog vezira Čuprilića i oko 20.000 turskih vojnika, dok je kršćanska vojska izgubila oko 5.000 ljudi. Na tom je mjestu poginuo i posljednji muški potomak loze grofova Zrinskih, mladi grof **Adam Zrinski**, sin hrvatskog bana **Nikole Zrinskog**. To je jedna od značajnijih bitaka koja je prethodila sklapanju Karlovačkog mira 1699. godine.

Preč. Kljaić je podsjetio i na veliku proslavu 200. obljetnice tog događaja, 18. kolovoza 1891. godine kada je uz veliko slavlje na mjestu bitke, brdu Miholjevac iznad Slankamena, postavljen monumentalni spomenik posvećen tom događaju, te podsjetio kako su i naši preci znali čuvati i žrtvovati se za ideale Boga i domovine. /IKA/

Blagoslovljena crkva sv. Ane u Laćarku

U Laćarku pored Sr. Mitrovice 26. srpnja svečano je blagoslovljena crkva sv. Ane u prisustvu biskupa **Marina Srakića** i **Ćirila Kosa** s mnogobrojnim svećenicima. Na ovaj blagoslov je stiglo toliko vjernika da nisu svi stali u crkvu te je jedan broj njih sv. misu pratio preko zvučnika u crkvenom dvorištu.

Pjevači sa Sota su pjesmom uveličali slavlje sv. Ane. Nakon svečane sv. mise vjernici su lijepo počašćeni a Laćarcima je srce bilo puno radosti i zahvale Bogu za lijepu crkvu. U njoj je obavljeno jedno vjenčanje i Prva sveta pričest.

Ljubica Vuletić

Crkveni god i 25. obljetnica izgradnje i posvećenja grkokatoličke župne crkve u Inđiji

U nedjelju, 1. rujna, na prvu nedjelju nakon svetkovine Uznesenja BDM na nebo po julijanskom kalendaru, grkokatolička župa u Inđiji u Srijemu obilježila je svoj crkveni god i 25. obljetnicu izgradnje i posvećenja grkokatoličke župne crkve u tom gradu.

Svečano bogoslužje, uz nazočnost sestara bazilijanki iz Ruskog Krstura i okoline te oko 150 grkokatoličkih vjernika, predvodio je **o. Štefan Pitka**, grkokatolički župnik u Srijemskoj Mitrovici koji je bio župnikom u Inđiji u vrijeme gradnje ove crkve. Koncelebrirali su grkokatolički svećenici **o. Petro Dutka** i **o. Mihailo Režak**.

U propovijedi **o. Pitka** je istaknuo važnost vjere koja može riješiti i naizgled nerješive probleme. Ovo je povezo s događanjima iz 1965. godine, točnije s pismom Josipa Broza kojim je pozvao na jačanje borbe protiv religije, što je donijelo mnogo problema grkokatoličkoj župnoj zajednici u Inđiji koja je te godine bila u osnivanju. Ipak, uz čvrstu vjeru u Boga problemi su riješeni. Dokaz tomu je i ova crkva čija je izgradnja započeta 1973. godine, a zatim bila pod zabranom od strane komunističkih vlasti četiri i pol godine. Nakon mnogo nevolja i nekoliko smjena gradskih vlasti, konačno je posvećena 31. kolovoza 1977. godine, te do današnjeg dana aktivno nastoji očuvati vjeru, te pomoći u očuvanju identiteta grkokatoličkih vjernika, Rusina i Ukrajinaca, u Inđiji i čitavoj okolici.

Nakon bogoslužja uslijedio je svečani ručak za uzvanike na kojem su **o. Pitka**, domaći župnik **o. Dutka** te rimokatolički župnik u Inđiji **Stjepan Klaić** izrekli prigodne čestitarske govore. /IKA/

PAPA I DALJE PUTUJE

(Osvrti Ivana Pavla II. na posljednja tri putovanja)

Neka Toronto bude početak novog doba snažnoga evanđeoskog svjedočenja!

1. Zaključujemo ovo divno euharistijsko slavlje molitvom Anđelova pozdravljenja Mariji, Otkupiteljevoj Majci.

Njoj povjeravam plodove ovoga Svjetskog dana mladeži, da s njezinom pomoći u svoje vrijeme dozore. Neka ovaj Svjetski dan mladeži označi ponovno buđenje pastoralne pozornosti prema mladima u Kanadi. Neka zanos ovog trenutka bude potrebna iskra za početak novog doba snažnog svjedočenja za evanđelje!

Želim službeno najaviti da će se idući Svjetski dan mladeži održati 2005. u Koelnu u Njemačkoj.

2. U veličanstvenoj katedrali u Koelnu časte se relikvije triju kraljeva, mudraca koji su došli s istoka slijedeći zvijezdu koja ih je dovela do Krista. Vaše duhovno putovanje prema Koelnu, kao hodočasnika, započinje već danas. Krist vas tamo čeka za proslavu dvadesetoga Svjetskog dana mladeži.

Neka Djevica Marija, naša Majka na hodočašću vjere, bude s vama na tom putu.

Zahvale i osvrt na pohod Gvatemali i Meksiku

1. Protekle sam se nedjelje u Angelusu mislima vratio u Toronto, gdje je održan Svjetski dan mladeži. Danas bih se htio zadržati na sljedećim dionicama svoga apostolskog putovanja u Gvatemalu i Meksiko, gdje mi je Gospodin pružio radost da proglasim svetim i blaženim slavne likove američkog kontinenta.

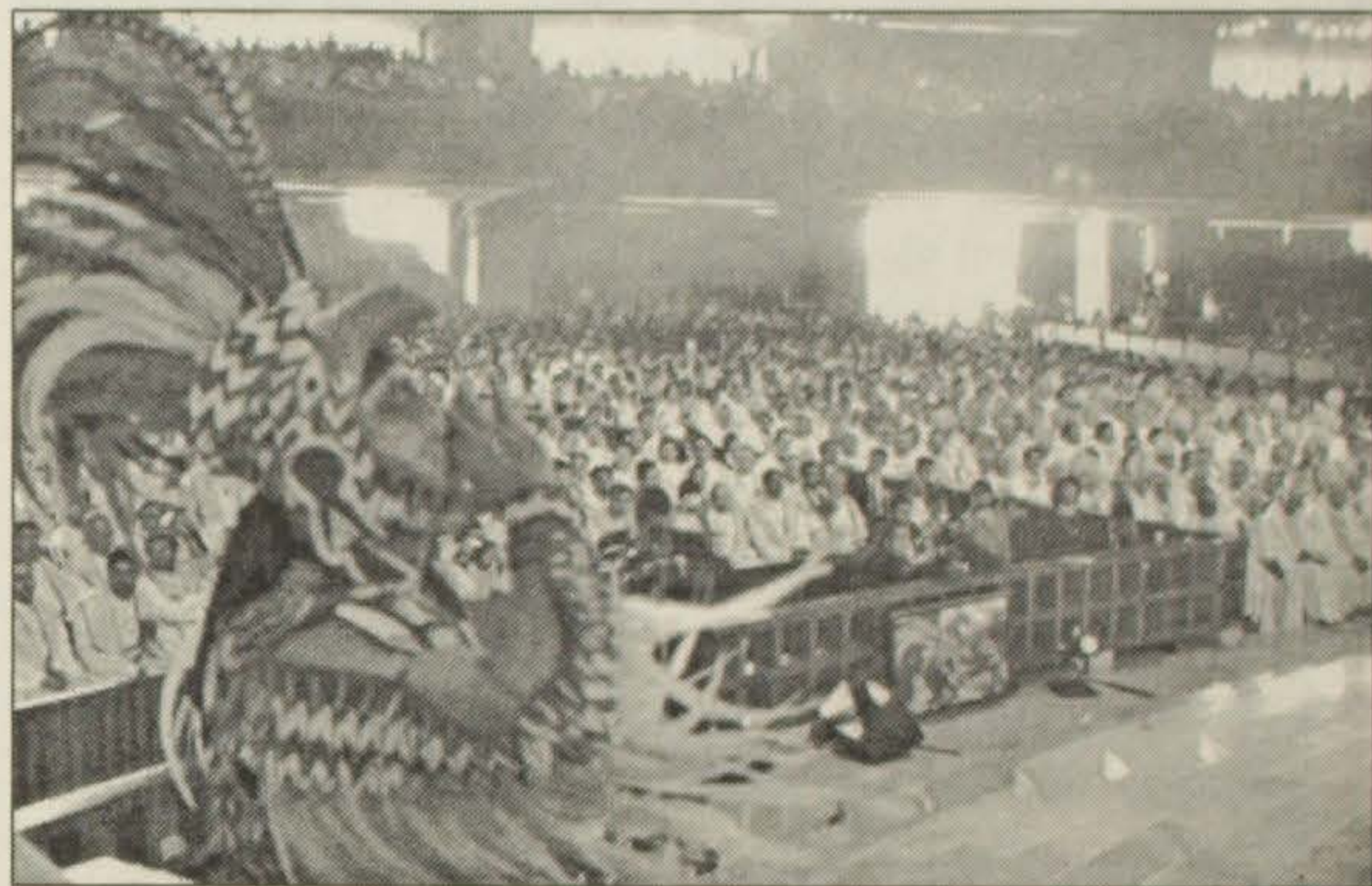
Osjećam nadasve potrebu ponovno izraziti svoju živu zahvalnost političkim, administrativnim i vojnim vlastima te svim institucionalnim tijelima tih zemalja na prijemu i gostoljubivosti, ukazanoj meni i mojim suradnicima. Riječ zahvalnosti upućujem i biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, dragovoljcima i obiteljima koji su se velikodušnom raspoloživošću zauzeli oko prihvaćanja hodočasnika i činili da sve prođe u najboljem redu. Zajednički napor pridonio je da svaka dionica mog hodočašća bude označena duhovnim ozračjem radosti i slavlja. Ali, najiskreniju i najsrdačniju zahvalu upućujem kršćanskom narodu koji se slio u neizmjernom broju da se susretne sa mnom u Gvatemali i Meksiku. U intenzivnom sudjelovanju te braće i sestara mogao sam raspoznati vjeru koja ih nadahnjuje, sinovsku privrženost Petrovu nasljedniku i zanos njihove pripadnosti Katoličkoj crkvi.

2. Povod mom posjetu gradu Gvatemali bilo je proglašenje svetim brata Pedra de san Josea de Betancura, porijeklom s Tenerifa, koji je prešao ocean kako bi došao evangelizirati siromahe i domoroce na Kubi, zatim u Hondurasu i, potom, u

Gvatemali, koju je volio zvati svojom "obećanom zemljom". Bio je čovjek snažne molitve i neustrašivi apostol božanskog milosrđa. Iz razmatranja otajstava Betlehema i Kalvarije crpio je snagu za svoju službu. Molitva je postala izvor revnosti i apostolske hrabrosti. Ponizan i skroman, znao je prepoznati kod braće, osobito najnapuštenijih, Kristovo lice, a za sve one koji su se nalazili u potrebi bio je "čovjek koji je postao ljubav". Njegov je primjer poziv na vršenje milosrdne ljubavi prema braći, osobito najnapuštenije. Neka njegov zagovor nadahne i podupre vjernike Gvatemale i cijeloga svijeta da otvore srce Kristu i braći.

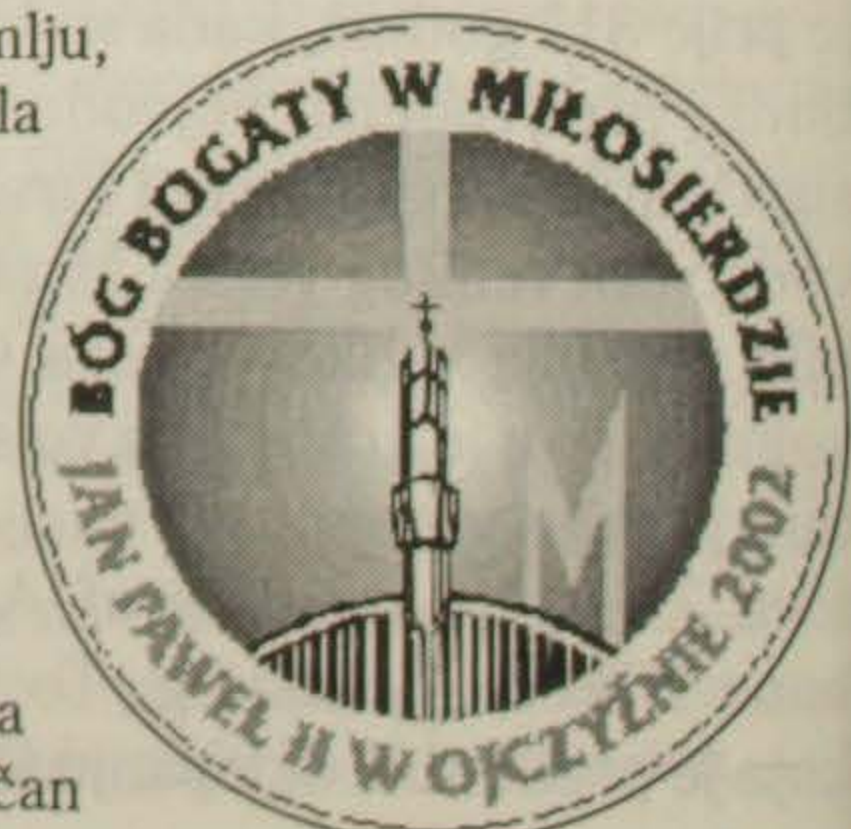
3. Posljednja dionica mog hodočašća bio je grad Ciudad de Mexico, gdje sam u guadalupskoj bazilici, u dvije različite prigode, imao radost uzdići na čast oltara tri sina te drage zemlje: svetog Juana Diega, domoroca kojem se ukazala Gospa na brežuljku Tepeyac; blažene Juana Bautistu i Jacinta de los Angelesa, koji su 1700. godine prolili svoju krv kako bi ostali vjerni krštenju i Katoličkoj crkvi. Juan Diego, prvi Indijanac koji je proglašen svetim, bio je čovjek velike jednostavnosti, ponizan i velikodušan. On je prisno vezan uz Gospu Guadalupsku, čije meleško lice očituje nježnu majčinsku ljubav prema svim Meksikancima. Guadalupski događaj je predstavljao početak evangelizacije u Meksiku, primjer savršeno inkulturirane evangelizacije, koja pokazuje kako kršćanska poruka može biti prihvaćena bez odricanja vlastite kulture.

Blaženi Juan Bautista i Jacinto de los Angeles plod su svetosti prve evangelizacije među Zapotecas Indijancima. Vrlo česti očevi obitelji znali su vršiti svoje dužnosti nadahnjujući se uvijek na evanđeoskom nauku, ne napuštajući domorodačke tradicionalne kulture. Njihov život sačinjava uzor i primjer kako se mogu dostići vrhunci svetosti također u vjernosti baštinjenoj kulturi, prosvijetljenoj Kristovom obnoviteljskom milošću. Ti vjerni Kristovi učenici, sinovski odani Mariji, Guadalupskoj Djevici, Majci i Kraljici Amerike, čiji je spomen neprestano pratio taj moj pastoralni posjet, poduprli su misionarski polet vjernika u Americi u službi novoj evangelizaciji. Neka za cijeli Božji narod budu poticaj za izgradnju novog čovječanstva, koje će se nadahnjivati na trajnim vrijednostima evanđelja.

Dojmovi s posjeta "rodnoj zemlji"

1. Vraćam se danas u mislima osmom putovanju u svoju rodnu zemlju, koje mi je Božja providnost dala sretno dovršiti proteklih dana. Ponovno upućujem izraze svoje zahvalnosti gospodinu predsjedniku Republike Poljske, gospodinu premijeru, civilnim i vojnim vlastima svih razina i stupnjeva, kao i gradskim vlastima Krakova, što su osigurali da moj posjet protekne mirno. Srdačan

pozdrav upućujem potom primasu, kardinalu **Jozefu Glempu**, krakovskom nadbiskupu kardinalu **Franciszeku Macharskom**, svim biskupima, svećenicima, zavjetovanim osobama i svima koji su priredili taj važni crkveni događaj i u njemu sudjelovali s vjerom i pobožnošću. Posebno svojim sunarodnjacima želim uputiti svoju toplu zahvalu što su me dočekali u vrlo velikom broju, s potresnom ljubavlju i snažnim sudjelovanjem. Bio je to posjet samo jednoj biskupiji, no u duhu sam zagrlio cijelu Poljsku, kojoj želim da nastavi svoj napor u cilju izgradnje istinskoga društvenog napretka, uvijek vjerno čuvajući vlastiti kršćanski identitet.

2. "Bog, bogat milosrđem" (Ef 2,4). Te su riječi često odjekivale tijekom mog apostolskog hodočašća. Naime, glavni cilj posjeta bio je upravo taj da se još jednom navijesti Bog "bogat milosrđem", osobito po posveti novog svetišta Božjem milosrđu u Lagiewniki. Nova crkva bit će središte odakle će se svijetom širiti plamen Božjeg milosrđa, prema onom što je Gospodin htio objaviti **svetoj Faustini Kowalskoj**, apostolkinji Božjeg milosrđa. "U Tebe se uzdam, Isuse!": eto jednostavne molitve koju nas je naučila sestra Faustina i koju u svakom trenutku života možemo imati na ustima. Koliko put sam i sam kao radnik i student, a potom kao svećenik i biskup u teškim razdobljima poljske povijesti, ponavljao tu jednostavnu molitvu i duboki zaziv, ustanovljujući njezinu učinkovitost i snagu.

Milosrđe je jedno od najljepših svojstava Stvoritelja i Otkupitelja i Crkva živi to milosrđe da bi ljudima približila taj neiscrpni izvor, kojeg je čuvarica i djelateljica. Eto zašto sam htio povjeriti Božjem milosrđu svoju domovinu, Crkvu i cijelo čovječanstvo.

3. Božja milosrdna ljubav otvara srce konkretnim djelima ljubavi prema bližnjem. Tako je bilo kod nadbiskupa **Zygmunta Szczesnyja Felinskog**, oca **Jana Beyzyna**, sestre **Sancju Szymkowiak** i don **Jana Balickog**, koje sam imao radost proglasiti blaženima tijekom mise slavljene u Krakovu, u parku Blonie, protekle nedjelje.

Želio sam kršćanskom narodu pokazati te nove blaženike, da njihov primjer i njihove riječi budu poticaj i ohrabrenje da djelima svjedoče milosrdnu ljubav Gospodina, koji dobrom pobjeđuje zlo (usp. Rim 12,21). Samo tako je moguće izgraditi željenu civilizaciju ljubavi, čija ponizna snaga stoji nasuprot *mysterium iniquitatis* prisutnog u svijetu. Na nama je, Kristovim učenicima, zadaća naviještati i živjeti uzvišeno otajstvo Božjeg milosrđa koje obnavlja svijet, potičući na ljubav prema braći i čak neprijateljima. Ti su blaženici, zajedno s ostalim svecima, svijetli primjeri kako po "maštovitost ljubavi", o kojoj sam govorio u apostolskom pismu *Novo millenio ineunte*, postajemo bližnji i solidarni s onima koji trpe (usp. br. 50), tvorci svijeta obnovljenog ljubavlju.

4. Moje me hodočašće zatim odvelo u Kalvariju Zebrzydowsku, radi spomena 400. obljetnice svetišta posvećenog Isusovoj mucii i Gospi Žalosnoj. Uz to sam mjesto vezan još od djetinjstva. Mnogo put sam osjetio kako Majka Božja, Gospa od milosti, upravlja svoje oči na čovjeka izmučena i potrebitog njezine mudrosti i pomoći. To je, nakon Čenstohove, jedno od najpoznatijih i najposjećenijih svetišta čitave Poljske, u koje se slijevaju također vjernici iz susjednih zemalja. Nakon što prođu staze Križnog puta i Patnji Majke Božje, hodočasnici se zaustavljaju pred drevnom i čudotvornom slikom Marije odvjetnice naše, koja ih prihvaća očima punim ljubavi. Uz nju se može zamijetiti i proinacati otajstvena povezanost između Otkupitelja koji je "trpio" na Kalvariji i njegove Majke koja je "patila" podno križa. U tom zajedništvu ljubavi u trpljenju teško je ne vidjeti izvor snažnog zagovora koju molitva Djevice ima za nas njezinu djecu. Gospu molimo da zapali u srcima iskru Božje milosti, pomažući nam prenositi svijetu plamen Božjeg milosrđa. Neka Marija izmoli za sve dar jedinstva i mira: jedinstvo vjere, jedinstvo duha i misli, jedinstvo obitelji; mir srca, mir naroda i svijeta, iščekujući slavni Kristov dolazak. /IKA/

KARDINALU PULJIĆU URUČENA NAGRADA "PERDONANZA"

Vrhbosanski nadbiskup **kardinal Vinko Puljić** primio je 28. kolovoza međunarodnu mirovnu nagradu "Perdonanza" - "Oprost", talijanskog grada L Aquila. Svečanost je održana u sklopu Tjedna "Perdonanza Celestiniana - Celestinov oprost" u gradu pape Celestina V. Nagrada uključuje i 100.000 eura, a kardinal Puljić namijenio ih je obnovi Obrazovnog centra u Travniku, koji je izgrađen osamdesetih godina 19. st. i zatvoren

u doba komunizma. Centar obuhvaća osnovnu školu, klasičnu gimnaziju, zavod za učenike koji pohađaju gimnaziju i međubiskupijsko dječjačko sjemenište.

Zahvaljujući na nagradi, kardinal Puljić je u prigodnom govoru istaknuo kako je ona posebno znakovita, jer ohrabruje svjedočenje visokih moralnih vrednota. Već je papa Pavao VI. napisao da današnji ljudi vjeruju više svjedocima, nego učiteljima, upravo zato što svjedoče, kazao je kardinal Puljić. U današnjem povijesnom trenutku valja se zalagati za ponovno uspostavljanje pravde i ostvarenje oprosta na svim razinama osobnoga i društvenog života. Valja prekinuti spiralu zla i stvoriti uvjete za budućnost punu nade. Evo, zbog čega je žurno potrebna nova evangelizacija u našoj Europi i propovijedanje Evanđelja u cijelome svijetu. Odgovornost je na svakome od nas, bez obzira koje je naše mjesto u Crkvi i građanskom društvu, potrebno je zajedničko zalaganje, istaknuo je kardinal Puljić. Poručio je kako je važno shvatiti da nam naš bližnji nije suparnik, kojega se treba bojati ili protiv kojega se valja boriti. On nije ni stvar, koju valja iskoristiti kako bi poboljšali osobnu situaciju. On je brat ili sestra s kojima valja podijeliti sve dobro i lijepo, te zajedno s njima sagraditi dostojnu budućnost.

Tjedan "Perdonanza" spomen je na privilegij Celestina V. (1296) kojim je on posjet bazilici Collemaggio in L Aquilla u određeno doba godine opskrbio posebnim oprostom. Protekle je godine ta mirovna nagrada dodijeljena papi Ivanu Pavlu II.

Ispravka netočnih navoda

U broju 8(94) za kolovoz 2002. na str. 10 u članku pod naslovom "Iz župe sv. Pavla Apostola u Baču - popravak stare kalvarije" izneseno je nekoliko neistina koje želim demantirati.

Materijal za popravak Kalvarije obavezala se dati Skupština općine Bač - direkcija za izgradnju, a Crkvena općina svojim novčanim priložima trebala je platiti zidara i pripremiti teren za zidanje i popravak zdanja. Inicijativu za renoviranje Kalvarije dao je sam predsjednik općine Bač, g. Tomislav Bogunović sa suradnicima. Mjesna zajednica Bač uopće nije bila ni spomenuta...

Što se tiče gradnje župne crkve u Baču odgovor je sljedeći: U Bačkom dekanatu ni jedna crkva nije mlađa od 100 godina. Po starini gradnje župna crkva sv. Pavla u Baču je druga, odmah poslije bačkog samostana.

Stipan Bošnjak, bački dekan

21. rujna

Sveti Matej - apostol i evanđelist

(prvo stoljeće)

- carinik među apostolima • Veselu vijest pisao na materinskom jeziku • ugostio Isusa •
- sebe ubrojio među grešnike i carinike • propovijedao u Judeji • zaljubljen u poniznost • propovijedao u Etiopiji •
- zaštitnik grada Salerna • carinika • mjenjača • bankara - poreznika • financijskih stručnjaka •

Apostol prezrenog zanimanja

Na prvi dan jeseni se od 9. stoljeća slavi blagdan svetoga Mateja. Egipatski starosjedioci - Kopti slave ga 9. listopada, a istočni kršćani 16. studenoga. Oko Subotice se još uvijek čuje ime Mate. Ime ima lijepo, vjerničko značenje: Božji dar. Sveti je Matej Židov iz Judeje. Zvao se Levi. Kao carinik radio je na obali Genezaretskog jezera. Ubirao je porez u korist rimskog cara. Bavio se najprezrenijim poslom u Izraelu. O carinicima su Izraelci govorili s gnušanjem i prijezirom. Slično su o svojim sugrađanima koji su za vrijeme njemačke okupacije surađivali s Nijemcima - razmišljali Francuzi. Zvali su ih kolaborateri. Iz činjenice da je bio carinik, dade se zaključiti da je i naobrazbom bio jači od drugih apostola. Isus je među dvanaestoricu izabrao i jednog takvog čovjeka. Pozvao ga je i ubrojio među svoje apostole baš s njegovog radnog mjesta. Sam je ovako opisao svoj poziv: "Ugleda Isus čovjeka zvanog Matej gdje sjedi u carinarnici. I kaže mu: 'Pođi za mnom!' On usta i pođe za njim. Dok je Isus bio u kući za stolom, gle, mnogi carinici i grešnici dođoše za stol s njime i njegovim učenicima. Vidjevši to, farizeji stanu govoriti: 'Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima?' A on, čuvši to, reče: 'Ne treba zdravima liječnika nego bolesnima. Hajdete i proučite što znači: Milosrđe mi je milo a ne žrtva. Ta ne dođoh zvati pravednike nego grešnike" (Mt 9,9-13). To je jedan od sigurnih podataka iz Biblije. Lako je uočiti da je sveti Matej spremno i rado odgovorio na Isusov poziv. Njegova se radost vidi i po tome što je sve ostavio, ali je priredio svečanu oproštajnu gozbu za svoje rođake, prijatelje, za Isusa i njegovu pratnju. I ponizan je Matej. On sebe naziva carinikom i grešnikom. Ostalo će nadomjestiti kršćanska predaja.

Propovijedao svojima, ali i po dalekom svijetu

Propovijedao je svojim sunarodnjacima. Evanđelje je napisao na tada suvremenom, aramejskom jeziku. Taj izvornik nije sačuvan. Sačuvan je samo prijevod njegova evanđelja na grčki jezik. Poslije Isusovog uzašašća i dolaska Duha Svetoga apostolski se zbor razišao po svijetu da svjedoči za Isusa. Kršćanska predaja znade da je Matej krenuo put juga. Već 42. godine ga vidi u Etiopiji. Tamo gdje je naviještao Isusovu Veselu vijest zadesila ga svjedočka smrt. Njegovi posmrtni ostaci (moći ili relikvije) kasnije su, 1084. godine, preneseni u južnu Italiju, u stolnu crkvu u Salerno, gdje se i danas čuvaju. Zato se u Salerno sveti Matej slavi 6. svibnja (dan kad su svečeve moći prenesene iz Etiopije prispjele u tamošnju metropolitansku crkvu).

Sastavio rodoslovlje Isusovo

Sveti evanđelisti imaju svoje simbole: Lukin znak je bik, Ivanov orao, Markov Lav, a Matejev je znak mladić zato što svoje evanđelje počinje Isusovim rodoslovljem. Slikari ga prikazuju s njegovim znakom i knjigom u ruci, budući da je napisao evanđelje, ali i sa sjekirom, bodežom ili helebardom - kao znakovima njegovoga mučeništva. Ponekad će ga prikazati s kesom za novac o pojasu (njegovo zanimanje).

Zaštitnik

Zaštitnik je carinika, bankara, ljudi iz financijskih i poreznih službi, kao i onih koji rade u mjenjačnicama. Zaštitnik je grada Salerna.

Zaljubljen u poniznost

Samo je Matej uočio, upamtio i zabilježio lijepe riječi Isusove molitve: "Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. Da, Oče, tako se tebi svidjelo. Sve je meni predao Otac moj i nitko ne pozna Sina doli Otac niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće objaviti. Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako" (Mt 11,25-30).

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

TKO JE "MALI ISUS" OCA GERARDA?

U prošlom broju *Zvonika* prikazana je kratka povijest štovanja "Malog Isusa", u Subotičkoj biskupiji, koju bi svakako trebalo nadopuniti proučavanjem povijesti svakog kipa Malog Isusa u crkvama Subotičke biskupije.

Za nastavak povijesti štovanja Malog Isusa u Subotičkoj biskupiji važno je postaviti pitanje i na njega odgovoriti: tko je "Mali Isus" oca Gerarda? SB je, naime, začetnik toga štovanja na bačkom prostoru. Pitanje je važno za razumijevanje naravi štovanja "Malog Isusa", u Subotičkoj biskupiji, a u skladu s tim važno je znati ima li to štovanje neku teološku podlogu a time i veće povijesno značenje pod bačkim podnebljem!

Jasno je da odgovor trebamo tražiti u vlastoručnim zapisima SB, kako bismo otkrili koji su temelji njegova razmišljanja ili, drugim riječima, saznali da li njegovu štovanje "Malog Isusa" ima "teološke" temelje, da li je u povezanosti s "Malim Putom" Terezije od Malog Isusa ili je to štovanje pobožnjačke naravi? To je tim važnije što znamo da je o. Gerard štovanje Malog Isusa promicao u Božjem narodu propovijedajući u karmelskoj crkvi u Somboru, o Božanskom Djetecu, svakog 25. u mjesecu u sklopu euharistijskog slavlja, i to štovanje širio u Bačkoj.

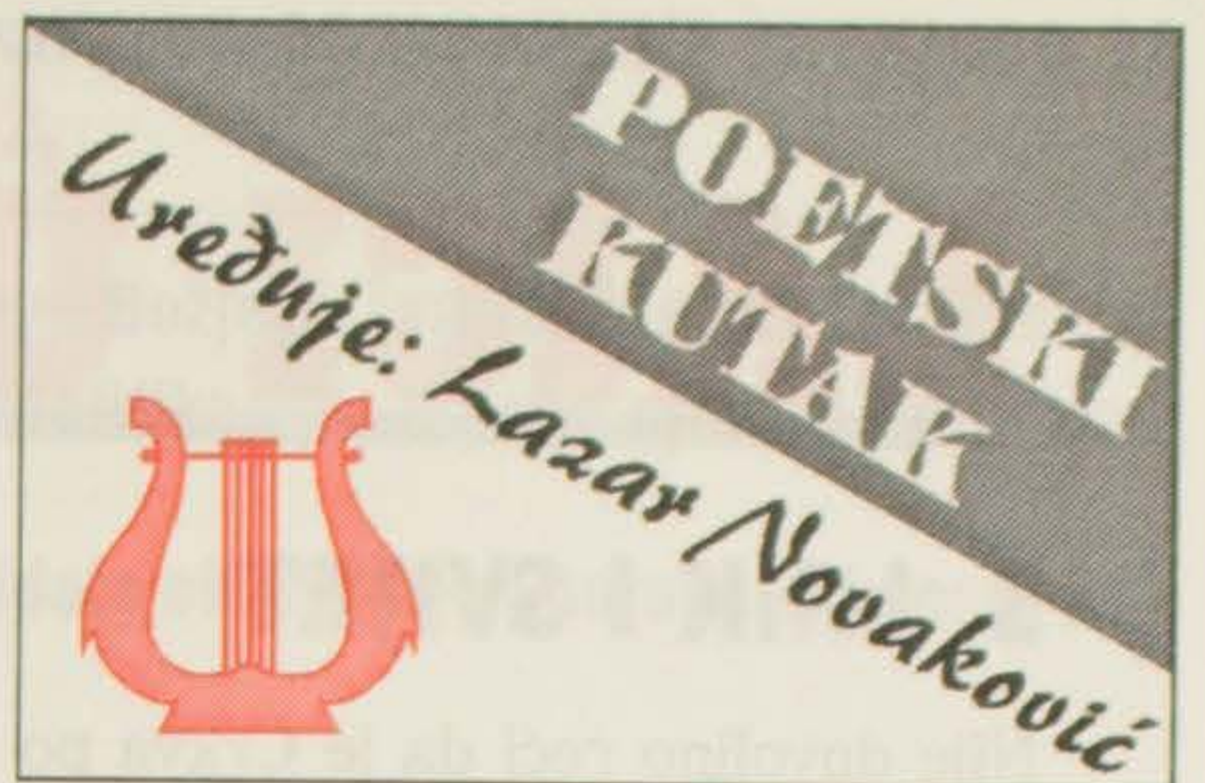
Kada je riječ o teološkoj podlozi štovanja Maloga Isusa, onda treba početi od činjenice da Gerard uvijek govori samo o Isusu, i ne upotrebljava drugo ime osim imena Isus u svojim zapisima. Palo je mišljenje da Gerard daje prednost riječi Isus, i iz te činjenice došlo se do zaključka da radije treba govoriti o njegovom "Isusu - centrizmu" negoli o "Kristocentrizmu" jer SB nikada ne upotrebljava ime Krist nego samo "Isus". U skladu s tom činjenicom, postavilo se pitanje da li je Gerard bio toga "svjestan"? Slijedio je odgovor da se kod Gerarda radi radije "o jednoj više emotivnoj negoli svjesnoj činjenici, iako to ne umanjuje značenje činjenice".

To je mišljenje potkrijepljeno s dva tumačenja: Dvije činjenice to pojašnjaju. S nazivom "Isus" o. Gerard izražava onaj unutarnji odnos što on ima s Bogom, odnos koji je familijaran i osoban, što je tipično za Duhovno Djetinjstvo; on naime želi živjeti u neprestanom zajedništvom s Isusom, u svakom svom radu, kao što ćemo vidjeti kasnije. Drugi odgovor je u tome što je ime "Isus" često sinonim "Maloga Isusa".

Ova mišljenja me ne zadovoljavaju jer nisu utemeljena na tvrdnjama SB, bez kojih nema uvjerljivih zaključaka. Istražujući jasne odgovore, u vlastoručnim zapisima o. Gerarda, došao sam, po meni, do vrlo važnog zaključka, rekao bih presudnoga, a to je da o. Gerard SVJESNO upotrebljava ime Isus zato što sve temelji na čovjstvu Sina Božjega. Ključni temelji mojoj tvrdnji su Gerardovi zapisi: "Isus je ČOVJEKOM postao, ne anđelom, ni jedno još od anđela izvrsnije stvorenje nego BAŠ ČOVJEKOM. Pa čuj čovječe, Bog svemogući ČOVJEKOM POSTAJE! To je takvo PONIŽENJE, takva LJUBAV, da bi trebao početi u pustinju, oči zatvoriti, kleknuti, DOKLE GOD MOŽEŠ DISATI da na drugo ne misliš nego na PONIZNOST, dobroga Sina Božjega, koji je tako MALI postao. Pošto si slab, Isus ne želi nego da se PONIZIŠ, kad ti nešto nedostaje, da pomisliš na njegovu PONIZNOST, da se poniziš i strpljiv budeš." (Duhovne vižbe, 19; zapis iz 1928 g.). Osim poniznosti Utjelovljenoga Sina Božjega, kao razloga zašto se utjelovio, ističe: "Isus je uzeo na sebe LJUDSKU NARAV da čovjek uvidi da ga Bog voli..." Jednako tako ističe što Utjelovljeni Sin Božji znači za njega: "Isuse, zaista Ti si ogledalo. Kada na Tebe gledam lijep, sit, zdrav, bogat, svet postajem. Želim se s Tobom sjediniti... Isuse, jedino zanimanje s Tobom sjedinjenje... CRV si postao, Ti o Bože Svemogući, da crva od smrti oprostiš" (Sjedinjenje s Isusom, 7). Očito, neposredno razumijevanje zapisa ističe Isusovo čovjstvo i Isusovo poniženje koje je uzor i poticaj i životno nadahnuće za Gerarda, nadahnuće i poticaj na poniznost, na malenost: "Isus je postao malen", ističe još naš SB, "mali želi ostati zbog svoje velike poniznosti, i sada je malen i ima svoje prijatelje malene. Želi ih imati u kraljevstvu nebeskom, one koji slušaju njegove savjete" (Thp. 83). Kako tumačiti ovaj zadnji navod, u kontekstu drugih navedenih zapisa, ako ne tvrditi da je Isus uvijek malen zato što je Utjelovljeni Sin Božji i da po svome Čovjstvu, malenosti, želi omogućiti urastanje u Božji život onima koji ga štiju: "Mali Isuse, Ti si u nama lijep proljetni život koji želi u nama RASTI. Kad nas ubijaju onda SAZRIJEVAŠ KAO NA DRVETU KRIŽA" (Razg. s Isusom, 133).

(nastavlja se)

Ante Stantić, OCD

Mara Borovac rođena je 1947. u Raškom Polju. U rodnom selu pohađa prva četiri razreda a potom nastavlja školovanje u Garešnici. Pedagošku akademiju završava u Zagrebu.

Pisanjem poezije i proze bavi se od rane mladosti. Zbirka poezije "Bljeskovi i oluje" izašla joj je 1996. godine.

Nebo se danas naljutilo

Markiša je sigurno i danas psovao Gospu kad nebo ovako plače, a munja prosipa strelice vruće na naše vrtiće i kuće.

Zgurene kućice pod brijegom, od straha dršću djeca. U dara grad po selu, kamen od bola jeca.

Did plače za ječmom i čvrsto stišće na ruci dlan. Mater se oko peći vrti i spominje sudnji dan.

Isuse dragi, užezaj svjetlo u Markiši, otjeraj mrak iz njegove duše. Ugrij mu ozebilo srce da kletve naše selo ne sruše.

Mara Borovac

"Ekološki poziv" čovjeka

Sveta je Stolica putem Papinskog vijeća za pravdu i mir uputila sudionicima Svjetskog summita o održivom razvoju u Johannesburgu (26. 08. - 04. 09. 2002.) jasnu poruku o potrebi poštivanja stvorenih dobara...

Na temelju citata Papinih enciklika, pobudnica i apostolskih pisama, dokument poziva ljude na obraćenje srca i duha, kako bi svi mogli uživati život i to u izobilju. To pretpostavlja život u skladu sa svim stvorenjima. Kada do toga bude došlo, u svijetu će stvarno zavladati mir i sva će stvorenja odražavati ljepotu Stvoriteljevu.

LAICI U CRKVI

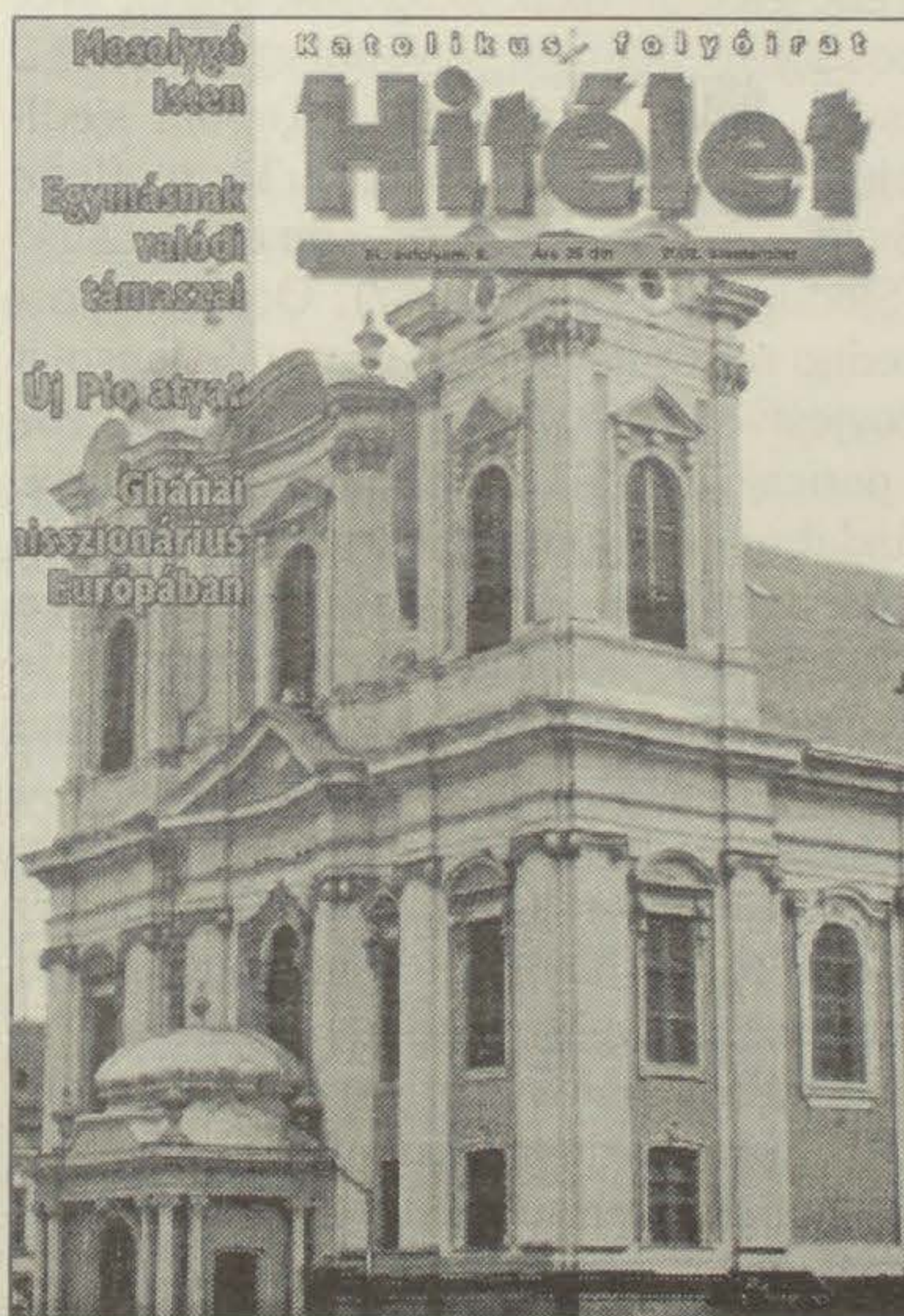
3. LAIK I SVIJET

Nije dovoljno reći da je Crkva po laicima prisutna u svijetu, da po njima postaje povijesna stvarnost, nego je Crkva tek po laicima otkupiteljska stvarnost svijeta. Laicima je svjetovna narav vlastita. Na laike spada da se bave svjetovnim zanimanjima. Klerici vrše svetu službu, redovnici svjedoče duh blaženstava na vidljiviji način od laika i klerika. I klerik može vršiti svjetovne poslove, pa čak i neko svjetovno zvanje. On to čini kao laik, a ne kao klerik. Isto tako i laik može vršiti koju službu što spada na svećenike, kao na primjer, katehiziranje, upravljanje župom, zašto treba imati dozvolu od biskupa. To onda on čini kao klerik, a ne kao laik. Što je dakle laičko, ostaje laičko, a što je kleričko, ostaje kleričko.

Što je svijet? Starozavjetni vjernik promatra svijet u dimenzijama Božje prisutnosti, Božjeg djelovanja i Božjeg prožimanja, (usp Ps 19,2; 145, 10; 89,6; Post 8,22). Svijet je sakrament susreta s Bogom. Bog je stvoritelj svijeta. Sve što je Bog stvorio dobro je stvorio (usp. Post 1,10.12.18.21.25). Čovjek ne živi u svijetu kao u kući, niti sa stvarima kao putnik na putovanju. Čovjek sebe živi kroz stvari i kroz svijet. Čovjek nije ono što jest, nego ono što tek treba biti. Čovjeku je bitno zbiti se, a to može samo u kontekstu sa svijetom i sa stvarima. Svijet za čovjeka postoji kao mreža odnosa, kao mogućnost njegova zbivanja, kao mogućnost i zov na razvitak. Moderna filozofija tako gleda na svijet. Za Huserla svijet je "svijet života", "horizont života". Heideger ga shvaća "egzistencijalnom datošću našega tubitka". Jaspers ga definira kao "stvar za čovjeka" koja je izvan njegovih granica, ali koja ga određuje. Za Sartrea je svijet mogućnost da se čovjek projicira autentičnim i stvaralačkim činom. Camus se otvoreno ateistički izrazio na isti način: "Ja sam sretan u ovom svijetu, jer je moje kraljevstvo od ovoga svijeta." Wittgenstein zaoštava pojam svijeta u pravcu čovjekova zbivanja po svijetu: "Svijet je cjelokupnost događaja (zbivanja), a ne

stvari" (prema: Rudolf Brajčić, *Dogmatska Konstitucija o Crkvi*, IV pogl. LAICI, str. 501-502). Ovakva vizija o dobroti svijeta za čovjeka odsječna je od transcendencije i osakaćena. Svjetlost, Božja Riječ je došla na svijet i ušla u svijet, u slici tijela i grijeha i u tom se svijetu može susresti (usp Iv 1,14). Tmine svijeta su rasvijetljene svjetlom Kristova Uskrsnuća. Grešnici i grešni svijet su otkupljeni u Kristu i po Kristu. Tako je čovjeku omogućeno kroz svijet i u grešnoj situaciji povijesno uzdizanje u Duhu i Kristu. U taj prostor povijesti grijeha i kreposti smješteno je dnevno zbivanje laika da se radom na njegovoj preobrazbi svijet diže punini čovjeka i kršćanina. Borba za krepost i Krista provodi se u povijesnom zbivanju kroz svijet i svjetovne stvari, u uzdržavanju i preobražavanju svijeta i gajenju vremenitih vrednota. Zbivanjem kroz povijest i svjetovne stvari kršćani stvaraju povijest. To je povijest Božjega naroda, povijest njegovih vidljivih zbivanja.

Mato Miloš, OCD

Čitajte u broju 9 "Hitéleta":

- Mosolygó Isten
- Egymásnak valódi támaszai
- Új Pio atya?
- Ghánai misszionárius Európában

Hrvatske katoličke
Internet stranice (VIII)

Katolički odgoj

www.katolicki-odgoj.com

Početak nove školske godine ponovno aktualizira pitanje odgoja djece i mladeži u vjerskom, katoličkom duhu. Glede toga, zanimljiva je web-stranica "Katolički odgoj" (www.katolicki-odgoj.com), koja je zamišljena i pokrenuta kao svojevrsan stručni "internet-poligon" za razmjenu iskustava i stručno usavršavanje djelatnika hrvatskih katoličkih škola, inače okupljenih u udruzi Savez hrvatskih katoličkih škola. No, budući da je tematika katoličkog odgoja vrlo široka, ova stranica je otvorena i za druga odgojna područja i pruža mogućnost suradnje svih onih koji se u bilo kojem obliku bave katoličkim odgojem (u skladu s crkvenim dokumentima i ovdje riječ "odgoj" uključuje i obrazovanje).

Valja, međutim, naglasiti kako cilj ove stranice nije katehizacija u užem smislu, jer za to već postoje u hrvatskom "cyberspace-u" kvalitetne i bogate web-stranice (o nekima od njih smo već i pisali u prijašnjim brojevima), nego katolički odgoj uopće, odgoj koji u svoj svojoj širini zalazi na brojna područja pedagogije, psihologije, filozofije, kulture i znanosti te ih prožima vrednotama Evanđelja.

Sukladno tome, na ovoj se stranici nalaze različiti članci i eseji na temu katoličkog odgoja (preporučamo članak o nasilju!), iznesena su neka iskustva iz odgojne prakse, tu su i crtice iz života koje same za sebe puno govore, zatim poučna razmišljanja o odgoju nadahnutom Božjom riječi, prijevodi, te popis katoličkih vrtića, gimnazija, visokih učilišta i učeničkih domova u Hrvatskoj.

Premda je o katoličkom odgoju već mnogo toga rečeno i napisano, cilj stranice, dakle, nije pružiti pregled dosadašnje katoličke odgojne literature, već je ona više zamišljena kao pokušaj zajedničkog traženja odgovora, pošto svaki dan donosi za odgovajatelje nove izazove i nova pitanja.

s.b.

KORAK DO OLTARA

U Vatikanu su 5. srpnja 2002. proglašeni dekreti o herojskim krepostima sluge Božjega Ivana Merza i službenice Božje Marije Petković. To je najvažniji čin u dovršenju njihova postupka za beatifikaciju, a prije njihova službenog proglašenja blaženima koje očekujemo u proljeće sljedeće godine.

Uvođenje ove nove rubrike će nam pomoći da bolje upoznamo ove naše kandidate oltara, kao i poruku koju nam Bog upućuje preko njihova svetoga života.

MARIJA PROPETOG ISUSA PETKOVIĆ "ČASNA SLUŽBENICA BOŽJA"

Marija Petković rođena je 10. prosinca 1892. u imućnoj obitelji Antuna i Marije Petković-Kovač u Blatu na otoku Korčuli. U svom djetinjstvu ugledala se na oca koji joj je bio uzor u svom odnosu prema siromasima. Željela je pomoći svima koji su u potrebi tako da se njena

majka plašila da će razdati svu imovinu siromasima. Gledajući bijedu Čovječanstva, naročito bijedu svoga kraja nakon Prvog svjetskog rata, osjeća vlastitu nemoć pa traži klauzurni samostan u kojem bi molila i činila pokoru za čovječanstvo. No, Božja volja je drugačija. Povjerava se dubrovačkom biskupu dr. Josipu Marčeliću koji je upućuje da se vrati u rodno mjesto jer "ne valja, kad kuća gori, ostaviti i bježati i plakati; to nije junački, već se svim silama zauzeti, gasiti i spasiti što se može". U biskupovim uputama vidjela je volju Božju koju je željela ispuniti.

Od tada pomaže talijanskim sestrama Službenicama milosrđa koje djeluju u Blatu i radi u upravi Pučke kuhinje, a po njihovom odlasku preuzima i novo polje rada (odgoj djece u postojećem zavodu). Susrećući se sve više s potrebitima, priprema se polako za djelo koje joj je Bog namijenio. Biskup Marčelić određuje blagdan sv. Franje, 4. listopada 1920. g., kada će prve Kćeri Milosrđa obući svoje redovničko odijelo.

Radi njegove spriječenosti svečanost se odgađa za 5. listopada. Skupina djevojaka, prvih sestara, toga dana ulazi u novicijat predvođene Marijom Petković koja od sada nosi ime **Marija Propetog Isusa**. Blagdan sv. Franje se, ipak, po odredbi biskupa Marčelića, slavi kao dan službenog nastanka Družbe Kćeri Milosrđa. Marija Propetog, pod vodstvom biskupa Marčelića, preuzima dužnost vrhovne glavarice i vodi Družbu, u svemu slijedeći volju Božju.

Kolika je sreća vršiti volju Dragoga svoga i još Dragoga kojeg od djetinjstva ljubim.

Privedila: s. Jasna Crnković

ČASNI SLUGA BOŽJI IVAN MERZ

Djetinjstvo i mladost

Ivan Merz je rođen 16. prosinca 1896. g. u Banja Luci. Otac, po zanimanju oficir Austrougarske monarhije, vršio je ondje službu šefa željezničke stanice. Kao jedinca od najranijih dana okruživala ga je velika roditeljska ljubav. Imao je bezbrižno i sretno djetinjstvo i mladost. Od roditelja je primio pristojan građanski odgoj, ali bez posebne kršćanske podloge. Rastao je u liberalnoj sredini. Osnovnu školu započeo je u Banja Luci, 2. i 3. razred pohađa u Prijedoru kamo mu je otac, zbog službe, bio privremeno premješten. Školovanje nastavlja u Banja Luci gdje pohađa i gimnaziju.

Maturirao je 1914. g. Za njegovu vjersku orijentaciju, koja se počela nazirati već pod konac gimnazije, bio je zaslužan njegov gimnazijski profesor, uzorni katolički laik dr. Ljubomir Maraković.

Preko književnosti i umjetnosti usmjeravao je Ivana prema moralnim i religioznim vrijednostima. Bio mu je pravi vodič kroz mladost. Već u zreloj dobi, Ivan je o njemu zapisao: "Katolik svjetovnjak spasio me za vječnost."

Ivan mnogo čita, napose djela književne vrijednosti. Privatno uči francuski i engleski. Uči svirati glasovir i violinu. Imao je dara i za crtanje. Aktivno se bavi športom. Igra tenis, vozi bicikl, bavi se gimnasticiranjem, šahom, klizanjem na ledu, kuglanjem.

Opjevana mladost

Malo je ljudi, pa i među većinom Božjih ugodnika, čiji bismo duševni razvoj i uspon prema Bogu mogli tako izbliza slijediti kao što je to slučaj kod našeg Ivana Merza zahvaljujući njegovom opširnom dnevniku. Počeo ga je pisati na poticaj svoga profesora dr. Marakovića sa svojih sedamnaest godina, i nastavio ga voditi sve do zrele dobi. U svome dnevniku Ivan je opisao svaki treptaj svoga mladoga srca, sve intelektualne i moralne bure i oluje kroz koje prolazi mladi čovjek u svome rastu, svaki korak svoga uspona prema životnim vrijednostima i prema Bogu.

Mnogi je mladi čovjek na stranicama njegova dnevnika prepoznao sebe. Našao je toliko toga zajedničkoga što mu je ulilo povjerenja i hrabrosti da ne sustane u traženju Istine, Dobrote, Ljepote i Ljubavi, koje je Ivan pronašao u Isusu Kristu.

Religizni život, misao na Vječnost, Smrt, Ljubav, to je nešto veliko.

Prema WEB stranici priredio: Igor Čeliković

CRKVA ROĐENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

u Svetozar Miletiću

Iz povijesti mjesta

Sjeveroistočno od Sombora u toplom zagrljaju bačke ravnice na nadmorskoj visini 89-102 metara smjestio se Lemeš. Omeđen Stanišićem na sjeveru, Somborom na zapadu, Aleksa Šantićem na sjeveroistoku i Čonopljom na jugu i jugoistoku smjestilo se pitomo selo bačkih plemenitih ratnika. Pouzdano se zna da je područje današnjeg sela bilo nastanjeno još u doba latena (5. stoljeće pr. Kr.). Kasnije su ga naseljavali razni narodi: Kelti, Dačani, Sarmati... Slaveni naseljavaju ovo područje od VI. stoljeća a zatim i Mađari od IX. stoljeća. Mjesto je pod raznim nazivima postojalo već od 1219. godine a pod najsličnijim današnjem nazivu, ime "Miletić", prvi put se pojavljuje 1625. godine kao posjed plemenitog Đure Adamovića koji dobija austrijsko plemstvo i posjed "Miletić". Za vrijeme turske vladavine mnoga mjesta pa i Lemeš su opustjela. Prvi period postturskog naseljavanja je od 1747. godine kada se u mjesto naseljavaju plemići bezemljaši i to 36 rodova, odnosno 79 starješina domova iz raznih krajeva austrijske carevine koji predstavljaju pretke današnjih žitelja mjesta. Godine 1752. godine mjesto dobija status "comunitas nobilium" (plemički posjed) i od te godine počinje intenzivni razvoj mjesta. Današnji naziv - Svetozar Miletić - mjesto dobija 1925. godine, premda ga mještani i dalje najradije zovu Lemeš što potječe od mađarskog naziva mjesta: Nemesmilitics ili plemeniti Miletić. Kao i većina vojvođanskih naselja, Lemeš ima heterogenu nacionalnu strukturu. Većinu čine Mađari i Hrvati s porastom Srba posljednjih godina.

Centralno mjesto i najveći spomenik kulture i vjere u mjestu predstavlja crkva Rođenja Blažene Djevice Marije.

Iz dnevnika

"16. VII. 1752. godine, za vrijeme pape Benedikta XIV, u vrijeme vladavine premoćne kraljice Marije Terezije, za vrijeme nadbiskupovanja barona Klobušickog i njegova velika županstva u Bačkoj, za vrijeme kada je József Kiss, vikar iste nadbiskupije, bio kantor i kanonik iste Crkve, u prisustvu velikog plemića Istvána Miskolczia

iz Rogatice, Sándora Nagya i Mirka Stepanovića, namjesnika Gergelya Dózse, te prvaka mjesnih plemića Antuna Alage, Gergoa Odrija, Tar Györgya, Bajcsi Antala, s dozvolom nadbiskupa, kamen temeljac postavio je časni otac Mirko Budai, starješina samostana slobodnog kraljevskog grada Sombora i upravitelj somborske župe, za crkvu plemićkog posjeda pripojenog Bačkoj županiji, a nastanjenog od plemića doseljenih iz raznih županija kraljevine, zvanog Nemes Militics, o trošku istih plemića a u čast Rođenja Blažene Djevice Marije." (Fra Bona Mihanović, Dnevnik na latinskom, Istorijski arhiv Sombora)

Vanjski izgled crkve

Crkva nije imala odmah današnji izgled, bila je mnogo manja i zidovi su bili od naboja, ali je 1818. godine renovirana i tom prilikom su izbijeni svi bočni zidovi od naboja i sazidani novi od tvrdog materijala. Godine 1842. crkva je dobila današnji izgled. Dugačka je 47, široka 16 i visoka 10 metara. Toranj je visok 30 m i u njemu su smještena 4 zvona. Župna crkva podsjeća na barokne građevine karakteristične za ono doba gradnje u Bačkoj. (Iste 1752. godine zidana je i crkva Presvetog Trojstva u Somboru.) Crkva je izvana jednostavna, bez ornamentike i ukrasa.

Unutrašnjost crkve

Crkva ima osnovu jednobrodne bazi-like. Narteks (predvorje) je zasvođeno bačvastim svodovima. Iznad predvorja na katu nalazi se trobrodni kor a lučnim potbušnjima je postignuto odvajanje od broda. S lijeve i desne strane nalaze se vrata od kojih jedna drvena vode kamenim kružnim stubištem na kor, a lijeva vitražna odvajaju posebnu prostoriju gdje je smješten Isusov grob.

Antal Egedi

rođen je u Bajmoku 1. 08. 1968. Studij teologije pohađao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu od 1987. do 1994. godine. Za svećenika je

zaređen u Subotičkoj katedrali bazilici sv. Terezije 29. 06. 1994. godine.

Kapelansku službu vršio je godinu dana u katedralnoj župi u Subotici, a od 1995. godine vrši župničku službu u Svetozaru Miletiću te u Stanišiću i Riđici. Jedno vrijeme upravljao je i župama u Telečki i Čonoplji.

I u crkvi je sačuvana dosljednost u podjeli; kao nekada dvije općine, u crkvi postoje dvije strane. Lijeva od ulaza gledano prema oltaru je hrvatska a desna je mađarska strana crkve.

U Crkvi su i tri umjetničke slike, jedna od njih je "Rođenje Blažene Djevice Marije" - rad Franza Lohrbihlera (završena je 1918. godine) i smještena je na središnjem oltaru.

Sa sjeverne i južne strane nalaze se po tri duboko usječena prozora s vitražnim staklima koje su dale izraditi obitelji Černuš Pala, Franje Vidakovića, Aleksandrine Pačeri Odri, Fodor Eleka, obitelji Kalanji, Kormedni, dr. Đule Dekera, Ištvana Molnara i Csernus Rozine, Tibor Alfoldija, Šime Vujevića, Karolja Horvata, dr. Ivana Paštovića, Josipa Vujevića i Đule Knezi.

Na južnom zidu je propovjedaonica bogato ukrašena zlatnom ornamentikom stiliziranom u obliku palminih listova.

Sjeverna i zapadna strana imaju pomoćne oltare smještene uz bok ulaza na oltar ispred kojega je nekada bila masivna kamena ograda.

Rođenje Blažene Djevice Marije - Svetozar Miletić

Druga slika predstavlja otajstva Krunice s 15 medaljona i Gospom u sredini, djelo je Martina Kozareka iz 1861. godine koji je rodom iz Baje, a nalazi se u južnom dijelu crkve.

Oltar je zasvođen bačvastim svodom a oltarna apsida je lukom odvojena od oltarnog prostora. Apsidu krasi dva polukružna vitražna prozora. Na sjevernom dijelu se nalaze dvostruka drvena vrata koja vode u sakristiju. Unutarnji dio crkve bogato je oslikao i ukrasio ornamentikom **Ferenc Lohr** iz Budima. Tavanica je dobila današnji izgled 1911. godine.

Treća umjetnička slika predstavlja svetu Moniku kako pruža rubac Isusu, djelo je slikara Lajoša Steinera iz Sombora a izradio ju je po narudžbi Cernus Verone 1894. godine, slika se nalazi u sakristiji.

U crkvi se nalazi i nekoliko veoma lijepih drvenih skulptura austrijske izrade.

Orgulje s 12 registara montirane su 1911. godine a izradila ih je firma Wegenstein iz Temišvara.

Krstionica od sivog mramora s limenim poklopcem i kipom sv. Ivana Krstitelja na poklopcu. Dar je obitelji Knezi.

Grob podžupana Odri Andraša de Pačerijsa (umro 1824. godine) koji je iz počasti sahranjen u crkvi. Ploča s njegovim grbom nalazi se u svetištu.

Kapelica na brijegu

Na brijegu iznad crkve nižu se kalvarijske postaje na čijem kraju je prekrasna kapelica - Kalvarija. Kapela je posvećena Blaženoj Djevici Mariji Posrednici Milosti a posvetio ju je 1928. godine biskup **mons. Lajčo Budanović**. Do

1945. godine ovamo su hodočastili vjernici iz cijele Bačke, osobito nakon zatvaranja granice prema Mađarskoj. Godine 1945. prestala su bogoslužja u ovoj kapeli te je ona prepuštena zubu vremena. Radovi na obnavljanju kapele započeti su u vrijeme župnika **Marka Vukova** a sadašnji župnik **Antal Egedi** je obnovio svetište te se redovi-

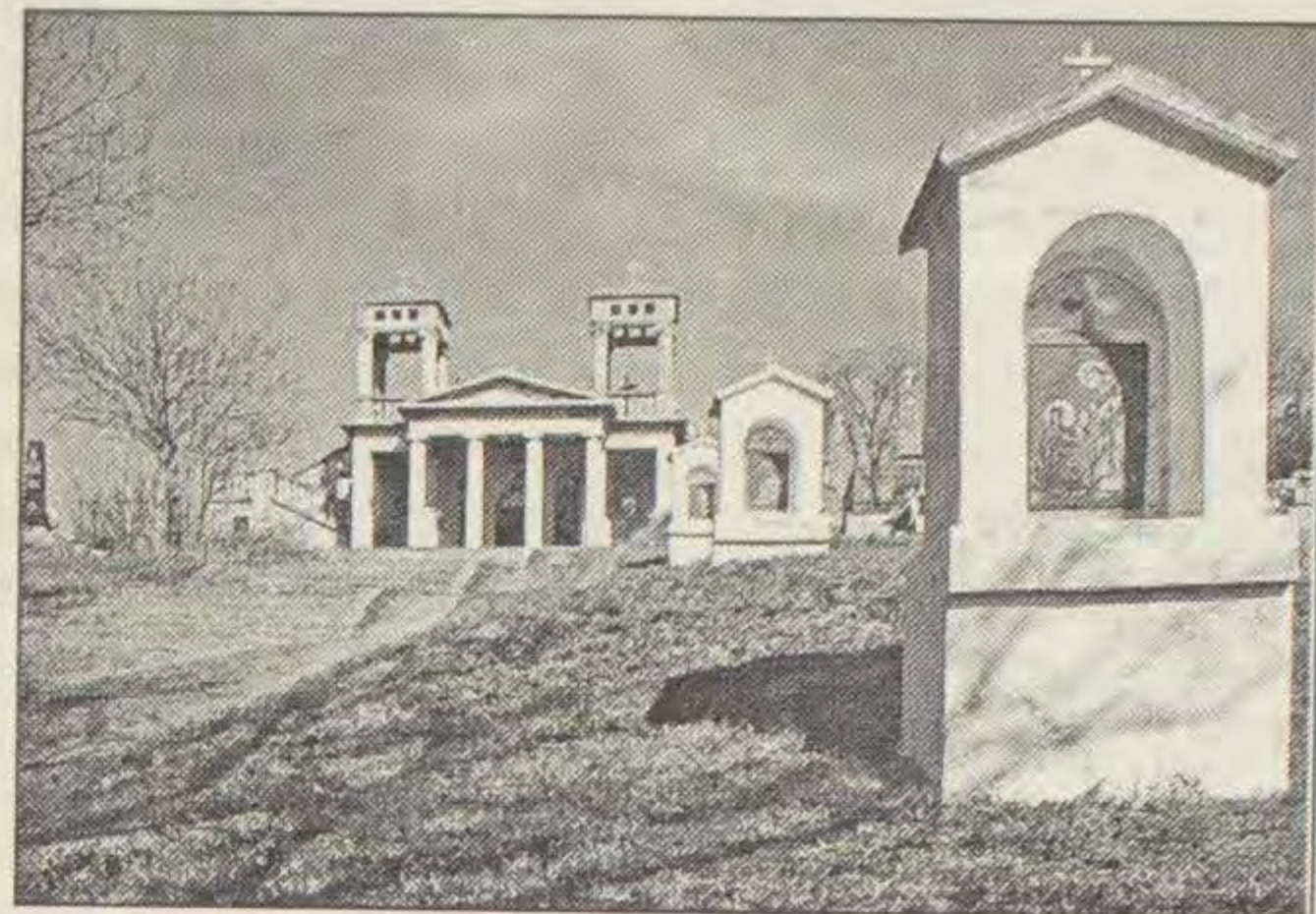
to svake godine održava sveta misa početkom kolovoza. Prošle godine kapela je ponovljena oltarom od masivnog drveta, darom župnika i vjernika iz Bačkog Brega. U suradnji s hrvatskim kulturnim klubom u mjestu ova manifestacija obilježava se na svečani način pod sloganom "Gospi u pohode".

Vjerski život danas

Crkva koja je do 1945. godine bila pod patronatom plemenite općine Lemeš, sada pripada Subotičkoj biskupiji. Župu vodi velečasni **Antal Egedi**, župnik koji je preuzeo župu 1995. godine. Sveta misa je dvojezična, na hrvatskom i mađarskom jeziku. Lemeš je župno sjedište i za susjedna mjesta: Stanišić i Riđicu koji su također pod patronatom župnika Egedija. U Crkvi se redovito održava vjeronauk koji za hrvatsku djecu manjeg uzrasta vodi gospođa **Anica Vujević**, a za mađarsku djecu gospođe **Ela** i **Katalin Egedi**. Odnedavno se održava i vjeronauk u školi. Dolaskom

župnika Egedija obnovljena su misna slavlja na Kalvariji i crkva sve više postaje glavni nosilac ne samo vjerskog nego i kulturnog života mjesta.

Proslava 250. obljetnice polaganja kamena temeljca upriličena je 4. kolovoza ove godine nizom kulturnih manifestacija i napose svečanom misom.

Tamburaški sastav HKUD "Knezi Stipan Šimeta" svojim nastupom uljepšava svetu misu.

Antonija Čota, dipl.pravnik

Krstionica

Konstruktivna svađa

Prateći Abrahama došli smo do 13. glave Knjige postanka. Da bismo je što bolje razumjeli, potrebno je da se osvrnemo i na složenost njezinog teksta. U prvom svojem dijelu (rr. 1-4) ona je nastavak književne vrste putopisa pa time i završava u svojem 18. retku. Između toga dogodile su se dvije stvari: **svađa** (rr. 5-13) i **Božje obećanje Abrahamu** (rr. 14-17). Putopis je zapravo osnovna književna vrsta u opisivanju Abrahama nomada ali koji sada više ne putuje po svojim koristoljubivim procjenama već slijedi i ide za Božjom riječi. To će se vidjeti i u pripovijedanju ove glave. Tako se cijeli Abrahamov život može promatrati kao neprestano gibanje koje pisac izražava sintagmom "od postaje do postaje". Možda su današnji beduini u Izraelu najbolji odraz i ilustracija takvog nomadskog života.

Povratak iz Egipta

Tako bismo mogli nazvati ovaj dio Abrahamovog putovanja. Faraonova policija dopratila je Abrahama do egipatske granice a dalje je bio upućen na vlastiti izbor puta. Kuda sad? Pisac kaže: *"Iz Egipta Abram ode gore u Negeb sa svojom ženom i sa svime što je imao. I Lot bježe s njim"* (Post 13,11). Abraham se, dakle, upućuje sjeveroistočno te ide prema pustinji Negeb koja leži na jugu Palestine. S njime je njegova žena Saraja, zatim njegov bratić Lot a sve je drugo obuhvaćeno izrazom *"i sa svime što je imao"*. Je li znao kamo se treba uputiti? Hodanje za Božjom riječi nije čovjeku uvijek transparentno. Nekada Bog prepušta čovjeku da se odluči po vlastitim razmišljanjima ili svojoj savjesti. Bog ne diktira već nadahnjuje. Od čovjeka se samo traži potpuna spremnost da slijedi njegovu riječ, a kako će on doći do spoznanja što je Božje, to trebamo prepustiti Bogu. Različiti su načini čovjekovog iskustva kako blizine Božje tako i jasnoće Božjega govora. Abrahamov život je za to izvrstan primjer.

Abraham je bogat kako to ističe pisac: *"Abram je bio veoma bogat stokom, srebrom i zlatom"* (r. 2). No to ga nije uznijelo. On želi slušati Boga i ići za njegovom riječi. I evo ga opet između Betela i Aja odakle je krenuo u Egipat i gdje je Jahvi podigao žrtvenik. Što on tu radi? Pisac ističe samo jednu stvar: *"Tu je Abram zazivao ime Jahvino"*. Tako Abraham nastavlja svoju liturgiju i to ne samo hodajući već i zazivajući ime Jahvino. Ovaj izraz moramo shvatiti daleko egzistencijalnije nego što on u našem današnjem jeziku znači. Ne radi se samo o verbalnom zazivanju ili spominja-

nju Božjega imena. Biblija je daleko konkretnija, ona se izražava u egzistencijalnim kategorijama. "Zazivati" znači biti s Njim, hodati s Njim, računati na Njega, utjecati se Njemu. Radi se, dakle, o životnoj povezanosti! A osoba je izrečena izrazom "ime" (hebr. šem) jer ni "ime" u Bibliji nije samo riječ ili fonema već nosi u sebi osobu sa svim njezinim svojstvima. Tako i danas Židovi Boga zovu "Ime" brižno izbjegavajući da izgovore sveto četveroslovlje JHVH.

Svađa

Pisac počinje prikaz svađe pobrojanjem Lotovog imanja u 5. retku: *"I Lot, koji iđase s Abramom, imaše ovaca, goveda i šatora..."*. Uočimo ovdje izraz "šatora". Prije svega šator je osnovni prostor stanovanja nomada. On je pripadao jednoj obitelji u širem smislu te riječi. Po šatorima su se brojili ljudi. Osim Lota, njegove žene i obitelji, tu su šatori obitelji njegovih slugu s njihovim obiteljima. Jednako vrijedi i za Abrahama i njegove šatore. Pastiri koji su išli sa svojim obiteljima imali su zadatak brinuti se za napasanje stada svojih gospodara, u ovom slučaju Abrahama i Lota.

Kao povod rastanka Abrahama i Lota u tekstu se navode dva uzroka koja su međusobno povezana. Prvi je (r. 6) nemogućnost da ovaj kraj na kojem su se nalazili izdržava toliko mnoštvo stoke. Nije se samo radilo o stoci s kojom su oni došli u ovaj kraj već i o priplodu i novoj stoci i kod jednog i kod drugog gospodara. Kao drugi razlog navode se svađe do kojih je sve češće dolazilo između Abrahamovih i Lotovih pastira (r. 7). Svađe i sukobi zbog životnog prostora, zbog vitalnih interesa bili su česti u povijesti a i Biblija ih spominje (usp. npr. svađu kod zdenca u Post 21). Takav vitalni interes na istoku je svakako voda koja se u Bibliji gotovo poistovjećuje sa životom (kao kod nas kruh: boriti se za kruh = boriti se za život!).

Svađu rješava Abraham jednom gestom širine i pomirljivosti. On daje sasvim konkretan prijedlog: *"Neka ne bude svađe između mene i tebe, između pastira mojih i tvojih - ta mi smo braća! Nije li sva zemlja pred tobom? Odvoji se od mene! Kreneš li ti nalijevo, ja ću nadesno; ako ćeš ti nadesno, ja ću nalijevo."* To je gesta velikodušnosti koja drugome daje prednost. Abraham je vjernik. On svoje pouzdanje naslanja na Boga Jahvu. I iz te vjere on živi i djeluje. Iz te vjere on pobjeđuje svoju sebičnost i vlastiti interes te premda je stariji svoju prednost daje Lotu. Daje mu mogućnost da izabere najbolje. Važan je i motiv koji ističe Abraham: *"... ta mi smo braća!"*.

I Lot je iskoristio prednost koju mu daje Abraham! Pisac kaže: *"Lot podiže oči i vidje kako je dobro posvuda natapana sva Jordanska dolina, kao kakav vrt Jahvin, kao zemlja egipatska prema Soaru. - Bilo je to prije nego što je Jahve uništio Sodomu i Gomoru. - Lot izabere za se svu Jordansku dolinu i ode na istok. Tako se odijele jedan od drugoga"* (rr. 10-11). Pripovijedanje je ovdje vrlo plastično. Kao da gledamo Lota kako diže svoje oči pa tako i mi s njima vidimo ono što on vidi. A pred njim puče zelena i bogata Jordanska dolina obilno natapana vodom. Lot je izabrao najbolje. Kraj koji je izabrao pisac uspoređuje s dva najplodnija područja: Jahvin vrt u koji je Bog stavio prve ljude (natapale su ga četiri rijeke!) i plodnu egipatsku zemlju prema Soaru. Opis svakako dosiže svoj vrhunac u slici edenskog vrta, jer bolje od toga nema! Lot odlazi na istok i tako je svađa mirno završena! Abraham ostaje u kanaanskoj zemlji.

U ovoj glavi pisac već pravi uvod i priprema prikaz uništenja Sodome i Gomore o čemu će biti govora u 19. glavi. To čini s dvije rečenice: *"Bilo je to prije nego što je Jahve uništio Sodomu i Gomoru"* (r. 10) i *"A žitelji Sodome bijahu veoma opaki, sami grešnici protiv Jahve"* (r. 13). Mnogi smatraju da su ove dvije rečenice bile spojene i da su se na njih neposredno nastavljale gl. 18. i 19. te da je kasnije došlo do umetanja pripovijedanja koje se tu sada nalazi.

Obećanje

Ovaj odlomak počinje riječima koje smo već čuli. Bog naređuje Abramom: *"podigni svoje oči"*. Opet ćemo skupa s Abramom vidjeti što on bude gledao. Ovoga puta je to prostorna sveobuhvatnost izražena dimenzijama četiriju strana svijeta: *"Pogledaj prema sjeveru, jugu, istoku i zapadu"* (r. 14). Ovo je uvod u dva velika Božja obećanja: *"... jer svu zemlju što je možeš vidjeti dat ću tebi i tvome potomstvu zauvijek. Potomstvo ću tvoje učiniti kao prah na zemlji. Ako tko mogne prebrojiti prah zemlje, i tvoje će potomstvo moći prebrojiti"* (rr. 15-16). Dvije se stvari ovdje obećavaju: zemlja i potomstvo! Bog stoji iza ovih obećanja kao jamac njihova ispunjenja!

Rekli smo da je vjera hodanje, hod za Božjom riječi. To se upravo ovdje najbolje vidi. Zapovijed koja slijedi to očituje: *"Na noge! Prođi zemljom uzduž i poprijeko jer ću je tebi predati."* To je pravi hod vjere po zemlji koja još nije njegova ali vjeruje Bogu da će biti njegova. Hod vjere po zemlji koja će pripasti njegovu potomstvu kojemu sada nema niti traga budući da su i Abram i žena Saraja bez djece, žena neplodna a oni starci! To je pravi hod vjere.

(U sljedećem broju: Sklapanje saveza)

Uređuju: Marjan Ostrogonac i Tomislav Ivanović

Novi početak

Kao i u drugim školama, i u našem sjemeništu nastava je počela u rujnu. Već tradicionalno, školska godina sjemeništarcima počinje koncem prvog tjedna u mjesecu rujnu. Naš rad započeli smo svečanom svetom misom i zazivom Duha Svetoga, čiji će nam darovi uistinu biti potrebni tijekom cijele godine.

Ove godine se u prvi razred upisalo četrnaest pitomaca i još nekoliko u više razrede. Netko se nalazi na početku svog školovanja u sjemeništu, netko u sredini a netko na kraju. Molimo Duha Svetoga da on vodi sve sjemeništarce i kroz ovu školsku godinu, jer ne vrijedi sav naš trud ako nije blagoslovljen od Gospodina.

HODOČAŠĆA

Koncem kolovoza i početkom rujna vjernici hodočaste u dva najveća i najpoznatija Gospina svetišta u našoj biskupiji: Bunarić i Doroslovo. Sjemeništarci također rado hodočaste u ova svetišta, jer se na tim mjestima može najbolje osjetiti Marijin majčinski zagovor, a tu je i šansa za duhovnu obnovu osobito kroz ispovijed i svetu misu. Sjemeništarci su se aktivno uključili u svetu liturgiju, a neki su čak pomogli i oko uređenja okoliša na Bunariću. Impresivno je bilo vidjeti misu bdjenja, uoči bunaričkog proštenja, kada su oltar okružili bogoslovi i sjemeništarci naše biskupije. Gospa nas je sve zajedno sakupila oko Kristovog oltara.

Sjemeništarci i ministranti s biskupom dr. Franjom Komaricom

Oproštaj

Mjesec je rujan. Odmoreni tijekom ljetnih ferija započinjemo novu školsku godinu zazivajući Božji blagoslov na naš rad. Neki nastavljaju graditi već započetu kulu mudrosti, a neki tek sada počinju. Oni, nasljeđujući primjer starijih, žele uznapredovati barem koliko i njihovi prethodnici, a kruna uspjeha je postignuta kada ih oni nadmaše. Tako je i u uredništvu naše sjemenišne stranice na početku nove školske godine došlo do izmjena. Ustaljena je tradicija u sjemeništu da po odlasku jednog od urednika stranice, urednici predlože rektoru sjemeništa novog kandidata za ovaj posao. Na rektoru ostaje da predloženog potvrdi i tada izabrani postaje suurednik sjemenišne stranice. Tako uz već uhodanog **Marjana**, vicematurant **Tomislav Ivanović** preuzima suuredničko mjesto. Zahvalan što sam kroz četiri godine mogao pridonijeti ovom našem katoličkom časopisu, nastojao sam dati sve od sebe kako bi naša stranica bila zanimljiva, osobito onima kojima u uhu odzvanja Božji poziv. Stoga ponajprije zahvaljujem svima s kojima sam kroz ove četiri godine imao čast surađivati, ponajprije **preč. Andriji Anišiću**, **gđi Katarini Čeliković**, našim poglavarima čijom smo susretljivošću naš materijal elektronskom poštom slali do uredništva, ali i svim prijateljima iz sjemeništa koji su se dragovoljno odazivali za pisanje članaka kako sjemenišna stranica ne bi bila stranica urednika, nego stranica sjemeništaraca. Samo je jedan prošao ovom Zemljom potpuno savršen, Krist Gospodin, a mi ljudi često puta znamo i promašiti i pogriješiti. Oprostite, stoga, za sve pogreške ili za ono što na našoj stranici možda nije urađeno kako bi trebalo. I na kraju puno uspjeha i obilje blagoslova našem uredništvu, Marjanu i Tomislavu, sada već kao bogoslov iz Đakova želi

bivši urednik stranice, **Vladimir Sedlak**

Marija majka duhovnih zvanja

"Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvoarenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasiće se, a tko ne uzvjeruje osuđivat će se" (Mk 16,15-17). Tako glase Isusove riječi poslanja koje u Crkvi odjekuju kroz dvije tisuće godina. Isusovo poslanje, koje je na Zemlji prividno završeno, nastavlja se do današnjih dana kroz vjernike, redovnike, redovnice a na osobit način i kroz svećenike. Svećenici su duhovni pastiri Kristove Crkve. Bog šalje kroz čitav život kušnje svećeniku. Da bi se svećenik uspješno suprotstavio kušnjama, mora se puno moliti, odricati i već u samim počecima životnog poziva dobiti pravilan duhovni odgoj, koji se stiče u sjemeništu ili bogosloviji. Na tom putu Marija je glavna zagovornica. Nema ni jednog uspješnog duhovnog zvanja koje se u molitvama nije utjecalo Mariji. Marija baš, kao duhovna majka, od svih bića može najbolje zaštititi. Ona neprestano bdije nad nama. Marija nam pomaže u kušnjama, jer je kao majka Kristova doživljavala puno patnji i boli, ali i danas joj oštri mač naših pogrda upućenih njezinom sinu, probada dušu. Marija je međutim, uz Krista, jedino savršeno biće na Zemlji, oprašta naše pogrde, grijeha, i neprestano ostaje uz nas. Ona bdije i nad zalutalim duhovnim zvanjem i vraća ga na pravu stazu života i to, do sada zalutalo zvanje, nastavlja put slijedeći Krista sa još većom željom i gorljivošću.

Tomislav Ivanović, III. razred

Uređuje: Katarina Čeliković

NAPRAVITE PLAN!

Ovih sam dana od svoje, ali i od druge djece, čula da nemaju baš puno vremena kada treba nešto pomoći. Kada roditelji zamole pomoć, onda treba učiti, svi su jako zauzeti i teško im je sve stići. Teško je stići i na misu u nedjelju jer su jako umorni. A kada malo porazmislimo, za gledanje televizije potroši se dnevno 2-3 sata, na zabavu s prijateljima skoro toliko, ne znam kada se stigne učiti... Za vrijeme ferija dobro je odmoriti se, ali ne spavajući - treba se aktivno odmarati. To znači da se treba družiti, baviti se nekim sportom, pisati pisma prijateljima koji žive u nekom drugom gradu, ponekad pročitati neku lijepu i korisnu knjigu... Vidjela sam nedavno dječaka koji jedva diže noge dok hoda... Puno sjedi pred televizorom, voli kompjutor i stalno je umoran, boli ga glava. To je već upozorenje da hitno treba praviti PLAN za svaki dan. Zapišite što sve trebate učiniti i što je najvažnije. Pazite, škola je uvijek na prvom mjestu preko tjedna; crkva - sv. misa i vjeronauk su jednako važni i nikako se ne smiju preskočiti. Roditelji moraju imati posebno mjesto u vašim planovima. Pomozite kada treba jer će oni to jako cijeniti. I inače je važno i drugima pomagati.

Ako sačinjeni plan sprovedete, SUGURNO će vam ŽIVOT BITI RADOSNIJI, bit ćete PUNI ŽIVOTA.

Pišite kako izgleda jedan vaš dan, bit će zanimljivo to vidjeti, a javam nudim plan jednog dječaka u sedmom razredu.

Zvončica

UTORAK

8,25 - muzička škola, solfeđo
10 - vjeronauk
11,15 - 12,15 - učenje matematike (domaći) škola
poslije škole kod druga
igram se sa sestrom

Malo se šalimo

Čudni ljudi

- Koja su tri najčudnija čovjeka na svijetu?

- Dimnjačar, jer se češe tamo gdje ga ne svrbi; lovac, zato što traži ono što nije izgubio i svećenik, zato što pjeva dok drugi plaču.

Nagrada

- Kako te tata nagradi kad dobiješ peticu iz vjeronauka? - pitala vjeroučiteljica

ca prvopričesnika.

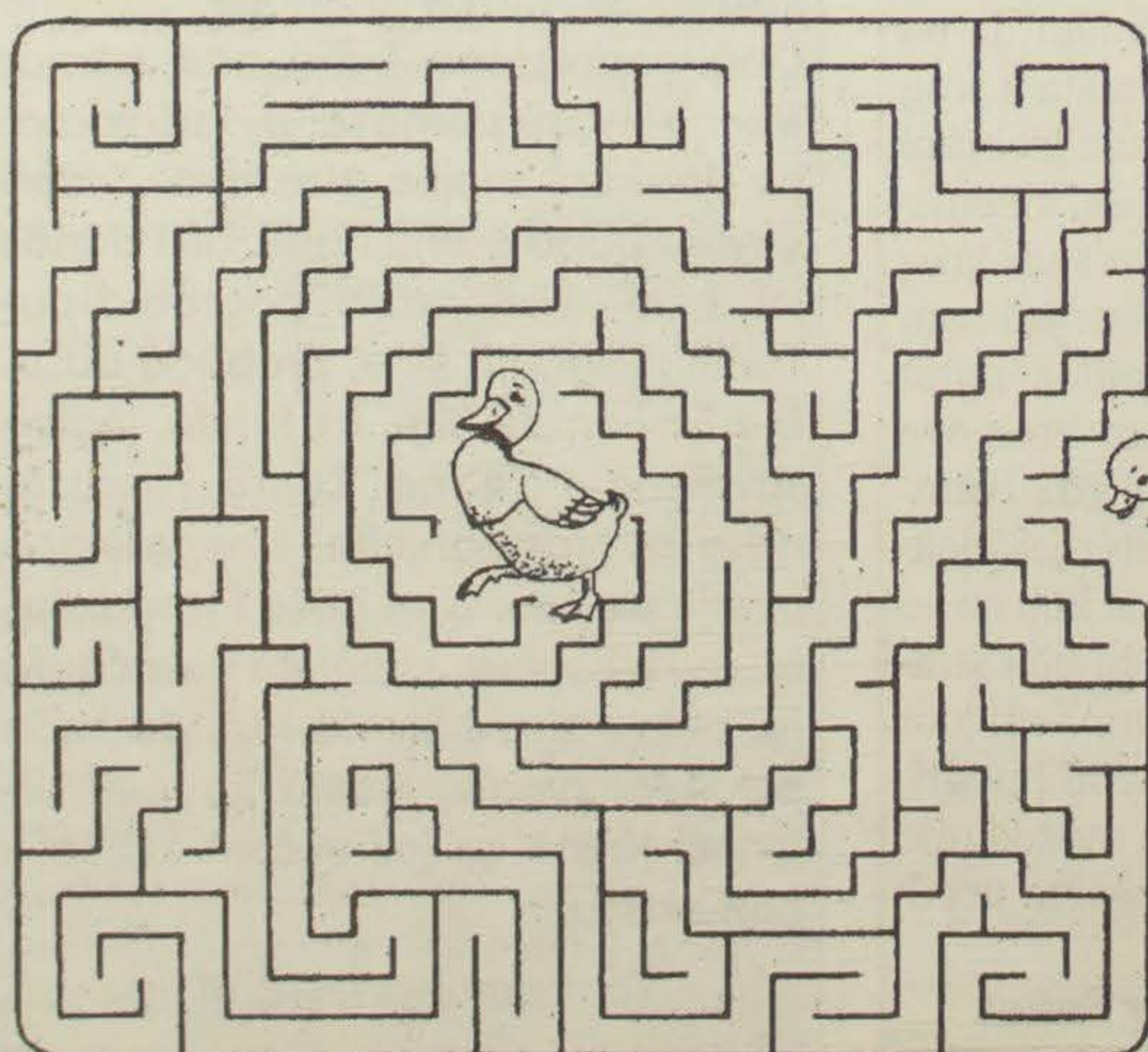
- Da ne moram ići nedjeljom na misu
- odgovori dječak.

Što još?

Dugu i dosadnu propovijed svećenik počne privoditi kraju:

- Braćo i sestre, što bih vam još mogao reći?

- Amen! - čuo se glas iz naroda.

Gdje je maaamica?

Pomozite pačićima da pronadu put do mamice.

ZVONČICI NA MISI

15. 09. 2002.

- 24. NEDJELJA KROZ GODINU

Mt 18,21-35

Što će dobiti oni koji su sve ostavili poradi Isusa? On ovako odgovara:

"I tko god ostavi kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku, ili ženu, ili djecu, ili polja radi imena mojega, stostruko će primiti i život vječni baštiniti."

22. 09. 2002.

- 25. NEDJELJA KROZ GODINU

Mt 20,1-16a

Bog je dobar. Svakoga zove da bude dobar da bi vječno živio. On tada ne gleda tko je kada došao k njemu - važno je da se popravio! Znači, onaj posljednji može biti prvi.

29. 09. 2002.

- 26. NEDJELJA KROZ GODINU

Mt 21,28-32

Isus nas upozorava u prisposobi o dva sina da je važno izvršiti Očevu volju. Ali, nije dosta samo kazati da ću to učiniti, treba to izvršiti!

6. 10. 2002.

- 27. NEDJELJA KROZ GODINU

Mt 21,33-43

Pohlepni vinogradari ubili su sluge svoga gazde, pa i njegova sina.

BUNARIČKU GOSPU

pratili su u procesiji sa svijećama i najmanji hodočasnici.

NA INICIJATIVU KERSKIH MINISTRANATA

"Dajte svoj dar za siromašne"

Ministranti subotičke župe sv. Roka organizirali su u subotu, 31. kolovoza, sportsko natjecanje u župnom dvorištu. Ovo je bio apel svim ministrantima Subotice i okolice da svojim dragovoljnim prilogom pomognu siromašnoj braći i sestrama koji su u potrebi. Na ovaj susret došli su ministranti subotičkih župa i iz Starog Žednika, predvođeni župnikom **Željkom Šipekom**. Na početku susreta stotinjak ministranata je pozdravio domaći župnik **Andrija Anišić** naglasivši da je njegov udio u organizaciji najmanji i da pohvaljuje svoje ministrante koji su došli na tako plemenitu ideju. Ovoj su se akciji pridružili i poneki roditelji ministranata te je skupljeno novca i nešto garderobe.

Domaći župnik počastio je ministrante sokovima i sladoledom. Na ovom susretu bile su i ministrantice kojih u Subotici nema mnogo.

Osim natjecanja u trčanju, ministranti i ministrantice su igrali nogomet, slušali su glazbu a oprobali su se i u LIMBO PLESU.

U svim sportskim natjecanjima sudjelovala je i voditeljica kerskih ministranata, neumorna s. **Iva Bagarić** te nekoliko sjemeništara koji su se oprobali kao sportski komentatori. Bravo, ministranti, pokazali ste dosjetljivost u humanosti!

Zvončica

**Zdravo Roko, sveče mili
Zdravo naša diko nada...**

pjevao je mali župni dječji zbor na proštenju sv. Roka u istoimenoj crkvi u Subotici

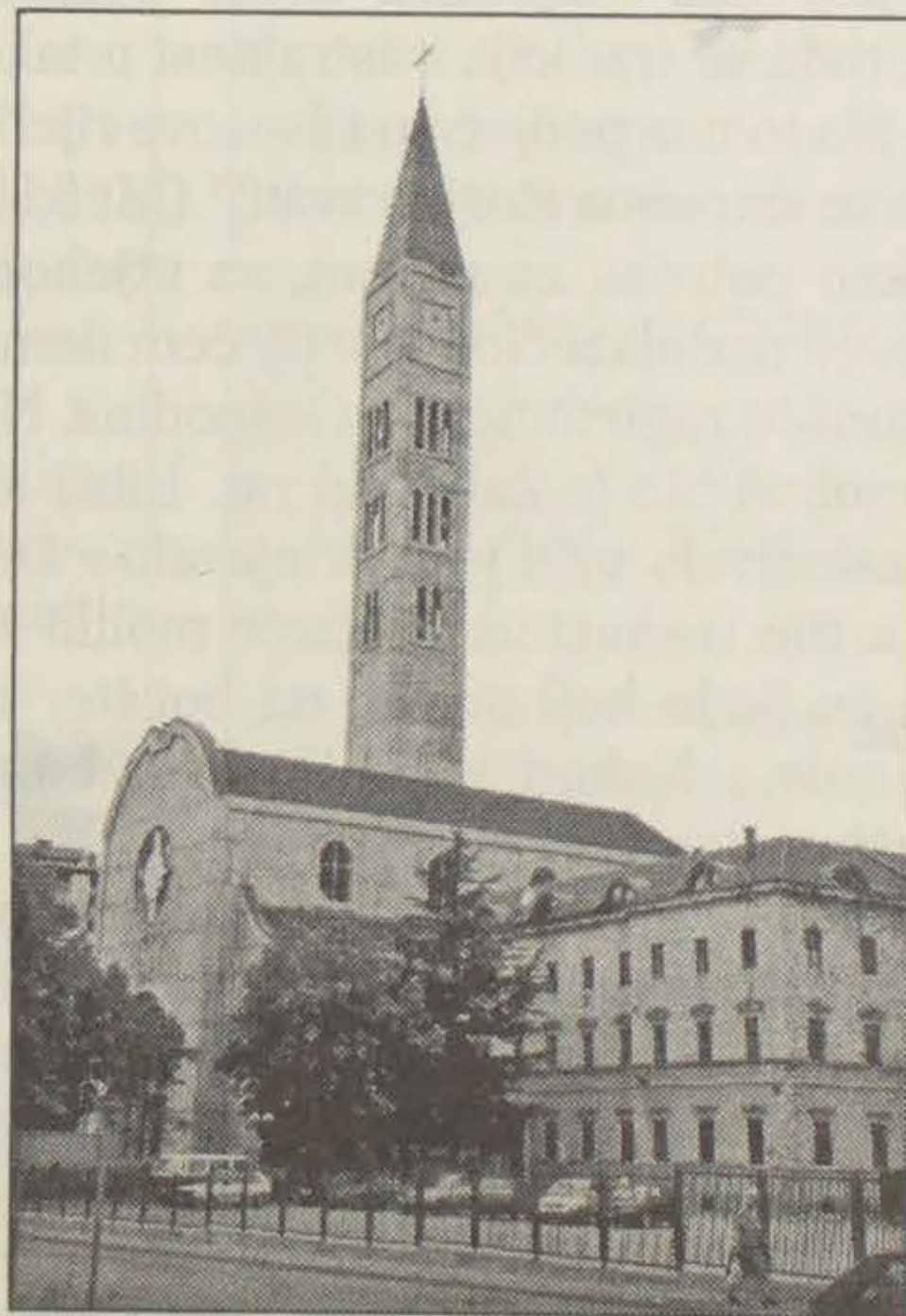

**PROŠTENJE MARKA KRIŽEVČANINA
na Hrvatskom Majuru**

okupilo je oko 500 vjernika
a među njima je i ove godine bilo
malih "slatkiša"
i mama koje očekuju "novu radost"

Težak zadatak ali vrijedne nagrade!

**Možete li prepoznati
crkvu na slici?**

Bit će dovoljno ako napišete grad u kojem se nalazi ova crkva čiji je toranj visko stotinjak metara i slovi kao najviši na Balkanu.

Evo i mala pomoć: crkva se nalazi u gradu koji je jako stradao u ovom zadnjem ratu, u Hercegovini. U ovom je gradu srušen i onaj divan most po kojem se grad mogao prepoznati. Ovu su crkvu Hrvati također obnovili jer jer i ona doživjela rušenje i sada stoji kao pravi div u hrvatskom dijelu ovoga grada mučenika.

Pitajte svoje roditelje, oni bi mogli znati odgovor!

KUPON ZVONIKA br. 9/2002

Ova crkva
nalazi se u gradu _____ u Hercegovini

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

Evo nas na početku nove školske godine, nove obaveze opet nas čekaju, novi izazovi, situacije... U svim tim obavezama, pritiscima i situacijama pokatkad strpljenje puca i živci prorade. Puca se po šavovima i jednostavno nemir ulazi u naša srca. Nemirno srce bude uzrujano tim situacijama, izvučeni smo iz takta, ponos je povrijeđen i duša krvari, pa se onda dogodi da jednostavno podlegnemo lošim porivima. Možda nas u takvim situacijama odveć zove želja da odreagiramo, da "ne ostanemo dužni", a katkad i nešto gore.

Međutim, nekad je divno ostati "svoj" usprkos burama koje nas zapljuskuju. Kad kažem svoj, mislim na ljubav koja izvire iz srca pa makar ono bilo i povrijeđeno, na snagu molitve koju je tada najteže izgovoriti, na dušu koja ranjena govori kao naš Učitelj: "Oče, oprostimo im, ne znaju što čine" (Lk 23,34). Volim citirati mudre ljude, a osobito one koje osobno znam. Mudrost uvijek blagotvorno djejuje na dušu. Okrepljuje je i liječi. Moj dida je znao govoriti: "Čutanjem se i đavao može pobijediti!" Takvom mudročću može se sačuvati mnogo energije koju možemo u divne svrhe iskoristiti.

Budite mudri, budite mirotvorci.

Marina

Poziv na suradnju

Dragi mladi, na početku nove školske godine, koja će sigurno obilovati obavezama, evo nešto što vam može biti interesantno i zanimljivo. Upućeno je onima malo hrabriji i, iako se to ne može nazvati "extrim sports" kategorijom, vrlo je pustolovno...

Ako ste zainteresirani da se vaša riječ čita kako blizu tako i daleko, ako želite podijeliti vašu mudrost s nama, ako se želite družiti ili nam javiti kako vi mladi u svom mjestu živite duhovno ili u nekom drugom smislu, POSTANITE NAŠ SURADNIK ili jedan od UREDNIKA naših stranica.

Dovoljno je da nam se javite!

Pozdravljamo buduće suradnike, samo hrabro.

Uredništvo stranice mladih

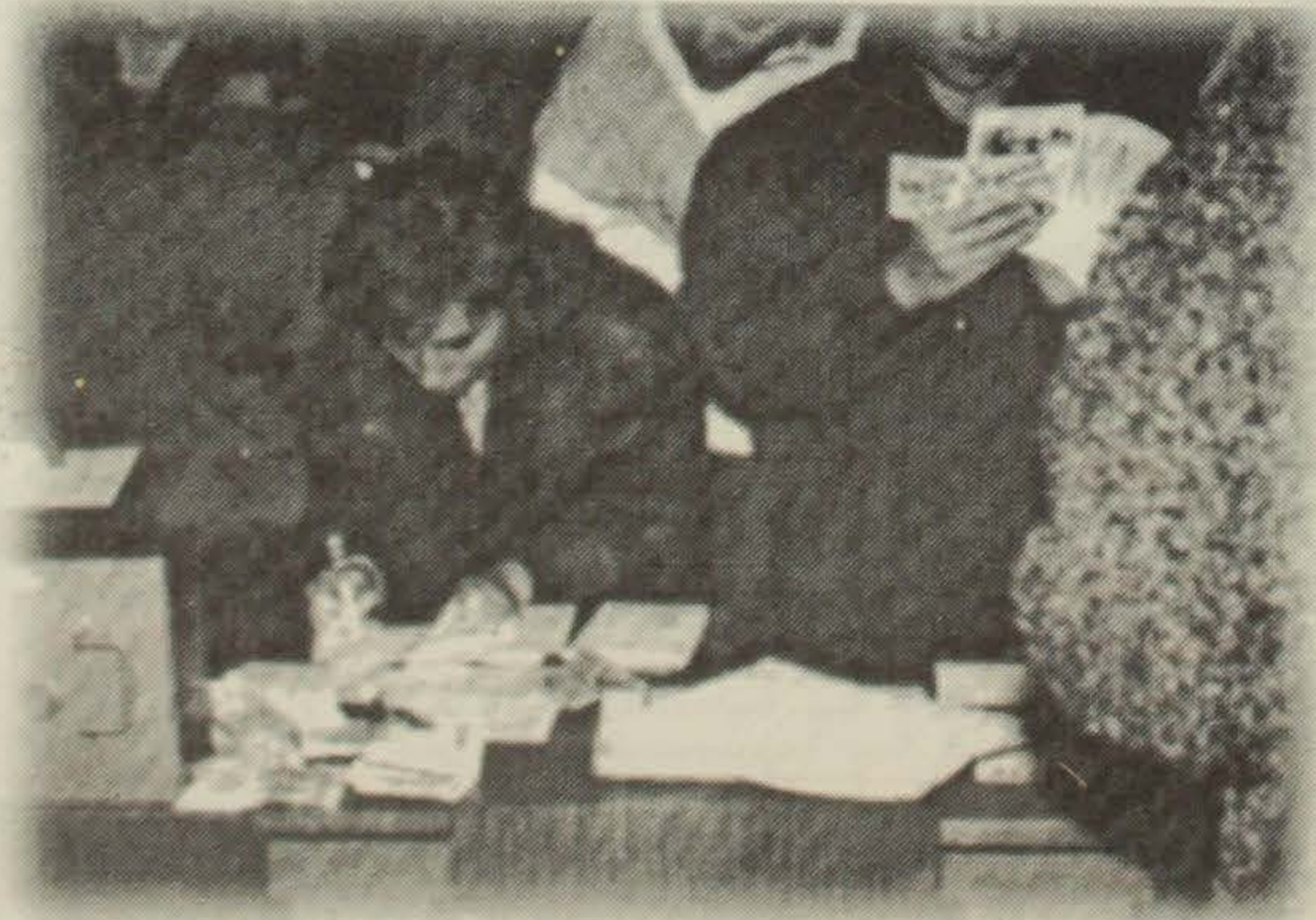
Zašto misa mladih za mir?

U trenutku kada pišem ovaj članak bližimo se dvanaestoj godini od kako je započeo molitveni susret pod nazivom "Misa mladih za mir". Da podsjetimo one koji znaju ili informiramo one koji tada još nisu stasali ali danas zdušno mole za mir u ovim susretima, prva misa mladih za mir bila je 9. studenog 1990. u kapeli Crne Gospe u subotičkom franjevačkom samostanu.

Iako dvanaestogodišnjica kao obljetnica nema osobito značenje, u pozadini ovoga rađa se tradicija i ustrajnost u tako važnoj molitvi svima nama. Na to nas podjećaju i Isusove riječi: "Blago mirotvorcima, oni će se sinovima Božjim zvati!" (Mt 5,9).

Ono što je započelo kao potreba za mirom, za utjehom srca koje je osjećalo strah pred nadolazećim desetljećem nemira i ratova, završilo je ustrajnošću zagledanom u Gospodina. Na početku ove ustrajnosti u molitvi bio je Zaljevski rat. Blizu ali opet daleko. Ono što se naslućivalo više je zabrinjavalo - Domovinski rat. Znam da se u tim trenucima najžarče molilo za mir, za ljude koji stradaju, za ljude koji odlaze na bojište, za prognane, odbačene, poginule... Nakon toga Kosovo, bombardiranje... Ali se ustrajnost nastavljala.

Iako je sve poteklo od mladih, smijenile su se generacije mladih molitelja, ostaju mladi. To je njihova molitva, to je prilika da opet kažu Gospodinu da oni ne misle kao ostali, da su

Prva misa mladih za mir - potpisivanje apela za MIR

NAJAVA

15. 09. 2002. u 19 sati u Katoličkom krugu

PRVA TRIBINA MLADIH
U NOVOJ ŠKOLSKOJ GODINI

23. 09. 2002. od 20-22 sata u crkvi sv. Roka u Subotici

MOLITVENI SUSRET MLADIH
S BISKUPIMA JUGOSLAVIJE - DOĐITE!

(bdjenje na nakane naše Biskupske konferencije
koja će se tih dana održavati u Subotici)

MLADI ne zaboravite na SVOJ vjeronauk

u svojim župnim zajednicama

Raspitajte se kada počinje!

drugačijih vrednota, da žele mir i zajedništvo. Na toj prvoj misi za ovu plemenitu i herojsku molitvu, za mir, mladi su potpisali "čestitku - apel za mir, koje smo uputili na različite adrese vodećih političara naše domovine, kao i predjedniku OUN-a.", pisalo je u članku na strani mladih Bačkog klasja br. 60. Danas je glas mladih tiši ali nikako manje željan mira i zajedništva. Glas molitve je i dalje pisutan i jasan.

Mlade su kroz ove godine mnogi pratili, vjerujem da su mladi zahvalni za tu skrb, ali oni koje i danas možemo sresti kako "jure" pri organiziranju ove molitve su nama dragi A&A nazvaću ih tako (vlč. A. Anišić & A. Kopilović). Njihovo razumijevanje upućeno mladima pratilo je ovu želju za mirom i poticalo mir kako u svijetu i našoj bliskoj okolini tako i u srcima mladih ljudi. Sada to zdušno čine i preč. Franjo Ivanković i mons. Marko Forgić.

Ako još uvijek radoznalo sebi postavljate pitanje: "Zašto molitva za mir?", sljedeći korak jeste doći na molitvu za mir.

Marina

MISA MLADIH ZA MIR

Nisu se umorili mladi u molitvi za mir. U rujnu je održana ova sv. misa u crkvi sv. Roka a prisustvovalo joj je tridesetak mladih, ustrajnih molitelja. Sv. misu služio je župnik **Andrija Anišić** koji je i sam već više od deset godina s mladima u ovoj akciji - misom za mir u našoj okolini i u svijetu. /Zv/

ČIKERIJADA 2002.

Čikerijada, 3. po redu, zbila se 29. kolovoza tekuće godine. Oko 140 mladih se i ove godine okupilo na prekrasnom izletu. Puno mladih je koristilo bicikle kao prijevozno sredstvo što predstavlja pravu rekreaciju, pod uvjetom da je isti ispravan.

Susret je već unaprijed bio pripreman u sportskom smislu te je u nogometnom nadmetanju bilo prijavljeno 7 timova. Sve utakmice je sudio sudac **vlč. Julije Bašić**. Dok su se neki mladi bavljali nogometom, drugi su igrali odbojku i badminton, ili samo pričali međusobno.

Susret je potpun samo uz sv. misu a ona je počela u 13 sati kod križa. Misno slavlje je predvodio **vlč. Julije Bašić** uz pomoć **vlč. Marinka Stantića**.

Poslije mise smo imali fin ručak. Za to se pobrinuo **vlč. Franjo Ivanković** i naravno, naši ljubazni domaćini na Čikeriji, **Kata** i **Stipan Petrekanić**.

Druženje je potrajalo do 18 sati.

Sve u svemu, ovogodišnja Čikerijada je, po mišljenju potpisnika ovih redova, uspjela. Većini je bilo dobro i zabavno. Hvala svima koji su nam i ove godine omogućili ovakvo druženje.

Igor

ISKRICE

MOLITVA ne mijenja Božje planove već otvara putove za djelovanje Božje milosti u nama.

Molitva - u njoj On preko nas može sebe izraziti, svoju ljubav svijetu... On svoju ljubav nama izražava preko ljubavi drugih ljudi.

Molitva = čekanje! Osobe Gospodina!

Važno za svaku molitvu: uvijek nadodati *Ako je to Tvoja volja*, jer prisiljavati Boga nije molitva već naređivanje.

Naučene formule molitve su kao kruh: kupljen ili si ga sam pravio, ali ipak je tvoj.

ZAHVALNOST je jeka ljubavi.

Kad ti tko što učini iz ljubavi, zahvališ se lako... Nezahvalnost boli jer je ona neuzvrćena ljubav... Zahvalnost Bogu je otvoriti vrata darovima koji ti se nude... Zahvalnost otvara prostor i mogućnost za komunikaciju.

Euharistija je zahvala...

Kad napravimo iskorak, Isus i mi, događa se susret iz kojeg proizilaze radost i zahvalnost, a to je molitva.

Priredila: Dijana

HRVATSKO DRUŠTVO ZA POMOĆ UČENICIMA
"BELA GABRIĆ", SUBOTICA

raspisuje

NATJEČAJ

ZA POMOĆ
UČENICIMA (SREDNJOŠKOLCIMA) I STUDENTIMA,
PRIPADNICIMA HRVATSKE ZAJEDNICE
KOJI SE ŠKOLUJU U SRJ

Uvjet: da su redoviti učenici ili studenti srednje, više ili visoke škole (fakulteta)

Potrebna dokumentacija:

1. **MOLBA** s kraćom biografijom
2. **SVJEDODŽBA** o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
3. **POTVRDA** o upisu u tekući razred ili godinu studija
4. **DOKAZ** o pripadnosti hrvatskoj zajednici s fotokopijom dokumenta bar jednog roditelja gdje se vidi pripadnost hrvatskoj zajednici
5. **POTVRDA** o zaposlenosti roditelja s prosjekom primanja za zadnjih šest mjeseci ili o nezaposlenosti roditelja (od Zavoda za zapošljavanje) a za vlasnike zemlje fotokopija poreskog rješenja za tekuću godinu

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 25. listopada/oktobra 2002. godine.

Važna napomena!

Uz dokumentaciju potrebno je popuniti **PRIJAVU** koja se u Subotici može dobiti u kancelariji Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" (9-12 sati), u župnim uredima u Tavankutu, Bajmoku, Starom Žedniku, Novom Sadu (kod franjevac) te u podružnici u Somboru u HKUD-u "Vladimir Nator" za mjesta: Sombor, Sonta, Bač, Bački Breg, Bački Monoštor, Svetozar Miletić, Vajska, Plavna, Apatin i dr.

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu:

Hrvatsko društvo za pomoć učenicima
"Bela Gabrić", Petra Preradovića 4,
24000 Subotica

ili u podružnicu u Somboru:

HKUD "Vladimir Nator",
Venac Radomira Putnika 26,
25000 Sombor

ili predati osobno od ponedjeljka do petka od 9-12 sati.

"Pjesma nad pjesmama"

*"Stavi me kao znak na srce, kao pečat na ruku svoju,
jer ljubav je jaka kao smrt, a ljubomora tvrda kao grob.
Da netko daje za ljubav sve što u kući ima,
taj bi navukao prezir na sebe."*

(Pj 8,6-7)

Za tjedan dana i kalendarski bit će kraj ljeta, i vjerujem da ste ovoga ljeta tijekom odmora čitali dosta knjiga i "pričica". Ipak, ne bih željela da ova stranica bude nalik običnim i svakidašnjim bajkama i pričama. Premda, ovisno o tome tko kako shvati ona to može i biti...

Moja priča zove se "Pjesma nad pjesmama", a započinje ovako: "Ako postoji Bog, postoji i ljubav."

Kad čitamo dijelove jedne od knjiga Biblije - "Pjesme nad pjesmama", prođe li nam kroz glavu misao na onu ljudsku, naravnu i "opipljivu" ljubav ili na onu nadnaravnu, božansku, čišću i vječnu? Odgovor na to pitanje neka svatko zadrži za sebe. Mene ipak muči nešto drugo... Koliko mi danas možemo biti vođeni tom kratkom biblijskom knjigom koja na specifičan, čitljiv način latentno sugerira kakva bi trebala biti naša ljubav prema Bogu, roditeljima, bratu ili sestri, mužu ili ženi, djeci, prijatelju....?

I kao u svakoj priči, zaronimo najprije u prošlost: za "Pjesmu nad pjesmama" biblijski tumači na temelju lingvističkih i pojmovnih razlika drže da se konačni redaktor poslužio različitim ljubavnim tekstovima, sirske, mezopotamske a posebno egipatske, želeći prikazati jedinstveni skladni stav na istu temu, na temu ljubavi. Knjiga je u kanon bila uvrštena vjerojatno stoga što se ona pripisuje Salomonu kao piscu (usp. Pj 1,5 i 3,7-11). Pjesma nad pjesmama nastala je u poslijesužanjsko vrijeme. Knjigu su obično čitali u sinagogi prije blagdana Pashe, prisjećajući se izlaska iz Egipta.

I od vijeka, pa i u sadašnjosti, slika je posve jasna. Ako postoji Bog, postoji i ljubav. Zašto? Zato, jer savršeno darivanje jedne osobe drugoj, sposobnost "izgubiti se" da bi se našao u njoj, zaborav sebe samoga radi radosti drugoga, upućuju na Boga, jer su uzor svake moguće ljubavi. Stvoritelj jednostavno utiskuje svoj pečat "u djelo svojih ruku". On stavlja svoje znakove i u stvarnosti, prividno očajnoj i suhoj kao pustinja.

Ova nas divna biblijska knjiga upućuje na to da u vremenima krize treba nastaviti vikati: "Jeste li vidjeli onoga koga ljubi duša moja". Ova nam knjiga sugerira da uvijek treba oprostiti, jer se tim opraštanjem ljubav može preporoditi, zaboravljajući nanijeto zlo. Zar ne iskusimo to svaki puta kad

se u ispovijedi skrušeno pokajemo i kad nam naš milosrdni Otac sve snagom svoje ljubavi oprostí? I toliko sličnosti i dodirnih točaka u dvije ljubavi između kojih se svakodnevno razapinjemo i pokušavamo naći skladan odnos među njima: između one ljubavi prema nama dragim i bliskim osobama i lju-

bavi prema Bogu! Pitam se, zar nije sve to isto? Kako mogu ljubiti Boga, ako ljude ne ljubim? Ili obratno, isto je. I kad se zbroji i oduzme, na kraju, sve se na isto svodi. Jer, tko ljubi, ne samo da prebiva u Bogu, nego svoje tijelo pretvara u hram Duha Svetoga. Tko ljubi, priopćuje Boga svome partneru, dok se razveseljuje znakovima nježnosti i poljupcima. Zaručnik i zaručnica iz "Pjesme nad pjesmama", to smo mi... mi koji čeznemo i žedamo jedni za drugima i za Bogom. No, ne gasi li Krist žed Samaritanke na bunaru samim sobom? Pa kako ne bi i nas danas tako žedne prave ljubavi napojio? I dobro kaže pisac Bosmans: "Ljubav je kao voda. Bez vode nije moguće živjeti. Voda je prapočelo, kozmička snaga. Već kap vode može cvijetu dati snagu da se ponovno uspravi. Voda je život."

Doista, otvoriš li stranice te divne priče "Pjesme nad pjesmama", ugledat ćeš mnoštvo divnih riječi: "/.../ sva si lijepa prijateljice moja; bolesna sam od ljubavi; pokaži mi lice svoje; moj ljubljeni je moj i ja sam njegova; moj ljubljeni sav je od ljupkosti /.../". No, dobro znamo da život nije cio satkan od tih nježnih riječi. Danas, možda sutra ili tko zna kad, možda ćeš osjetiti da te riječi možeš nekome doista reći. Neki to u braku već i čine. No, bilo jedno ili drugo, uvijek smo u školi ljubavi.

Vrijedi truda zanimati se za svoj susret s Bogom koji će se zasigurno dogoditi, ako vjerujemo u Ljubav te ju darivamo i slavimo svim našim bićem, svim našim tijelom.

Ipak, ljeto još uvijek nije završilo. A ova je knjiga ionako za cijeli život. Vremena za čitanje još uvijek se nađe. Bojim se da će, kad uzmemo Bibliju u ruke, prsti već sami potražiti svoj put na stranice koje same "zovu". Jer, u životu uvijek vrijedi učiti. I uvijek iznova započinjati. I onda kad je sve mračno, kad ne znaš gdje bi potražio odgovor kako prepoznati pravu LJUBAV, uzmi i čitaj - "Pjesmu nad pjesmama". Unaprijed shvati da ona nije tek nedostižna dječja bajka. Ona je stvarnost!

No, neka ipak sve ovo napisano ne bude tek poznata bajka, jer život traži realnost, naše odricanje i suradnju s Onim koji upravlja nama.

Za KRAJ, vratimo se na POČETAK priče: "Ako postoji Bog, postoji i ljubav".

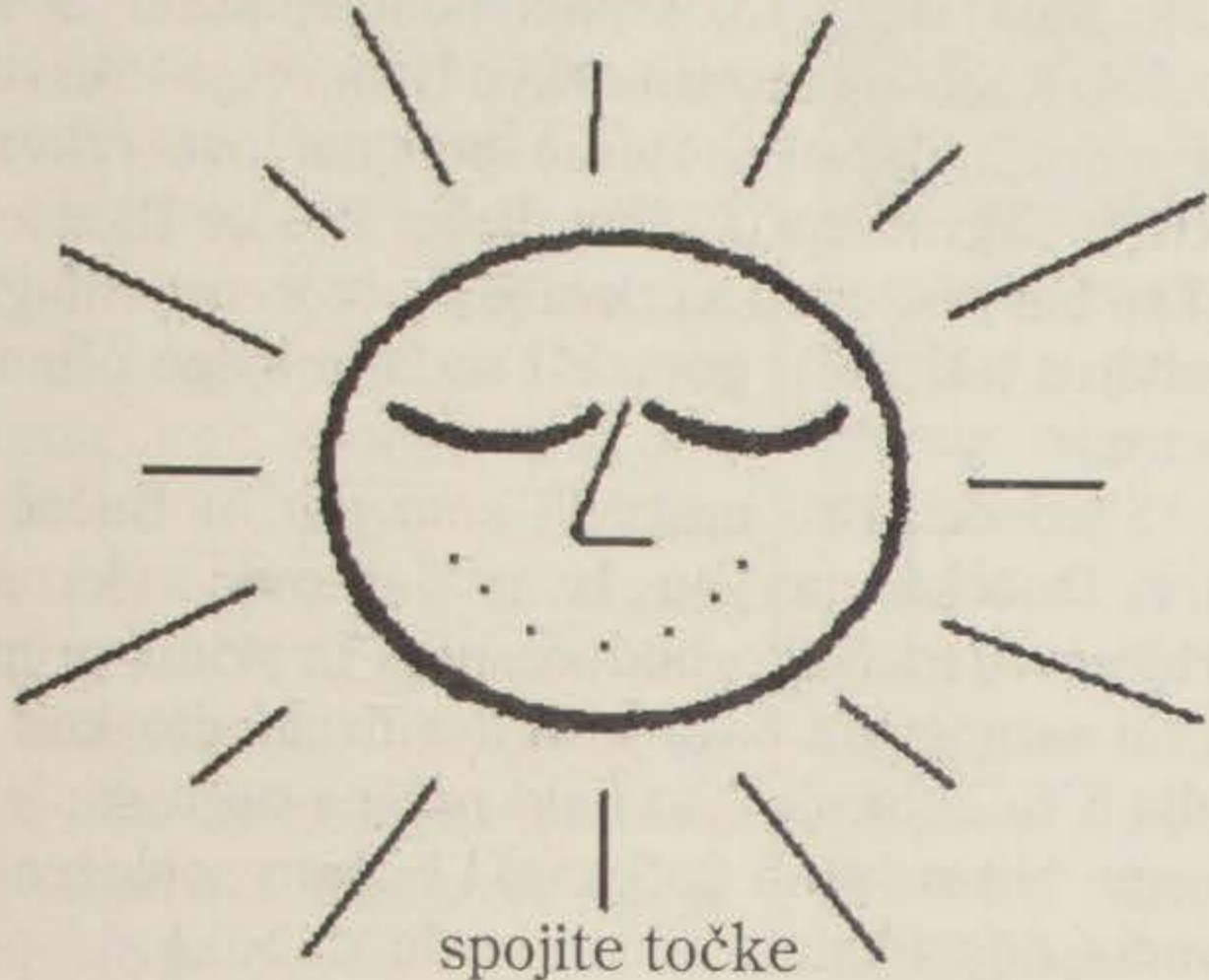
Željka Zelić

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

Svaki dan sunce

Svaki dan prihvatiti kao novi dar, kao poklon, i ako je moguće, kao blagdan. Nemoj izjutra ustajati prekasno. Pogledaj se u ogledalo i nasmij se najprije samome sebi. Reci samome sebi "Dobro jutro!", onda ćeš naučiti da to kažeš i drugima.

Znaš koji je "začin suncu"? Ako ovo znaš, moći ćeš ga i sam načiniti isto tako dobro kao i svakodnevno jelo: Uzmi jednu veliku porciju dobrote i dodaj normalnu šaku strpljenja - strpljenja sa sobom i s drugima. Ne zaboravi mrvicu humora za probavu neuspjeha. Umiješaj mjericu radosti u poslu, sve ovo prelij smiješkom i svaki ćeš dan imati "sunce"!

O UČINCIMA LJUBAVI

(nauk za oženjene i udate - II. dio)

(iz djela Sv. Franje Saleškog "FILOTEA - uvod u pobožni život")

"Prvi je učinak ove ljubavi nerazrješivo jedinstvo vaših srdaća. Kad čovjek namaže finim ljepilom dvije jelove daščice, tako će se čvrsto slijepiti da će se prije rascijepiti na svakom drugom mjestu, nego ondje gdje su slijepljene. Bog je muža i ženu spojio svojom vlastitom krvlju. Zato je i ovaj vez tako jak, te se prije mora rastati duša s tijelom jednome i drugome nego muž sa ženom. A taj se vez ne proteže u prvom redu na tijelo, već na srce, sklonost i ljubav.

Drugi učinak ove ljubavi mora biti nepovredljiva vjernost obojice. Pečat je u drevna vremena bio urezan u prsten, što se nosio na ruci, kako svjedoči i Sveto pismo. Odatle i danas onaj otajni obred na vjenčanju. Crkva svećenikovom rukom blagoslivlje prsten i daje ga najprije čovjeku. Tim pokazuje da svetotajstvom ženidbe zatvara i pečati njegovo srce, tako te u nj ne može unići ni ime ni ljubav druge žene, dok živi ova koja mu je dana. Zatim zaručnik metne prsten na prst zaručnici, da i ona zna da njeno srce ne smije osjećati za drugoga čovjeka, dok živi ovaj kojega joj je dao Spasitelj.

Treći je plod ženidbe rađanje i zakoniti uzgoj djece. Velika je čast, drugovi, da vas Bog zove za suradnike, htijući pomnožiti duše što će ga hvaliti i slaviti na sve vijeke. Vi radate tijelo, a Bog poput nebeskih kapljica stvara duše i ulijeva ih u tjelesa."

Za vas pronašla:

s. M. Jasna Crnković

SAVJETI STRUČNJAKA

ZAVOLJETI ČITANJE (v)

Dijete u dobi IV. razreda čita s još više užitka, a kada čita glasno, tekst izgovara s odgovarajućom intonacijom i izražajem. Sada bira različite žanrove (basne, mitove, legende, bajke...) i uči razlikovati strukturu teksta (temu, likove, dijalog...). Uz pomoć korijena riječi raspoznaje novu riječ. U ovom periodu je važno:

☺ SPRIJEČITI SLUČAJ "VARANJA" PRI PISMENOM PREPRIČAVANJU (neka dijete ne prepričuje, već neka se samo "pomući");

☺ OSIGURATI DJETETU TIHO MJESTO ZA UČENJE I OPSKRBITI GA PRIBOROM (olovke, gumice, flomasteri, ravnalo, drvene bojice...);

☺ NAGLAS ČITATI DJETETU (sve dok dijete sjedi i sluša vas, nije prestaro za to - izaberite "težu" literaturu koju dijete ne bi moglo pročitati samo);

☺ POSTAVLJATI PITANJA O KNJIGAMA KOJE DIJETE ČITA ZA ŠKOLU;

☺ NAUČITI DIJETE DA ČITA IZ ZABAVE, A NE ZATO ŠTO MORA (neka dijete predlaže koje ćete knjige zajedno čitati; pitajte druge roditelje što čitaju njihova djeca, te pozajmite te knjige na čitanje);

☺ PREDLOŽITI DJETETU DA PIŠE "DNEVNIK ČITANJA" (u obliku novina - svoja mišljenja, crteže i sve što želi, a na kraju godine bit će zanimljivo osvrnuti se na to koliko i kakve je knjige dijete pročitalo tijekom godine => lijepe dječje radove bi sigurno objavio i "ZVONIK" na dječjoj ili obiteljskoj stranici!).

(kraj)

Urednike obiteljske stranice Vesnu i Ladislava Husku Bog je obdario drugim sinom - Tomislavom na kojem im od srca čestitamo!

Uredništvo

Uređuje: Jakob Pfeifer

Dijalog između Istoka i Zapada - teološki i praktično

(predavanje održano na tribini u Subotici)

3. Kontroverza oko rimskog primata

Po mom uvjerenju i uvjerenju mnogih teologa i biskupa postoji samo jedna ozbiljna dogmatska razlika i jedan pravi dogmatski problem između Istoka i Zapada: pitanje zahtjeva primata Crkve, tj. biskupa u Rimu. Već papa Pavao VI. i poslije njega Ivan Pavao II. jasno su spoznali i izrekli da je papinstvo za nekatoličke kršćane najveća smetnja na putu jedinstva.

Papa Ivan Pavao II. je zbog toga u enciklici "Ut unum sint" (1995) pokrenuo inicijativu i zamolio podijeljene Crkve da stupe s njim u jedan bratski i strpljiv dijalog po pitanju kako treba voditi Petrovu službu danas i u budućnosti a da se njegova bit ne izgubi. Pravoslavne crkve su, dakle, pozvane dati prijedloge o budućem konkretnom obliku Petrove službe unutar jedne communio-ekleziologije (br. 88-96).

Zbog toga nije moj zadatak da sada dam odlučujući odgovor na ovo pitanje. Takav odgovor moramo zajednički pronaći. Mogu dati samo nekoliko uputa koje treba razumjeti kao poziv da se sudjeluje u rješavanju problema.

Imamo dosta toga zajedničkog, prije svega uvjerenje da je Petar zauzimao posebnu funkciju u krugu apostola, da je on govornik ostalih apostola, prema staroj tradiciji prvi svjedok uskrsnuća (Lk 24,34-36; 1 Kor 15,5) i da je bio glava jeruzalemske prazajednice (Dj 1-11); na apostolskom koncilu imao je odlučujuću ulogu (Dj 15). Tako se u Novom zavjetu ne nalaze samo poznata mjesta o sv. Petru - stijeni i Petru ključaru (Mt 16,18; up. Lk 22,32; Iv 21,15-17), nego i cijela jedna petrovska tradicija koja se nalazi u 1. i 2. poslanici sv. Petra.

Zajedničko nam je uvjerenje da je tradicija sv. Petra nastavljena u vremenu poslije apostola. Ona je doduše od početka na Zapadu jače izražena nego na Istoku. Ipak, bilo je to zajedničko uvjerenje na Istoku i Zapadu da crkvi u Rimu - kako to Ignacije Antiohijski kazuje - pripada prednost u ljubavi. Poslije koncila u Niceji (325), Carigradu (381) i Kalcedonu (451), Rim zauzima prvo mjesto među biskupskim sjedištima.

Ova prednost nije bila obrazložena time da je Rim glavni grad rimskog carstva. To bi bilo političko obrazloženje koje bi danas bilo bespredmetno. Starocrkvena svjedočanstva, kao kod Ireneja iz Lyona (Adv haer. III,3,2 f), jasno pokazuju da prednost nije politički već teološki opravdana, naime u činjenici da su grobovi Petra i Pavla u Rimu bili poštovani. Rim je, dakle, mjesto posebnog sjećanja i tradicije sv. Petra.

Ako se ova prednost opiše kao "primatus honoris", onda počast ne treba razumjeti samo kao protokolarni znak počasti. "Počast" u grčkom znači poštovanje koje uključuje autoritet i punomoć. Ipak, ovaj autoritet u prvim stoljećima za Istok ne dokazuje direktnu jurisdikciju. Rim u prvim stoljećima nije bio upravni centar, već neka vrsta gravitacijskog centra, komunikacijski centar Crkve na Istoku i Zapadu, na neki način i žalbena instanca kod pitanja prepirki.

Tek u drugom tisućljeću, dakle nakon šizme iz 1054. godine, učenje o univerzalnom primatu jurisdikcije je postalo obavezno crkveno učenje. Nakon različitih srednjovjekovnih koncila (IV. lateranski koncil, 1215, II. koncil u Lyonu, 1274, Koncil u Firenci, 1439-1445), I. vatikanski koncil zaključio je ovaj razvitak (1869-70) s obje dogme o primatu jurisdikcije i nepogrešivosti pape.

Ove dogme su za Katoličku crkvu obavezno crkveno učenje, međutim, od strane Pravoslavnih crkvi se odbijaju. Odlučujuće pitanje je stoga: Možemo li izaći iz ovog tjesnaca? Sporazumno rješenje dosad nije moglo biti nađeno. Međutim, postoje prvi znaci rješenja. Htio bih navesti dva.

(nastavlja se)

Walter Kasper

Piše: Biserka Subotić, S. Mitrovica

HODOČAŠĆE U UKRAJINU

Jeste li bili kada u Ukrajini? Ako niste, pokušat ću vam dočarati ovu zanimljivu zemlju opisujući naše hodočašće na koje smo krenuli iz Sremske Mitrovice, 16. srpnja 2002. godine u 16 sati. Osim iz Sremske Mitrovice s nama su hodočastili i vjernici iz Indije, Vrbasa i Kule. Ukupno 104 osobe u dva autobusa. Putem do granice s Mađarskom smo pjevali, molili i međusobno se upoznavali. Na granici smo se odmorili, podijelili svoje sendviče, kolače i piće. Put do Ukrajine je bio dug i iscrpljujući, ali naši dobri vozači često su pravili stanke da se možemo odmoriti i osvježiti. Na granici između Mađarske i Ukrajine smo posebno dugo čekali...

Prvo mjesto koje smo u Ukrajini posjetili bio je Hošev. Ondje smo stigli 13. srpnja poslijepodne. U Hoševu nas je dočekao tamošnji monah crkve Uznesenja Presvete Bogorodice koji nam je ukratko opisao povijest ove crkve i samostana. Crkva je sagrađena u 16. stoljeću. Poslije II. svjetskog rata monasi su bili rastjerani a crkva je pretvorena u magazin. Počela se obnavljati tek 1991. godine i sada je lijepo obnovljena izvana i iznutra.

Sljedeće jutro nastavili smo put, u Bučač smo stigli do večeri. Dočekao nas je o. **Ivan Majković** s vjernicima i prijateljima iz Bučača. Jedan dio hodočasnika je primljen na prenoćište u hramu samostana bazilijanaca a drugi dio kod vjernika i prijatelja u Bučaču, dok su neki prespavali u studentskom domu. Svi smo bili srdačno dočekani i bogato posluženi, a ugodni razgovor s domaćinima trajao je do duboko u noć. Želim ovdje napomenuti da je o. Ivan Majković posljednji kojega je odlikovao predsjednik Gorbačov za majstorstvo i rad na restauratorsko-konzervatorskim radovima.

U samostanu otaca bazilijanaca otvoren je prije četiri godine Institut za psihologiju i sociologiju u kojemu su ove godine podijeljene i prve diplome za završeni studij.

U Bučaču smo posjetili crkvu Sv. Pokrova koja ima žalosnu povijest ovoga grada. Kako se crkva nalazi uz samo središte NKVD (UDBE), podzemnim prolazom od NKVD-aca do crkve prenošene su i sahranjivane žrtve njihovog terora. Starac žitelj u crkvi u Bučaču na samrti je rekao: "U crkvi sv. Pokrova kopajte i naći ćete zvono koje će zazvoniti i čut će ga cijeli svijet." Ondje je pronađeno preko 280 kostura među kojima je bio i kostur jedne trudnice i jedne majke s malim djetetom.

Dakle, već prvi dodiri s tлом Ukrajine svjedoče o strašnim progonima Ukrajinske crkve - kako vjernika tako i svećenika. Mučenja, smrt ili odlazak u Sibir do kojega mnogi nisu ni stigli, jer su putem umrli od gladi i hladnoće, bile su samo neke od kazni za vjernost Kristu.

Kuće u kojima žive Ukrajinci siromašne su ali su im crkve prekrasne. I želim posebno istaknuti da su crkve obnovljene darovima samih vjernika. Naši domaćini pričali su nam kako svi imaju bašte sa cvijećem i povrćem i nešto stoke: koza, krava, konja. Gusaka pak i pataka ima mnogo jer svako selo ili grad imaju svoj potok ili rječicu okruženu pašnjacima. Zemlja koja je vraćena seljacima teško se obrađuje jer nema mehanizacije pa ipak svaka njihova njiva i bašta su uredno i na vrijeme obrađeni. Ukrajina je zemlja velikih prostranstava. Priroda je prekrasna, bujna i umjerene klime. Karpati su nacionalni park Ukrajine. Sama Ukrajina je dijelom brežuljkasta a dijelom ravna. Stepska bogata ravnica je s puno potoka, rječica i sa svojom velikom rijekom Dnjepar. Ima 52 milijuna stanovnika. Ukrajinci su dosta raseljeni. Ima ih najviše u Kanadi, Engleskoj, Bosni i Vojvodini. Ljudi su dobrodušni i veoma gostoljubivi. Jedan naš autobus je krivicom našega vozača uletio u "škare". Srećom, do udesa nije došlo. Drugi sudionici u prometu samo su se sklonili da prođemo bez svade, ružnih riječi, bez prijekora... Tek s pozdravom ruke za sretan put.

(nastavlja se)

RIBOLOV

Po di koji ribolovac kaže:

Bog ne računa vrime provedeno u ribolovu.

Latio sam se pisanja o ribama i ribolovu sad u rujnu, za ribolov najboljem mesecu u godini. Sad nema zabrane vaćanja ni jedne vrste riba, većina se sprema za zimski san, dobro idu da se potkože i lakše prizime u krtogu, a grabljivice da što više ojačaju. Športski ribolovci, kojima dotiče, u ovom mesecu logoruju nuz dobru ribolovnu vodu da se napecaju do mile volje. Logorovo sam nuz Dunav od Bačkog Monoštora do njegovog najlipčeg dila u "Ministarskim barama" kod Apatina, na Tisi uzvodno od Martonoša i "Mrtvoj Tisi", u ritovima kod Bačke Topole, Svetičeva, Adorjana itd. U logoru se izmiša dan i noć, spava u šatorima kad ko stigne, urani se i okasni u ribolovu, a uveče se s drugarima nuz vatru kotlić riblje čorbe i u talandari pečena riba zalivaju špricerima, pripovida se o ribama i ribolovu: ko je kako prošo, šta je doživio.

Športski ribolov

Ko se oće bavit športskim ribolovom, mora imat dozvolu kojom je određeno di, kad, kako, koju, koliko veliku i koliko riba se smi ulovit.

Gens una sumus (Svi smo jedan rod) je geslo šahista, al još više pasira športskim ribolovcima jel smo daleko brojniji od nji; šahisti se kupe u društvo, imaju kibicere, a mi se paštrimo da budemo sami, zavlačimo se u najzabačenija mista, daleko od svita. Taki je mista malo, do nji je teško doprt, al su zato tamo najbolje vode za ribolov. Neupućenima, s oskudnim znanjem o ribama i ribolovu, izgleda čudno a nikima čak i bresmisleno da se toliko novaca potroši na pribor i odlazak u ribarenje za to malo ribe. Na taka kontanja odgovaram: kad kogod štogod voli, onda tu ljubav ne vridnuje novcima.

Lov divljači naspram ribolova ima pridnost jel lovac najpre ugleda divljač i onda puca, a ribolovac dotleg mora znat pogledom ocinit vodu i kakom se ulovu u njoj mož nadat. Riba je pod vodom, nju triba namamit i onda strpljivo čekat, a katkad je i ne dočekat.

Iako lov imamo u našim genima, on kod većine nije probuđen i vrlo malo ljudi se bavi športskim (ribo)lovom. Skupa je to zabava, a osim opreme i pribora, nužno je i dosta znanja. Kad sve to ima čeljade, njemu nije teško otić od kuće, često i prija praskozorja, po mraku odbauljat do željenog mista, katkad se kući vratit po mrklom mraku. Samo strastven ribolovac uživa da pilji u vodu, čeka kad će mu se

pomirit plovak il zasigrat struna. A kad se to desi, onda dolazi vrhunac uživanja: zakačit ribu na udicu, znalački je dovuć, zagrabit meredovom i odložit u čuvaricu.

Brez pritirivanja, ribolov je veća strast od uživanja u drogi. Ima drogaša koji su se okanili droge il su ji od nje izličili, al do sad nisam čuo da se i jedan strastven ribolovac razočaro i odreko tog užitka jel tušta puta nije pokvasio čuvaricu. Koliko je jaka strast za ribolovom, jevo primera našeg drugara. Pripovido nam je da ga baćo ko dite "zarazio" ribolovom. Došla mu je na red i ženidba. S divojkom se dogovorio - Oženiću se s tobom, al kad spomenem ribolov, ćutićeš ko riba. U braku su dobrim više od dvadeset godina, jel mu supruga poštiva pridbračno obećanje.

Priroda i ribolov

Osim što uživaju u ribolovu, ribolovci su sritnici jel uživaju u najlipčim dilovima prirode. Kad obični smrtnici najslade spavaju, samo Božji miljenici mogu uživat u lipoti rađanja sunca, koje se pokazuje najpre obrisom, a onda se pritvara u sve veću rumenu i posli sjajnu loptu. U tom se bude najpre tice: ko zna kuda i zašto linjo pileću bukavci; odjedared u vodu bućne čopor diviji pataka; s kojekaki drva u njive odleću fazani; veliki čopori čvoraka se razleću na razne strane; riba se počima praćakat, a sve to ulipčava raspivana ševa il pućpurikanje pripelice. Divota.

Ako oće od ovog još lipči doživljaj, ribolovac se mora sjednat s prirodom, mora bit miran ko kvočka na jajima, da divani samo nužno. I ja sam u takvoj prilici vidio: kako ribu vaća vodomar, jedna od najlipčica naše ravnice; kako je bilouška šćepala raskreketanog žapca s lista lokvanja i iz vode ga dovukla u roguzu sa sitom, di ga u slast počela ist; kako je štuka uvatila i pod vodu odvukla lisku veličine omanje kokoške; kako ćubasti gnjurac nepogrišivo izroni s uvaćenom ribom, baš ko i kormoran;... Da, vidio sam... al je malo mista

da opišem ko zna koliko doživljaja za više od četrdeset godina bavljenja ribolovom. Spomenio sam one koji nema ni u najlipčim slikovnicama.

U te doživljaje spada i na dvoje-troje sročena pripovitka o somovima grdosijama u omanjem jezeru Provala, čudu prirode, izmed Vajske i Bođana. Jednog od nji je na glasu somolovac **Simo Ergić** iz čamca upeco prija šest-sedam godina. Som je po jezeru tamo-vamo vuko Simu sa čamcem oko pet sati, struna nije izdržala - pukla je. Upućeni najvećeg soma cine dobrim priko sto kila. Vidio ga i gnjurac na dubini od pedesetak meteri (da, pedesetak meteri, jezero je na tom dilu još dublje) časkom je zgrajso na površinu. Al, o tom po tom.

Biblija o ribarima i ribi

* U Bibliji se riba spominje sedamdesetak puta, a na desetine puta ribari, ribnjaci i ribarenje. Da riba nije tako dobra rana, a ribolov neciguran i izazovan, ne bi je toliko puta spominjali Tobija, Ezekijel i apostoli.

Od toliki spominjanja ja sam izabro:

* Šimun, Ivan i Jakov su postali Isusovi učenici kad je Isus posli nauka naroda kazo Šimunu: *Izvezi na pućinu pa bacite mreže svoje za lov!* "Ućitelju - odgovori mu Šimun - svu noć smo se trudili, ali ništa nismo uhvatili. Ali na tvoju riječ bacit ću mreže." Kad to učine, uhvate mnogo riba, mreže im se gotovo razdirale. (Lk 5,4-6)

To je samo jedan od primera prominljive sriće u ribolovu.

* Isus je čudesno naranio pet hiljada ljudi. Za nji su apostoli imali samo pet kruvova i dvi ribe. Na to njim je Isus kazo da posidaju, a onda: On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda u nebo te ih blagoslovi i razlomi. Zatim ih davaše ućenicima da ih podijele narodu. Svi su jeli i nasitili se. I digoše što im preteče: dvanaest košara ulomaka (usp. Lk 9,16-17)

Ko voli i zna ist ribu itekako bi se zadovoljio s ovakim obrokom, pa još ako bi nuz njegov bila salata sa sickanim crnim lukom i zakiseljenim kuvanim krumpirom - to je ilo za prid kuma. Prifinjeni šmeker bi ovakom obroku mogo zabavit što se ne spominje sivi burgundac il graševina il ... a bome ni naša starovinska kevedinka ne bi ostala pod sramotom.

Zato jel je vaćanje ribe necigurno, ko kerova večera, u ribolovu važi osnovno pravilo: pravila nema, a kako svaki ribolovac želi da uvati što više i što veću ribu, onda se davno naš promućurni predak ribar dositio i ostavio nam u tal vapaj:

Bože, daj da uvatim ribetinu da se njom možem falit do kraja života, a da ne moram lagat!

Alojzije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

1000 godina Kalačke (Kalocsa) nadbiskupije

Prvi biskup i prvi nadbiskup

U susjednoj Mađarskoj proslavljen je velikim svečanostima milenij današnje Kalačko-Kečkemetske (Kalocsa-Kecskemét) nadbiskupije. Na slavljinama je sudjelovao, pored nadbiskupa i biskupa te najelitnijih predstavnika vlasti Republike Mađarske, i subotički biskup **dr. János Péntzes**. Kalačku je biskupiju zajedno s devet drugih, 1002. godine ustanovio sveti Stjepan Kralj (997-1038). Prvi je kalački biskup bio benediktinac **Anastazije Astrik** koji je kralju Stjepanu donio kraljevsku krunu od **pape Silvestra II.** Jedina nadbiskupija u Mađarskoj je tada bila ona u Ostrogonu (Esztergom). Kad je ostrogonski nadbiskup oslijepio, kalački ga je biskup Anastazije zamjenjivao na ostrogonskoj nadbiskupskoj stolici kroz tri godine, sve dok nije ozdravio. Nakon ozdravljenja ostrogonskog nadbiskupa, Anastazije se vratio u Kalaču. Međutim, Anastazije nije htio nastaviti službu natpastira Kalači sve dok i Kalača ne dobije naslov nadbiskupije. Tako je Kalača postala druga mađarska nadbiskupija i sjedište druge mađarske crkvene pokrajine. Sigurno je da se Kalača spominje kao nadbiskupija 1050. godine. Dokument o uspostavi Kalačke biskupije ili nadbiskupije ipak nije sačuvan.

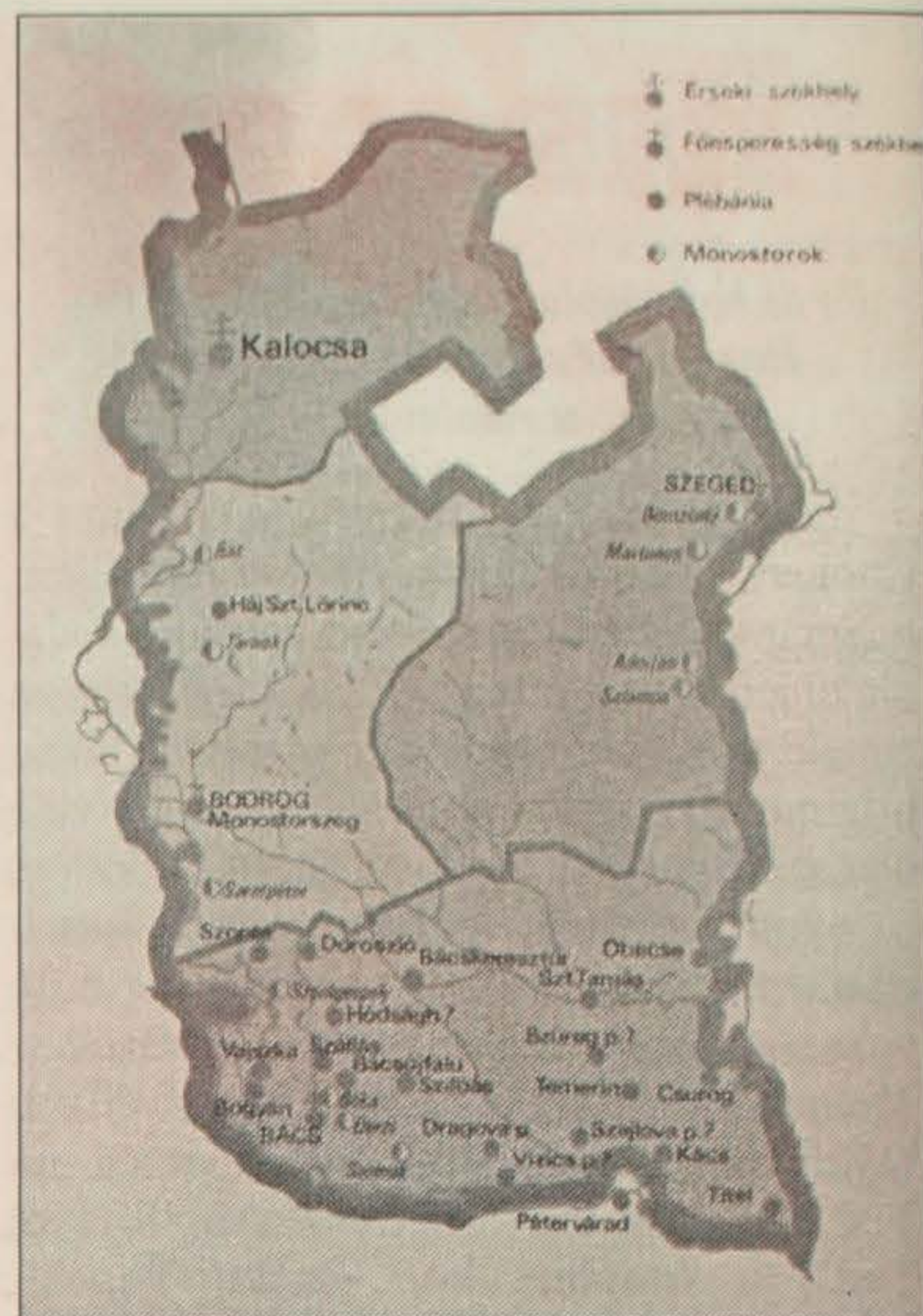
Bač - nadbiskupsko sjedište

U vrijeme **svetog Ladislava kralja** postojala je na jugu od Kalače posve neovisna Bačka nadbiskupija sa sjedištem u Baču. Godine 1135. Kalačka i Bačka nadbiskupija su zauvijek ujedinjene u jednu nadbiskupiju, a nadbiskupi su, prema potrebi, živjeli čas u Baču, čas u Kalači. I u jednom i drugom gradu su imali prvostolnu crkvu, prvostolni kaptol. Tako je ostalo sve do Mohačke bitke (1526. godine). Nakon oslobođenja od Turaka, samo je Kalača ostala kao sjedište nadbiskupa, a u Baču nikada nije podignuta stolna crkva. Povjesničar **Daniel Farlati** dokazuje da je još u petom stoljeću u Baču stolovao biskup.

Tu je Bačku biskupiju osnovao splitski **nadbiskup Honorije** nakon što je razoren Sirmium (Srijemska Mitrovica), pa su kršćani s jedne i s druge strane Dunava, zbog velike udaljenosti od biskupskih sjedišta ostajali bez krizme. Postojanje biskupije u Baču dokazuju povjesničari i u šestom stoljeću, kad je nadbiskupu u Prvoj Justinijani bila podvrgnuta biskupija u Baču. U vrijeme svetoga Ladislava spominju se bački nadbiskupi, koji se tako i potpisuju. U vrijeme svetoga Ladislava je 1094. godine osnovana i Zagrebačka biskupija. Upravo se u Zagrebu čuva jedan izvorni povijesni dokument koji spominje **bačkog nadbiskupa Fabijana** kao suvremenika prvog zagrebačkog **biskupa Duha**. A da je Bač kao nadbiskupsko sjedište vrlo star, dokazuje i **prvi subotički biskup Matiša Zvekanović**, kad tvrdi, da Bačka nadbiskupija bilo izravno bilo neizravno svoje korijene ima u svetom Metodu.

Bač i Kalača zauvijek ujedinjene nadbiskupije

Budući da ne postoji izvorni dokument o osnutku bilo Kalačke, bilo Bačke nadbiskupije, a nadbiskupi se potpisuju čas kao bački, čas kao kalački, povjesničari će imati još dugo otvorena vrata za više ili manje vjerodostojna nagađanja. Od 1266. godine kalački se nadbiskup potpisuje kao kalački i bački nadbiskup. I u Kalači i u Baču je bila stolna crkva posvećena svetom Pavlu apostolu. Dok se Kalački prvostolni kaptol spominje 1214. godine, Bački prvostolni kaptol se spominje prvi put 1211. O životnosti Crkve u Bačkoj govori i podatak da je u Titelu i u naselju Háj Szent Lőrinc već krajem 12. stoljeća postojao zborni kaptol. Oko nadbiskupija postoje sufraganske biskupije. Sufraganske biskupije Kalačko-Bačke nadbiskupije su bile Erdeljska (danas u Rumunjskoj), Čanadska (danas joj je sjedište u Segedinu), Varadinska (sjedište te biskupije je sada u Rumunjskoj), Zagrebačka, a od 13. stoljeća Srijemska i Bosanska, Beogradska, Vidinska (u Bugarskoj), Severinska (Rumunjska), Kninska (Hrvatska) i tako dalje.

Hereze i redovništvo

Od 13. do 15. stoljeća područje Kalačko-Bačke nadbiskupije je izvrgnuto djelovanju propovjednika dvije poznate hereze: sa sjevera, iz Češke dolaze husiti, a s juga, iz Bosne bogumili. Husiti nalaze svoje pristalice više među mađarskim katolicima, dok bogumili šire svoje ideje više među katolicima Hrvatima, posebno u Srijemskom arhiprezbiteratu Kalačko-Bačke nadbiskupije. Osim pavlina u okolici današnjeg Bačkog Monoštora, na području Kalačko-Bačke nadbiskupije su u Srednjem vijeku djelovali benediktinici, cisterciti (u Petrovaradinu), dominikanci u Somboru i Segedinu, franjevci u Baču, Kolutu i Segedinu.

Turska opasnost

Kako je Kalačko-Bačka biskupija svojim položajem bila najizloženija turskoj opasnosti, njezino je područje bilo značajno za organiziranje obrane mađarskoga kraljevstva. Tako je iz Koluta Dunavom krenuo poznati franjevac **sveti Ivan Kapistranski** pružajući veliku potporu **Jánosu Hunyadiju** i njegovim križarima u obranu Beograda. Zahvaljujući velikoj pobjedi nad Turcima u Beogradu 26. srpnja 1456. godine, turska je opasnost za Kalačko-Bačku nadbiskupiju odložena za narednih 70 godina. Nekadašnji franjevac **Pavao Tomori** je postao kalačko-bačkim nadbiskupom u vrijeme najveće turske opasnosti. U nastavku će biti govora o nekoliko glasovitih nadbiskupa Kalačko-Bačke nadbiskupije.

Uređuje: S. Blaženka Rudić

ODGAJATI ZA ...

"On ih upita: 'Što to putem pretresate među sobom?' Oni se, snuždeni zaustave te mu jedan od njih, imenom Kleofa, odgovori: 'Zar si ti jedini stranac u Jeruzalemu te ne znaš što se u njemu dogodilo ovih dana?' A on će: 'Što to?' Odgovore mu: 'Pa ono s Isusom Nazarećaninom, koji bijaše prorok silan na djelu i na riječi pred Bogom i svim narodom...'

A on će im: 'O bezumni i srca spora da vjerujete što god su proroci navijestili! Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?' Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu. Uto se približe selu kamo su išli, a on kao da htjede dalje. No oni navaljivahu: 'Ostani s nama, jer zamalo će večer, i dan je na izmaku!' I uniđe da ostane s njima." (Lk 24,17-29)

... spoznavanje sebe...

Isus se priključuje dvojici i pita ih o čemu govore. On to zna, ali želi da to oba učenika u sebi otkriju. Govoreći o njihovoj žalosti i izgubljenoj nadi on im pomaže posvijestiti njihov problem i stvarni razlog njihova nemira.

"A mi se nadasmo... "; no, izgleda da je povijest otišla u drugom smjeru nego što su oni očekivali. Oni su imali iskustvo susreta s Kristom koji je "silan na djelu i na riječima", ali kao da se ta nit vjere prekinula neshvatljivim događajem muke i smrti onoga koji je imao osloboditi Izraela. Nisu se ispunila njihova previše "zemaljska" očekivanja. A Isus, kao da ih na neki način prisiljava da premoste jaz između svojih nadanja i Božjeg nauma koji se ostvario u Isusu, između svoga načina razumijevanja Mesije i njegove smrti na križu, između svojih ljudskih i sebičnih očekivanja i smisla spasenja koje dolazi odozgor.

"A mi se nadasmo... ": u tome prepoznajemo situacije tolikih mladih koji se zanimaju za govor o zvanju i pokazuju određenu sklonost, ali se zaustave kad treba učiniti izbor. Usredotočeni na svoje "ja" i zaokupljeni previše zemaljskim tumačenjem života boje se prihvatiti Božji poziv koji im se čini kočnicom njihove potrebe za srećom. Tu je potrebno izlaženje iz sebe, promjena mentaliteta, oslobađanje od strahova i obrana. Bilo da su u pitanju mladi ili odrasli koji stoje pred pozivom, potreban im je odgoj, pomoć, u spoznavanju sebe.

... tajnu...

Sebe ne možemo spoznati do kraja. I to treba prihvatiti. Naš život nije posve u

našim rukama, jer život je tajna, i s druge strane, tajna je život; tajna je onaj dio čovjekova "ja" koji još nije otkriven, koji još nije življen, koji se mora spoznati, koji još čeka da bude dokučen i ostvaren. Tajna je ona osobna stvarnost koja još mora rasti, stvarnost koja je bogata životom i mogućnostima postojanja još nedodirnutima, tajna je ljudsko "ja" u sjemenki.

Tajnu čovjeka ne možemo prihvatiti bez tajne Boga. To iziskuje povjerenje u onoga koji nas je stvorio i ponizno traganje za smislom života i mjesta koje nam po Božjem naumu pripada. Nije važno odmah na početku puta vidjeti čitav put koji treba slijediti. Važno je otkriti i odlučiti tragati za ciljem i smislom svoga života izvan sebe, u Bogu, Ocu i Stvoritelju.

Gubljenje smisla tajne jedan je od najvećih uzroka krize zvanja.

... molitvu...

Oslonjeni na Tajnu, molitvom izražavamo svoje pouzdanje, a ne pitanja. Izražavamo svoje iznenađenje i zahvalnost. Ali ta molitva je i borba, napetost, žrtvovanje vlastitih planova da bismo shvatili iščekivanja, pitanja, želje Drugoga: Oca koji nam u Sinu pokazuje put nasljedovanja onomu koji traži. Takva molitva postaje mjestom raspoznavanja Božjeg poziva. Svako zvanje nastaje u prostranstvima molitve, strpljive i pouzdane, koja ne očekuje da će dobiti direktan i mentalan odgovor, nego zna da neće ostati neuslišana i da će onaj tko moli, u svoje vrijeme otkriti svoje zvanje.

U događaju Emausa ta je stvarnost izrečena najljepšom molitvom: "Ostani s nama, jer zamalo će večer, i dan je na izmaku!"

To je prošnja onoga tko zna da bez Gospodina odmah nastaje noć u životu, da bez njegove riječi nastaje tama nerazumijevanja i zbrka identiteta; život se pojavljuje bez smisla i bez zvanja. To je molitva onoga koji možda još nije otkrio svoj vlastiti put, ali zna da nalazeći se zajedno s Njim pronalazi samoga sebe.

Ovakva molitva ne može se naučiti odjednom, nego zahtijeva dugu pouku i vježbu. Takvu molitvu mogu poučavati oni koji su vjerni u svom zvanju. I budući da je molitva prirodni put traganja za zvanjem, potrebni su odgajatelji zvanja koji mole i koji odgajaju za molitvu.

RAZGOVOR SA

S. ANTONIJOM MATIĆ, DOMINIKANKOM

Posvećeni život je dar

ZVONIK: Otkuda Vi kod nas? Predstavite nam se ukratko.

s. Antonija: Ja sam s. Antonija Matić, dominikanka. Živim i radim u Zagrebu. U Suboticu sam došla na poziv s. Blaženke da zajedno održimo duhovnu obnovu za mlade.

ZVONIK: Koje su Vaše dužnosti u samostanu? Imate li dovoljno slobodnog vremena za sebe, za neki hobi?

s. Antonija: Radim kao ravnateljica i odgojiteljica u dječjem vrtiću Blažene Hozane koji se nalazi u sklopu našeg samostana u zagrebačkom Trnju. Također sam orguljašica u župi Krista Kralja i u našem samostanu. Radim u župnom pastoralu. U svojoj zajednici, zajedno s još dvije sestre, zadužena sam za pastoral mladih - pastoral zvanja.

Danas smo svi u krizi s vremenom i teško je uskladiti sve obaveze koje nas očekuju, tako da za neki hobi nemam baš puno vremena. No, volim pročitati dobru knjigu, zasvirati sebi za dušu.

ZVONIK: Da li Vam se obraćaju mladi s pitanjima o redovništvu?

s. Antonija: Da, obraćaju, ali žele samo informaciju.

ZVONIK: Koji je Vaš životni moto?

s. Antonija: Živjeti u punini svoje posvećenje Bogu. Posvećeni život je dar i traži potpuno predanje volji Očevoj. Svijet i Crkva traže autentične Kristove svjedoke koji će svojim životom, riječima i djelima osvajati za kraljevstvo nebesko.

To je zahtjevan put i traži neprestanu naslonjenost na Boga. Čovjek je sam nemoćan da to poslanje izvrši. Svjesna svojih padova i neuspjeha u vjernosti s puno pouzdanja u Njegovu ljubav i oprostjenje, mogu reći sa sv. Pavlom: "Sve mogu u Onome koji me jača" (Fil 4,13).

ZVONIK: Što biste poručili mladim Subotičanima ili mladima općenito?

s. Antonija: Budite iskreni i radosni, puni mladenačkog oduševljenja kako i priliči vama mladi. Nemojte dopustiti da današnje lažne ponude uguše u vama one istinske vrednote, ljubav, mir, slobodu, oprostjenje, zahvalnost, koje su temelj zdravog čovječanstva i sretnije budućnosti.

Zahvalni budite za dar vjere i postojanja, te svojim životom svjedočite Ljubav Kristovu u konkretnoj župnoj zajednici i u društvu. /B./

Kafana - "Dukat"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:

"BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:

Batinska 34
SUBOTICA

Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

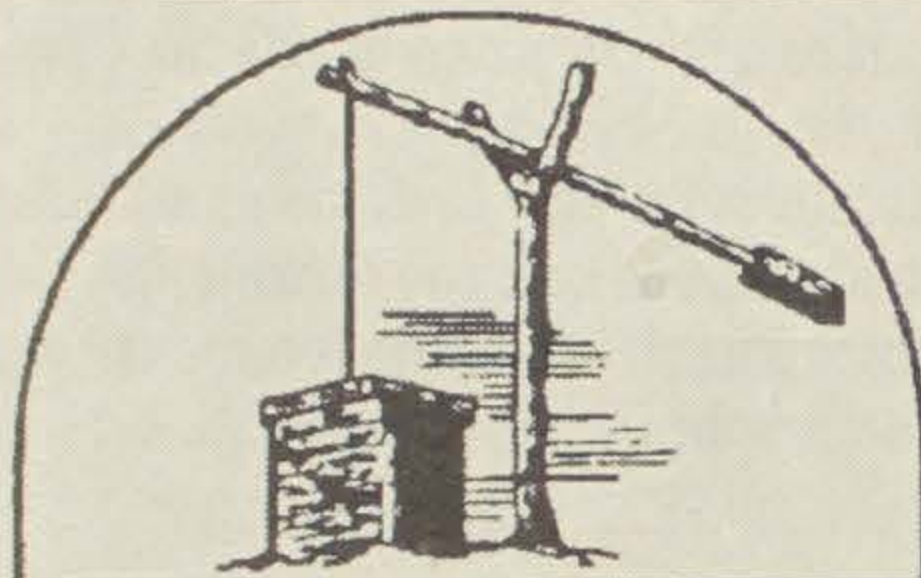
SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!

**PLAĆANJE
NA 24 MESEČNE RATE**

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

**Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"**

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 480 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna;
- avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

BRATSKA OPOMENA

Kad vidimo da naši bližnji čine zla djela da li je ispravno to prešutjeti ili ih ukoriti?

M. K.

Ljudska zajednica čini jednu cjelinu. Smijemo tvrditi da je čovjek iz Božje ruke stvoren kao savršeno biće. Jasno, u granicama u kojima to može biti duhovno-tjelesno biće. Dapače, vjerujemo da je sve što je stvoreno iz Božje ruke izišlo kao savršeno. Bog, dakle, stvara bića koja imaju u sebi i svrsishodnost i red i nutarnju zakonitost sklada. To su primijetili još i stari poganski mislioci. Čovjek - kao kruna stvorenja - stvoren je na sliku Božju i to baš na sliku trojedinoga Boga. Stvoren je kao biće zajednice, biće odnosa, biće suživota, biće jedinstva u mnoštvu. Kada bolje proučimo izvješće o stvaranju, prvo i treće poglavlje knjige Postanka, moći ćemo se u to uvjeriti. No, čovjek - baš radi toga što je uz anđela jedino bogolično stvorenje i u svojoj naravi a to znači razumsko i slobodno - ima i dar samoodređenja, samoodlučivanja, pa i vlastitoga stava prema Bogu Stvoritelju. Taj dar izbora omogućuje mu da može ostvariti prema Stvoritelju ne samo stav poslušnosti, nego i ljubavi. Bogu je stalo da bude ljubljen i stoga je čovjeka obdario darom slobode kako bi se za njega mogao slobodno opredijeliti. No, u tom se krije i čovjekova tragedija; sloboda je njegova šansa i njegova opasnost. Također, knjiga Postanka opisuje tu dramu odlučivanja i čovjeka koji je, doduše zaveden od zlog duha, ali ipak svojom voljom, rekao Bogu: NE! Tako je u svijet ušla smrt kao vid kaznene prolaznosti a ne tek pukog prelaska; **patnja**, koja je postala tereotom a ne tek materijalnom prolaznošću, i ušao je u svijet **grieh** koji opterećuje čovjekovo srce i čini ga zlim. Isus će reći da sve zle misli, želje i čini proizlaze iz srca, iz čovjekove nutrine. Tako se eto dogodilo da je kruna stvorenja - čovjek - postao i kamen spoticanja - sposoban biti zao.

Isus Krist je novi čovjek, jedini pravi, savršeni i potpuni čovjek - novi

Adam. On je začetnik novoga čovječanstva koje se njegovom mukom, smrću i uskrsnućem u sakramentima, kako Pavao kaže, oblači u Krista. Dakle, postaje također novi čovjek. Isus je osnovao zajednicu koju je Zakonom ljubavi tako povezao u jedinstvo da je svatko i član zajednice, kako spominje isti apostol: "udovi ste jedan drugome"... Duša toga tijela, tih udova, nije tek nešto i neka veza nego treća božanska osoba - punina Božjega dara čovjeku, a to je Duh Sveti. Zato su najviše vrednotea u toj zajednici, koja je Crkva, jedinstvo i sloga. Svatko tko čini razdorkida tijelo Isusovo - Crkvu. U tom smislu je i najveći grijeh protiv Boga i čovjeka rušenje zajedništva Crkve koja je jedna, jedina zajednica u Duhu Svetom.

Kada se, dakle, hoće govoriti o moralnoj kategoriji "dobro" i "zlo", onda moramo imati pred očima da mi kršćani gledamo drukčije na ta dva pojma negoli možda etika ili društvo oko nas. Razumjet ćete da ću se ja u ovom odgovoru zaustaviti na isključivo kršćanskom poimanju dobra i zla i na brizi za crkvenu zajednicu onako kako nam to Objava govori. Isus nas poučava da je jedna pa čak i jedina zapreka koja čini čovjeka nesposobnim za sudjelovanje u Žrtvi - "daru na oltaru" - nesloga i svađa. On kaže: "Ako prinosiš dar na žrtvenik...", znači, da je Isusu najviše stalo da očitujemo najprije zajedništvo među sobom a onda ćemo moći i s njim. Znak prepoznavanja učenika je također vezan uz tu ljubav i jedinstvo. Mi ispovijedamo u vjerovanju da je Crkva jedna, sveta, katolička i apostolska i to je istina, ali znak Crkve koji je Isus izričkom dao jeste: "Po ovome će svi znati da ste moji učenici ako budete imali ljubavi jedan prema drugome". Dao je mjeru te ljubavi, to znači ne kako mi mislimo ili kako mi hoćemo nego izričito: "Kako sam ja ljubio vas". I još nešto. Sjetimo se njegove riječi: "Nitko nema veće ljubavi od ove da tko položi svoj život za svoje prijatelje". To je jedan vid odgovora na vaše pitanje. Dakle, moje mišljenje je: Samo onaj tko ima ovakvu vjeru i ovakve stavove i ovakvu duhovnost

imao bi pravo uputiti bratsku opomenu, ukoriti i ukazati na tuđe osobno zlo, baš s obzirom na zajedništvo Crkve.

Možemo sada prijeći na drugi vid ovoga pitanja. Crkva je zajednica Isusovih učenika koja je svjetlost svijeta. Ona je učiteljica naroda i grad na gori. Dakle, ima zadatak poučavati, svijetliti i voditi ne samo svoje članove, nego cijelo društvo prema Božjem planu, boljemu svijetu. U tom svjetlu Crkvenoga poslanja kršćanin je pozvan, dapače i dužan podići svoj glas, pa i javno kada se radi o zlu i zaštiti općega dobra. Dakle, odgovor na Vaše pitanje glasi: pripadnost Crkvi nas čak obvezuje da na zla djela naših bližnjih ukažemo njima i to bratskom opomenom. No, nemojmo se udaljiti od evanđelja ni u toj stvari. Isus je i tu dao niz primjera, prisposodba, kako se to vrši. Sjetimo se njegove opomene da ne smijemo vaditi trn iz oka brata svoga prije nego izvadimo brvno iz svojega. Ili, evo vrlo jasne tvrdnje: "Nemojte suditi da ne budete osuđeni", ili: "Mjerom kojom mjerite i vama će se mjeriti". Dakle, preuzeti odgovornost opomene, opominjatelja čini silno odgovornim prema vlastitoj savjesti da bi smio ukoriti tuđu savjest. Stoga je Isus tražio postepenost i nutarnju logiku bratske opomene: Reci mu najprije nasamo; ako te ne poslušati reci mu pred dva svjedoka, ako ni onda ne poslušati reci Crkvi, ako čak ni onda ne poslušati, neka ti bude kao carinik i stranac, tj. više se nemoj brinuti - učinio si svoje. I opet nam ovdje Isus daje savjet o jednom događaju u kojem je on jedini vidio šansu za obraćenje, jer opomena i ukazivanje na zla djela ima onda smisla ako ima izgleda da će se osoba koju se opominje i obratiti. Sjetimo se rasipnoga sina, ili one žene za koju je njezinim tužiteljima rekao: "Tko je od vas bez grijeha neka prvi baci kamen na nju". Dakle, **TREBA OPOMENUTI**. Ne smije se prešutjeti. Samo osnovno pravilo u tome mora biti cilj, tj. ishod opomene kao i način na koji opominjemo. Polazište je LJUBAV prema bližnjemu, cilj je njegovo OBRAĆENJE i spasenje, a način je S LJUBAVLJU.

Mr. Andrija Kopilović

ANA, S. IMELDA, KOPUNOVIĆ

redovnica Družbe sestara Naše Gospe

U subotičkoj bolnici je 4. rujna o. g umrla s. Imelda Kopunović u 78. godini života i 57. godini redovništva. Premda je već bila starija i imala zdravstvenih tegoba, svojim je odlaskom iznenadila svoje najbliže jer je skoro do posljednjih dana brinula o svojoj starijoj sestri Gabrijeli, također redovnici.

Ana, s. Imelda Kopunović, rođena je 12. siječnja 1925. u Subotici gdje je istoga dana krštena u crkvi Sv. Terezije Avilske. Otac Ernest i majka Marija s ljubavlju su darovali Crkvi i domovini troje djece. U svojoj 12. godini osjetila je poziv za redovnički život. U samostan sestara Naše Gospe primljena je 1933. Prve zavjete položila je 1945, a god. 1951. doživotno izgovara svoj "da" Bogu, Crkvi i Družbi. Za svoga redovničkog života s. Imelda je u poslušnoj ljubavi prihvatila 14 pre-mještaja.

"Ne radi ono što voliš, nego voli ono što radiš", doista je zrcalo u kojem se odražava ljudski i redovnički stav s. Imelde prema svakom poslu koji joj je bio povjeren. S toliko ga je pažnje i dobrohotne ljubavi obavljala da se činilo kao da joj je to glavno i jedino životno zanimanje.

Uza sav težak život u samom djetinjstvu i mladim godinama, imala je u duši vedrinu, radost. Izvodila je mnogobrojne predstave kako s djecom i mladima s kojima je radila, tako i sa sestrama u redovničkoj zajednici prigodom raznih svečanosti te i na taj način živjela karizmu Utemeljitelja Družbe.

Uz vjerski odgoj djece draga joj je bila i orguljaška služba u kojoj je glazbom hvalila i slavila svoga Stvoritelja. Uz to, davala je djeci satove iz klavira. S. Imelda je vršila i službu kućne poglavarice potičući jedinstvo među sestrama i rast zajednice u vjernosti njezinu poslanju.

U domu za bolesne svećenike u Harambašićevoj ulici, majčin-skom, brižnom ljubavlju njegovala je stare i bolesne svećenike.

U samostanu Anuncijata, u Subotici, u kojem je ona bila prva poglavarica, provela je posljednje dane svojega zemaljskoga života.

Pokopana je na Bajskom groblju u Subotici 6. rujna, a sprovodne obrede i misu zadušnicu, neposredno nakon ukopa, vodio je subotički biskup mons. Ivan Péntzes. Prigodnu homiliju na njezinom grobu održao je mons. Bela Stantić, generalni vikar Subotičke biskupije a u ime Družbe od nje se oprostila vrhovna glavarica s. Nada Šestak. /Dijelovi njezinog oproštajnog govora korišteni su u ovom izvješću (op. ur.)/. Na posljednje počivalište ispratili su je brojni svećenici, redovnice, rodbina i vjernici grada Subotice i Starog Žednika u kojem je ona pastoralno djelovala. /S. M. Martina K./

+++++

Na blagdan Velike Gospe, 15. kolovoza 2002. u 78. godini svog bogatog života, nakon duge i teške bolesti blago je u Gospodinu preminuo

akademik MIRKO pl. VIDA KOVIĆ

profesor Šumarskog fakulteta u miru

Pokojnik je ispraćen u srijedu, 21. 08. u velikoj dvorani krematorija na Mirogoju. Sveta misa zadušnica služena je istoga dana u crkvi sv. Ivana Krstitelja na Novoj Vesi.

S vjerom u ponovni susret, za pokojnikom tuguju: Nevenka Fabian, Marija Terezija Vidaković, Zdenko i Ivo Škrabalo, Estera Cigoj, Marika Jurčević, obitelj Knežević i Knežević-Sandov.

+ MATO TOPIĆ

U njemačkom gradu Augsburgu 17. 06. u vječnost je prešao svećenik Mato Topić, rođen 1959. godine u Banja Luci. Pokojnik potiče iz brojne obitelji koja je dala još dva vrijedna redovnika - svećenika, Zvonka i Tomislava, koji su redovnici u trapističkom samostanu "Marija Zvijezda", a nisu ga napuštali ni u najvećim nevoljama kada ih je pohodio vihor rata u BiH. Otac + Ante nije doživio da vidi svoja tri sina kao svećenika i redovnike, a svoga sina Matu oplakuje i majka Jozefina.

Mato Topić je nakon završene pučke škole u Banja Luci završio klasičnu vjersku gimnaziju u Zadru te fakultet FTI - S. J. u Zagrebu i teologiju u Einstatu (Njemačka). Za svećenika je zaređen 26. 06. 1994. u Augsburgu gdje je bio župni vikar i nakon toga župnik u Willshaus en Dierdorfu.

Sprovodne obrede vodio je 22. 06. u Banja Luci mons. dr. Franjo Komarica, banjalučki biskup i predsjednik Biskupske konferencije BiH. Sprovodu je prisustvovalo brojno svećenstvo, redovnici i redovnice i vjernici iz njegove rodne župe Banja Luke a osobito iz njegovog Budžaka.

(Mnogi svećenici koji su studirali kod Isusovaca u Zagrebu poznaju Matu iz studentskih dana te ih na ovaj način želimo obavijestiti o njegovoj preranoj smrti i preporučiti ga u molitve.)

+++++

MATILDA ROMIĆ r. RADA KOVIĆ

(1942 - 2002)

Nakon duge i teške bolesti, 5. kolovoza preminula je u 60. godini voljena mama, baka svekrva i sestra Matilda Romić. Draga nam pokojnica sahranjena je 6. 08. na Bajskom groblju iz Peić kapele.

Sv. misa na šest nedjelja bit će u crkvi Isusova Uskrsnuća 5. 10. u 7,30 sati.

Milu pokojnicu oplakuju njeziji najmiliji: sin Pere i snaja Nataša, kćer Katica i zet Tome, kćer Marija i zet Nikola; unučad: Zlatko, Mario, Slađana, Damir, Martina i Ivana.

+++++

Sa suzama i molitvom i s nadom u vječni život ispratili smo na vječni počinak našeg dragog supruga, oca, didu i pradiđu

STIPANA HEGEDIŠA

(1923-2002)

On je svoj ovozemaljski život zamijenio vječnim 1. 08. 2002. godine, poslije teške bolesti, okrijepljen svetim sakramentima umirućih. U tuzi je ostavio svoju suprugu Vitu s kojom je zajedno proživio 52 godine u bračnoj ljubavi i vjernosti te svoju kćerku, sinove, unučad i praunuka.

Sv. misa za milog nam pokojnika bit će 28. 09. 2002. u 7,30 sati u crkvi Isusovog Uskrsnuća.

Njegovi najmiliji

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

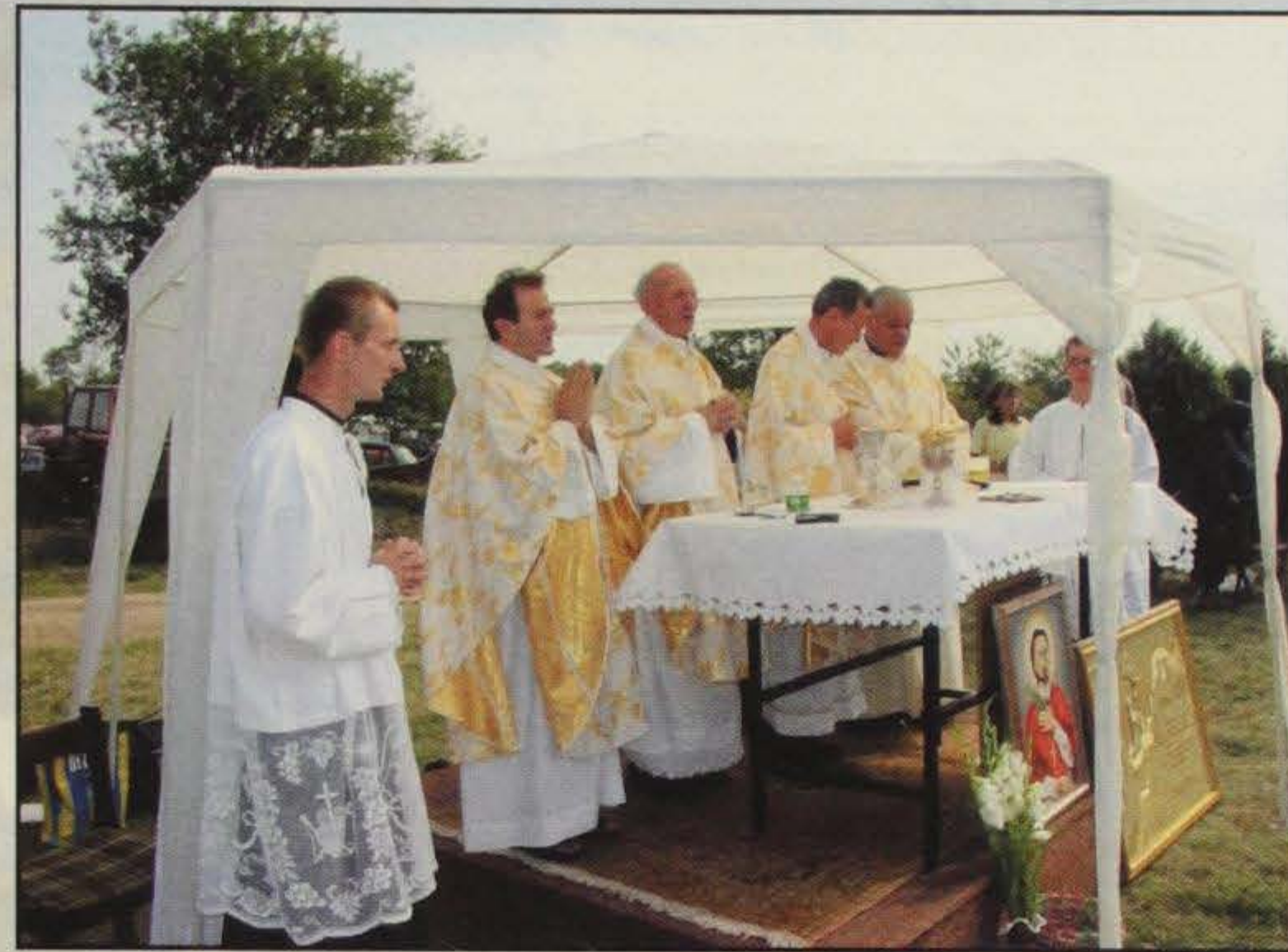
Od Zvonika do Zvonika u boji

Subotički tamburaški orkestar svirajući "za srce i dušu" oduševio je brojnu publiku u HKC "Bunjevačko kolo"

HVALOSPJEV ŽIVOTU

- 19 budućih majki na proštenju sv. Roka u Subotici

S. Mirjam Pandžić prima priznanje "Pro Urbe"

Događaj za pamćenje! Preč. Ivan Skenderović nakon 33 godine ponovno na Hrvatskom Majuru

Ministranti priredili druženje i natjecanje u dvorištu župe sv. Roka u Subotici da bi pomogli siromašnjoj i napuštenoj djeci

Dobitnici zvanja "Počasni građanin" i priznanja "Pro Urbe" Subotica 2002.

Glazbenici iz Finske i operni pjevači iz Hrvatske zajedničkim koncertom počastili Dan grada Subotice

Biskup Franjo Komarica na prijemu kod gradonačelnika

Kroz novi ulaz, kraj novih križeva uz svesrdnu pomoć policije Gospi Bunaričkoj došle su tisuće vjernika

Pokornički čin - škropljenje blagoslovljenom vodom

Biskupi Komarica i Pénzes te opat Balázs

Ave Maria - svijećama i pjesmom

Kraljice i mladi u narodnim nošnjama s dragim Gostom

Lik Gospe Bunaričke i ove godine na rukama bandaša i bandašice

PROŠTENJE NA BUNARIČU 2002.

Bogatstvo znaka:
biskupov poljubac
Gospinom liku

